

Dünya Yanarken ve Egemenler Glasgow'da Keman Çalarken İnsanlık İçin Tamamen Farklı Bir Gelecek İsteyenlere Çağrı

Bugün dünyada genç olmak demek, iyi bir geleceğin ya da belki herhangi bir geleceğin olmaması anlamına geliyor. Çok önemli bir açıdan, insanlığın ve gezegenin karşı karşıya olduğu varoluşsal krize bir bakın: İnsanları solunabilir kabul edilenin çok üzerindeki sıcaklıklara maruz bırakan ölümcül ısı dalgaları... devasa orman yangınları... kıyı bölgelerinde yaşayan yüz milyonlarca insanı etkileyen denizlerin yükselmesi, buzullar ve buzulların erimesi, aşırı hava olayları ve daha yaygın olarak kuraklık ve sel riskleri altındaki gezegenimiz bildiğimiz gibi yok ediliyor. Ezici bilimsel kanıtlar var: Bu iklim krizi uygarlık için gerçek ve büyüyen bir tehdit oluşturuyor.

İklim değişikliği ile başa çıkmak için bir SİSTEM değişikliğine ihtiyacımız var. *Devrime ihtiyacımız var – Daha azına değil!* Kapitalist-emperyalist sistemin fiilen yıkılması ve onun yerine kökten farklı, gerçekten sosyalist bir sistem getirilmesi gerekiyor. Çok az zaman var ve bu zaman boşa harcanmamalıdır. Dünyanın gözleri, resmi hükümet temsilcilerinin ve bu sistemin baskıcı yöneticilerinin yaklaşmakta olan iklim zirvesi Glasgow'a odaklandığı için, bu özellikle keskin bir durumu gündeme getiriyor. Ayrıca halkın kitlesel protestolarla eşlik etmesi ve karşı çıkması da muhtemeldir. Yedi milyar insan ve gezegen için varoluşsal bir krizle karşı karşıyayız.

Dünyanın bilim insanlarının fikir birliğini yansıtan son IPCC raporu (1), nesiller boyunca devam eden küresel sıcaklık artışına dair daha da korkunç tahminler ortaya koydu.

Dünyadaki tüm ülkeler arasında, yalnızca Afrika'daki küçük ve yoksul bir ülke olan Gambiya 2015 Paris anlaşmalarına uyuyor ve taahhütleri yerine getirme yolunda ilerliyor. Bu yıl -2021-CO2 emisyonlarında kaydedilen tarihteki ikinci en büyük artış bekleniyor. Bu sistemin ve yöneticilerinin, sistemlerinin neden olduğu çevresel krize tepki olarak saçıktıkları vaatleri ve tatlı sözleri için artık zaman doldu ve süreç daha da kötüleşmeye ve yoğunlaşmaya devam ediyor. **Devrime ihtiyacımız var – Daha azına değil!**

Bu devrim mümkündür ve çok uzak bir gelecekte de değildir. Şu anda yaşadığımız bu *Nadir Zamanda* (2) ve ABD gibi bir ülkede mümkündür. Bu sistem sıkıntı içindedir. Toplum parçalanıyor. Demokratlar ve faşist Cumhuriyetçiler bu sistemi ve ABD'nin egemenliğini ve yönetimini nasıl sürdürecekleri konusunda birbirleriyle savaşıırken, yönetici kesimler ciddi bir şekilde bölünmüş durumdadır, bu toplumun örgütlenme biçiminde çözülemeyecek bir bölünmedir. Bütün bunlar, bu korkunç gerçeğin olumlu bir sonucu olan devrim potansiyelini ortaya koyuyor, ancak bu anı yakalamak ve bu potansiyeli gerçeğe dönüştürmek, yanılsamalardan ve sahte "çözümlerden" kurtulmak için halka ihtiyaç var, milyonlarca insana ihtiyaç var. ABD'de yapılacak gerçek bir devrim oyunun kurallarını değiştirecektir; küresel olarak niteliksel ve orantısız bir etkiye sahip olacaktır. ABD, kapitalist-emperyalist sistemin tedarik zincirinin en tepesinde yer almaktadır ve dünyanın en büyük ikinci sera gazı yayıcısıdır.

Bizlere insanlığı ve gezegeni kurtarma şansı vermek için gereken şey budur, daha azı değil. Bu gerekli ve mümkün olan yoldur. Bu küresel kriz hızlanırken “yerel harekete” DEĞİL, bu sistemin politikacılarına yapamayacakları şekilde davranmaları için yalvarmaya DEĞİL, büyük kapitalist güçlerin vaatlerde bulunduğu ve hiçbir niyetleri olmayan veya tutamayacakları hedefler koyduğu Glasgow gibi daha fazla uluslararası konferanstan bir şey beklemeye DEĞİL, umutsuzluğa kapılmaya ve sorumluluktan kaçmaya DEĞİL, kendimize odaklanmaya DEĞİL, gezegen yanarken, türler yok olurken ve ekosistemler çökerken, buzullar erirken ve okyanus seviyeleri yükselirken, aşırı hava olayları yoğunlaşırken ve daha sık hale gelirken bunlara ihtiyacımız yok. Yüz milyonlarca insan “iklim mültecileri” olmak durumunda kalıyor ve en çok etkilenenler, özellikle de küresel Güney’den en çaresiz ve en yoksul olanlar... Bu kapitalizm-emperyalizm sisteminin işleyişinin bir sonucudur.

En gerçekçi olmayan şey -deliliğin tanımı- bu sorunun kaynağı ve nedeni olan sisteme güvenmek ve onun sınırları içinde çalışmaktır. Bu kapitalist-emperyalist sistem, insanlığın geliştirdiği kaynakları ve bilgiyi, daha fazla kar ve rekabet etmek için, sermaye biriktirme dürtüsüyle insanlığı ve

gezegeni sömürmek için “genişle ya da öl” şeklinde sürüklenen kapitalistlerin ve onların ulus-devletlerinin ellerine bırakıyor. Politikacılar eğer kapitalizmin bu temel yasalarını çiğnemeye çalışırlarsa toplum işleyemez ve bu sistem altında küresel ısınmanın hızlanmasının nedeni de budur.

Devrim yoluyla ortaya çıkacak kökten farklı, gerçekten sosyalist bir sisteme ihtiyacımız var. Bunun planı, devrimci önder ve yeni komünizmin yazarı Bob Avakian tarafından kaleme alınan *Kuzey Amerika’da Yeni Sosyalist Cumhuriyet İçin Anayasa’da* ortaya konmuştur. Bu somut vizyon, muazzam bir pozitif faktördür ve devrimden hemen sonra uygulayabileceğimiz ve beraberindeki Sosyalist Sürdürülebilir Kalkınmanın Bazı Temel İlkeleri ile birlikte çalışmaya başlayabileceğimiz bir şeydir. Bu yeni sistem ve devlet gücü ile üretim araçlarının mülkiyetini toplumsallaştıracğız, ekonomiyi ve toplumu bilinçli ve bilimsel bir planlama temelinde kökten yeniden düzenleyeceğiz ve tüm baskı, sömürü ve düşmanca toplumsal bölünmelerin ötesine geçerek, komünizme ulaşma dünya sürecinin bir parçası olarak, kapitalizm-emperyalizmin türlere ve ekosistemlere yönelik küresel yıkımını durdurmada çok önemli bir rol oynayarak kâr yerine insanların ve gezegenin ihtiyaçlarını ön planda tutacağız.

Eğer gelecek için can atıyorsanız ve gelecek nesiller için yalnızca yaşanabilir bir gezegen değil, insanlığın gerçekten yaşamak isteyeceğı bir dünya görmek istiyorsanız, neden kendinizi bu krizin tek çözümü yani gerçek bir devrim hakkında öğrenmeye ve şimdi çalışmaya adanmışsınız ki? Hemen devrimci komünistlere katılın, kendiniz gibi daha iyi bir gelecek isteyenlerle, sadece kendileri için değil, insanlık için ve içinde yaşayacağımız güzel bir yaşam ağı isteyenlerle birlikte çalışın. Bu devrim ve önderi Bob Avakian hakkında daha fazla bilgi edinin, bunu yayarken revcom.us sitesini ziyaret edin.

Bu sistem altında gezegenimiz için zaman azalıyor, ancak başımızı kaldırırsak potansiyel olarak parlak ve özgürleştirici bir gelecek bizleri bekliyor.

Bu devrime katılın ve cüret edin!

1)Hükümetlerarası İklim Değişikliği Paneli (IPCC), iklim değişikliği ile ilgili bilimi değerlendiren Birleşmiş Milletler organıdır. Altıncı değerlendirme raporunu (AR6) 9 Ağustos'ta yayınladı. Revcom.us'taki bir okuyucudan gelen bir mektupta belirtildiği gibi, bu IPCC raporu, iklim değişikliğinin insanlığa ve gezegenin ekosistemlerine yönelik felaket tehlikeleri hakkında bilimsel olarak çok daha titiz ve endişe verici bir uyarıdır. . Daha fazlası için [buraya](#) gidin.

2)Kaynak için bkz: [Bu Devrimin Mümkün Olduğu Nadir Bir Zamandır – Niçin Böyle ve Bu Nadir Fırsattan Nasıl Yararlanmak Gerek? | Yeni Komünizm \(yenikomunizm.com\)](#)

“Devrim yapma nadir fırsatını yakalamak için, karşı karşıya olduğumuz durumun gerçekte olduğu haliyle kabul edilmesi gerekir: İnsanların başlarını kaldırması ve görüşlerini genişletmesi, hemen etraflarındakilerin ötesine bakmaları, yanılsamalardan ve sahte “çözümlerden” kurtulmaları, temel bir anlayış elde etmek için yeni komünizmin bilimsel yöntemini benimsemeleri, gerçekte neler olup bittiğine dair kavrayışlarını derinleştirmeye devam etmeleri, tüm bunlardaki en büyük risklerin neler olduğunu ve tüm bunların içinde radikal değişim için yalnızca çok olumsuz değil, aynı zamanda var olan çok olumlu olasılıkların neler olduğunu kavramaları gerekmektedir.”

Kaynak için: [As the World Burns and Its Rulers Fiddle in Glasgow... A CALL TO THOSE WHO WANT A RADICALLY DIFFERENT FUTURE FOR HUMANITY | revcom.us](#)

Glasgow'a Geri Sayım – Varoluşsal Kriz Zamanında Farklı Bir Geleceğe Asılmak

Editörün Notu: Aşağıdaki makale 11 Ekim 2021 tarihinde revcom.us web sitesinde yayınlanmıştır.

31 Ekim – 12 Kasım 2021 tarihleri arasında yani yaklaşık üç hafta içinde dünya hükümetlerinin temsilcileri 26. yıllık **Taraflar Konferansı (COP26)** için Glasgow-İskoçya’da küresel iklim görüşmeleri doğrultusunda resmi olarak bir araya gelecekler. Hayır; bu “temsilciler” şu anda kasvetli bir gelecekle karşı karşıya olan -ki eğer bir gelecekleri olacaksa- milyarlarca insanı temsil etmiyorlar! Kapitalizm-emperyalizmin çıkarlarını temsil eden bu kesimler, kitleler üzerinde egemenliklerini sürdürürken diğer baskıcılar ve sömürücülerle rekabet edip mücadele etmektedirler. Son büyük Taraflar Konferansı, bu hükümetlerin ilk kez sera gazı (küresel ısınmayı artıran gazlar) emisyonlarının azaltılması için gönüllü planlar geliştirmeyi kabul ettikleri 2015 yılında Paris’te gerçekleşmişti. Glasgow’daki konferans, Paris’ten bu yana en önemli konferans olarak selamlanıyor ve insanlığın, insanlık tarihinde benzeri görülmemiş, yoğunlaşan bir çevresel krizle karşı karşıya olduğu bir zamanda gündeme geliyor.

2015 Paris anlaşması büyük bir ilerleme olarak selamlanmıştı, ancak bunun acımasız bir yalan olduğu ortaya çıktı. Yıllar boyunca ve şimdiye kadar yapılan birçok çalışma, emisyonların yıldan yıla tehlikeli seviyelerde artmaya devam ettiğini ve kıta Afrikasının en küçük ülkesi olan Gambiya dışında hiçbir ülkenin şu anda iklim değişikliğinin geride kalacağı bir dünyaya katkıda bulunacak bir yolda olmadığını gösteriyor. Bunun da ötesinde, birçok hükümet Glasgow’dan sonra gerçekleştirecekleri planları sundular. **Hükümetlerin önerdiği planlar ve vaatler eğer gerçekten yerine getirilmiş olsaydı bile, halen 2,7 derecelik ısınma durumu ile karşı karşıya kalacaktık, ki bu oran dünya çapında milyarlarca insanı etkileyen, gezegen ve insanlık için felaket niteliğindeki değişimlere neden olan hedefin neredeyse iki katıdır.**

Kapitalizm-emperyalizm sistemi dünyayı harap etti, önemli ekosistemleri parçaladı, birçok türün neslinin tükenmesine neden oldu ve devasa miktarlarda karbon enjekte etmeye devam ediyor. Diğer sera gazlarını havaya karışarak atmosferin ve okyanusların sıcaklığını giderek yükseltiyor. Fırtınalar, kuraklıklar, aşırı sıcaklar ve soğuklar gezegeni sarsıyor ve bu sistemin insanın gezegendeki biyolojik varlığının temelini baltalayan gerçek bir tehlike durumu yaşanıyor. Acilen ihtiyaç duyulan şey, iklim değişikliği ile başa çıkmak için bir sistem değişikliğidir.

Dünyanın gözü Glasgow'a çevrilecek. Glasgow'da -ve tüm dünyada- duruma dikkat çekmek ve dünyanın içinde bulunduğu bu feci rotayı tersine çevirmek için büyük protestolar planlanıyor. Bu vahim ve acil durumda, insanların bu eylem çağrılarına katılması son derece önemlidir.

Daha da önemlisi, insanlar gerçek bilimsel realiti ile yüzleşmeli ve bunu ortaya koymalıdır: Bu sistem ve yöneticileri, gezegenin bekçileri olmaktan kesinlikle acizdir, tek yapabildikleri -ve yapacakları- şey yalnızca insanlığın biricik evini yok etmeye devam etmektir. Bu kapitalizm-emperyalizm sistemini alaşağı edecek ve kökten farklı bir ekonomik ve politik sisteme sahip gerçek bir sosyalist toplum kuracak gerçek bir devrime ihtiyacımız var! Bundan daha azı, insanlık ve gezegen için bir gelecek şansı sunamaz.

Gerçek bir sosyalist toplumu daha iyi anlamak için -ve bunun çevresel krizi nasıl ele alacağını öğrenmek için- Bob Avakian (BA) tarafından yazılan *Kuzey Amerika'da Yeni Sosyalist Cumhuriyet İçin Anayasa'yı* okuyabilirsiniz. Ayrıca *Sosyalist Sürdürülebilir Kalkınmanın Bazı Temel İlkeleri*'ne bakabilirsiniz.

Tüm bunları ele alacağız, önümüzdeki birkaç hafta boyunca revcom.us'ta bizi izlemeye devam edin. İnsanlığın karşı karşıya olduğu bu varoluşsal zorluğa ve bununla başa çıkmak için gerçekten ne gerekeceğine odaklanan bir kaynak sayfası

ile haber yayını başlatıyoruz!

İklim Değişikliği, “Emisyon Açığı” ve Miadı Dolmuş Bir Sistemin Ölümcül Gidişatı

Editörün Notu: Aşağıdaki yazı revcom.us sitesine gönderilmiş bir okur mektubudur ve Paris İklim Antlaşması’ndan bu yana geçen beş yılda yaşanan değişiklikleri incelemektedir. Öneminden dolayı okurlarımızın çevirisine sunduğumuz bu dosyanın yanı sıra önümüzdeki Kasım ayında Glasgow’da gerçekleşecek olan iklim zirvesine dair yazılar da ayrıca yayınlanacaktır.

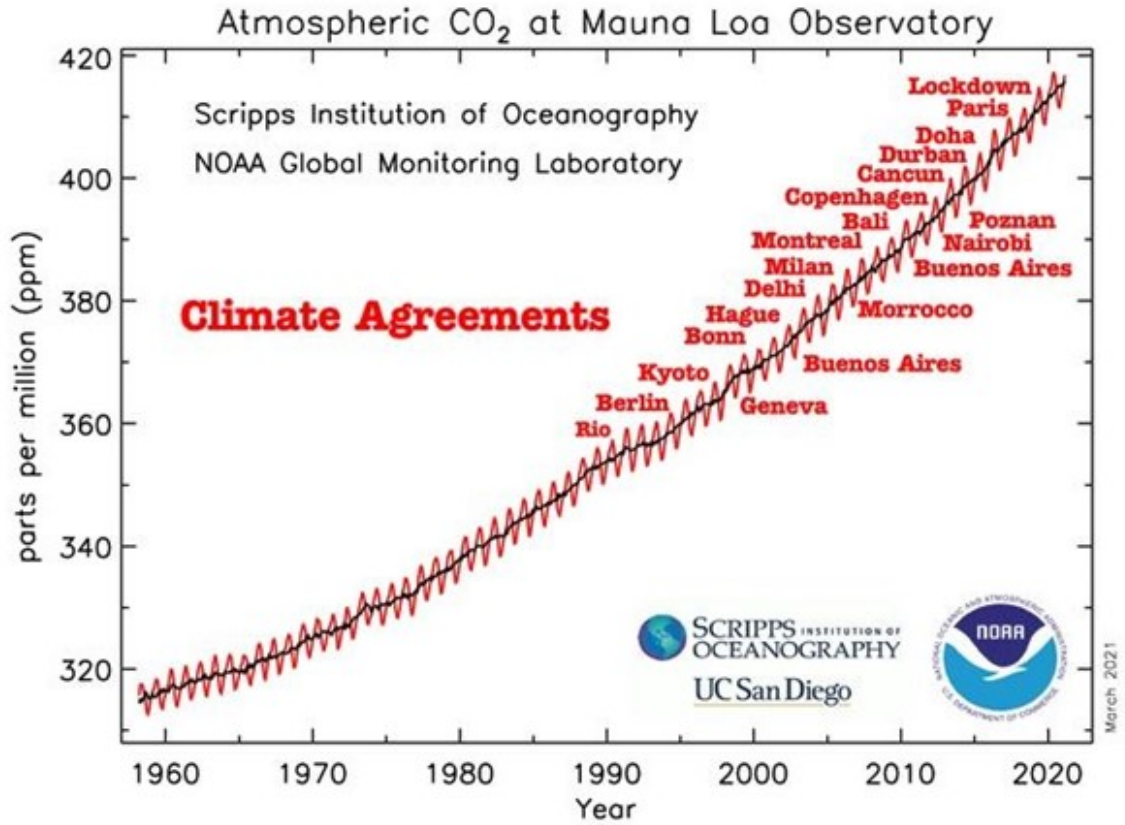
RNL-*Revolution Nothing Less Show*’nın (Devrim, Daha Azı Değil Show) 70. Bölümünde şu an karşı karşıya olduğumuz iklim acil durumuyla ilgili hazırlanan güçlü bir video izledim. İklim değişikliğinin yıkıcı sonuçları canlı bir şekilde önümüzde durmakta ve gittikçe daha da yaklaşmaktayken, **iklim değişikliği ile baş edebilmek için sistem değişikliğine** olan yakıcı ihtiyaç da aynı şekilde kendisini öne çıkartmakta.

Geçtiğimiz hafta yayınlanan daha fazla sayıdaki bilimsel rapor, durumun ne kadar korkunç olduğunu bir kez daha ortaya koydu. Burada odaklanılan mesele “emisyon açığıydı”. Bu, iklim bilimcilerinin atılması gereken adımlar ve hükümetler tarafından emisyonu düşürmek için yapılan planlar arasındaki gittikçe genişleyen açığa ve bilimin bir iklim felaketini önlemek için yapılması gereken ciddi kesintilere verilen adlandırmadır.

Birleşmiş Milletlerin, *Bilimde Birleşmek 2021: İklim Bilimiyle*

İlgili Çoklu Organizasyonel Yüksek Seviye Derleme raporundan çıkartılması gereken önemli noktalardan birisi şunu ortaya koyuyordu: **“Paris Konvansiyonun imzalanmasından beş yıl sonra emisyon açığı hiç olmadığı kadar açıldı.”**

“Emisyon açığı” bugün özellikle üzerinde durulan bir noktadır; bundan altı yıl kadar önce 2015’te hükümetler iklim krizini tartışmak için Paris’te toplanmışlardı. Bunun ardından her ülke gönüllü olarak kendi karbon salınımlarını düşürmek için belirli hedefler koydu. Bütün bu olaylar dünyada müthiş bir ilerleme olarak selamlandı, ancak bu büyük bir aldatmacaydı. Bilimde Birleşmek 2021 raporu açığa çıkartıyor ki, yıldan yıla salınımlar sadece artmaya devam etmiş ve Gambiya dışında -kıta Afrikasının en küçük ülkesi- dışında hiçbir ülke kendi koyduğu hedeflere uymamıştır. Kasım ayında İskoçya, Glasgow’da büyük bir iklim konvansiyonu daha gerçekleştirilecek. Bu buluşma için bütün ülkeler yenilenmiş hedeflerini sunacaklar, ki birçoğu şimdiden hedeflerini gönderdiler. Bilimde Birleşmek 2021 ve BM’nin bir başka raporu bu planları analiz etti ve sonuçlar gerçekten korkunç.

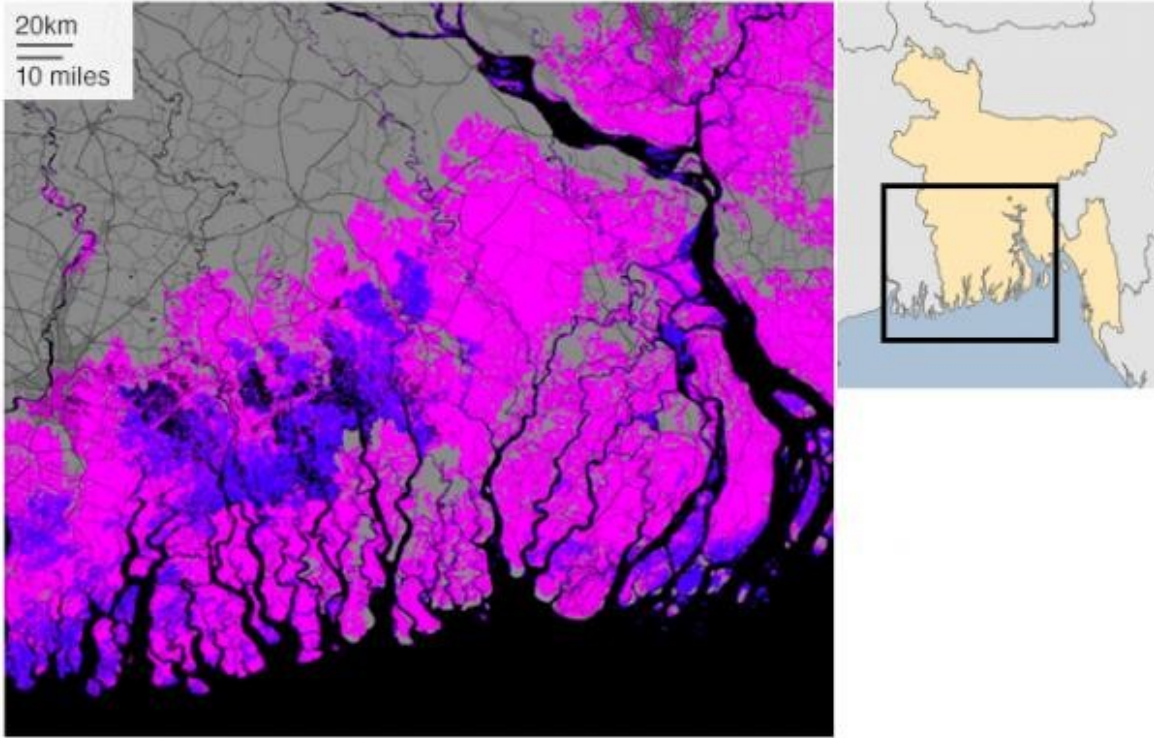
İklim antlaşmaları, atmosferdeki ısınan gazların sabit artışının önüne geçemedi.

Bu iki rapora göre, ülkelerin sundukları planlar ve sözleri gerçekten yerine getirilirse ortalama 2.7 derecelik bir ısınmanın yoluna gireceğiz; bu durum felaket değişikliklerin olmasının neredeyse iki katı olan bir sıcaklık ortalaması anlamına geliyor.

İklim değişikliğini bilimin felaket olarak nitelendirdiği seviyenin altında tutmak için **2030 yılına kadar emisyonlarda %45 bir kesinti uygulanması gerekiyor**. Ancak bunun yerine devletlerin 2021'de salınım kesintileri için verdikleri sözler 2030 yılına kadar sera gazı **salınımında %16 yükselme olacağını** gösteriyor. Bu planlar diplomatik baskılar olsa da devletler "sözlerini" yerine getirmenin yakınında bile değiller. Ancak bu raporların gösterdiği bir başka nokta ise devletlerin hiçbirinin insanlığın ve gezegenin karşı karşıya olduğu krizi ölçebilecek seviyede planlar yapamıyor olması.

Areas at risk of flooding in Bangladesh in 2050

- Flood risk according to CoastalDEM data
- Flood risk based on previous data

Bu harita 2050 yılında Bangladeş'teki yükselecek deniz seviyesinin iki farklı projeksiyonunu gösteriyor. Mavi bölgeler daha önceden riskli olduğu düşünülen bölgeleri gösterirken, pembe bölgeler NASA'nın uydularından yenilenmiş verilere dayanarak hesaplanan artık riskli olduğu düşünülen bölgeleri gösteriyor. Yeni tahminler kıyısız sellerin 42 milyon insanı etkileyeceğini düşünüyorlar. Bu projeksiyonlar, salınımlarda olacak mütevazı düşümlere dayanıyor. Eğer salınımlar mevcut şekilde artmaya devam ederse durum çok daha kötü olabilir. Antarktika'nın buz katmanının durumunda olabilecek değişiklikler ise durumu muazzam seviyelerde kötü hale sokabilir. Altı Asya ülkesi (Çin, Bangladeş, Hindistan, Vietnam, Endonezya ve Tayland) bakan rapor 237 milyon insanın sel tehlikesiyle karşı karşıya geleceğini söylüyor.

ABD, tarihsel olarak iklim değişikliğinin en büyük aktörüken,

Biden hükümeti Meksika Körfezinde 323.000 km2 alana yeni petrol işletme hakları açacağını onayladı. Biden'ın bu sistem için ve ABD'nin diğer emperyalist rakiplerine karşı tahakküm rekabeti ve genel stratejik çıkarları için ileriye taşıdığı hakikat, kasırga bölgesinde, derin sularda petrol sondajı ve çıkartmasıdır.

Çevrenin tahribatı ve fosil yakıtlar kullanarak küresel ısınmayı körüklemek kapitalist-emperyalist sistemin üzerine inşa olmuştur. Bunu değiştirmek için sistemi değiştirmemiz gerekir. Bu ise GERÇEK bir devrim ve sosyalist bir toplum inşa etmek anlamına gelir. Bu, küresel iklim değişikliğinin ortaya çıkardığı varoluşsal soruna karşı tek gerçekçi çözümdür.

Ve sosyalist toplumun iklim değişikliği meselesini nasıl ele alacağına dair canlı bir resim görmek için *Kuzey Amerika'da Yeni Sosyalist Cumhuriyet için Anayasa'yı* ve ekoloji meselesine dair yayınlanmış diğer yazıları okumalısınız.

Dersim'de Bitmek Bilmeyen Orman Yangınlarına Dair Bazı Notlar

1- Dersim'in; Pülümür, Ovacık ve Hozat gibi çeşitli ilçelerinde dur durak bilmeyen orman yangınları yaşandı ve kimisi de yaşanmaya devam ediyor. Yaşanan bu yangınlar Türk hakim sınıflarının ve İslamcı/Türkçü faşist rejimin Dersim ve Kürdistan coğrafyasına, ekosistemine karşı açıkça izlediği gerici tutumu gözler önüne sermektedir.

2- Çok net bir şekilde belirtmek gerekir ki bu yangınlar politiktir. 1938 Katliamı sürecinden, 1994/1995 sürecine ve

akabinde sözde ‘‘çözüm sürecinin’’ çözülmesi ile beraber yaşanan katliamcı savaş ile devam eden bütün bir Türk üstünlenmecisi, ırkçı ve şoven sürecin de bir parçası durumundadır. Bu üç önemli tarihsel sürecin her biri aynı zamanda politik yangınların ve yerinden etmelerinde tarihlerini imlemektedir.

3- Türkiye’nin ulusal mit inşası temelinde kurulan Cumhuriyet’inin başlangıcından bugüne burjuvazinin farklı kanatları iktidar olmuştur. Ancak her birinin ortaklaştığı meselelerden bir tanesi Kürt ulusunun gadre uğratılması olmuştur. Lakin bu cumhuriyetin temeli Kürt ulusunun baskı altına alınması ve Ermeni Soykırımını üzerinden temellenmiştir. Nitekim bu ülkenin tarihi aynı zamanda ezilen ulusların ve dini azınlıkların daimi baskı altına alınmasının da tarihidir.

4- Türk hakim sınıflarına bağlı güçler sadece Dersim’de değil ancak Kürdistan’ın çeşitli bölgelerinde yangınlar çıkartmıştır ve günümüzde de çıkarmaktadır. Bu yangınların başlıca nedeni süregiden işgalci askeri operasyonlar iken bir diğer taraftan bu yangınlar düzenli olarak bölgedeki demografik yapıyı bozmak, çevre tahribatı yaratmak ve zorla yerinden etmenin de bir parçasıdır.

5- Oluş(turul)an bu yangınlar ilgili bakanlıkların web sitelerinde dahi yer almazken riyakar faşistler utanmadan yangın uçaklı fotoşoplar düzenleyip yangına müdahale ettikleri süsünü vermektedirler. Bir yandan bu yangınlar geri dönülemez ekolojik hasarlar bırakırken aynı zamanda bölgedeki endemik (bölgeye özgü) pek çok türün yaşam alanını yok etmekte bölgedeki ekosistemin hassas dengesini alt etmekte ve binlerce hayvanın ölümüyle sonuçlanmaktadır.

6- 1938, 1995 ve 2021 yılları arasında rejimsel ve tarihsel pek çok farklılık bulunsa ve uluslararası arenaya bağlı olarak Türk hakim sınıflarının siyasi yönelimleri de şekil alsada da bütün bu süreçte değişmeyen gerçek Kürt ulusu üzerindeki ulusal baskıdır. Bu ulusal baskı en temelde bugün Dersim’in ve

Şemdinli'nin yakılan ormanlarının, yok edilen ekolojik hayatının ve katledilen hayvanlarının bariz nedenidir. Bir diğerk hakikat ise bu ulusal baskının çözümlünün bu sistemin sınırları içerisinde çözüme kavuşturulamayacak olmasıdır. Ne ''toplumsal sözleşme'' ne de idealize edilmiş demokrasiler ile ulusal baskı çözümlenemeyecektir. Bu şu ya da bu kişi böyle düşündüğü için değil son tahlilde bütün bu sorunların ortaya çıkartan, yaratan, sürdüren ve büyüten dinamiklerin yani kapitalist üretim dinamiklerinden ötürü böyledir.

7- Bugün Dersim ve Kürdistan'ın farklı bölgelerinde yaşanan yangınlar özgölünde Kürt ulusuna karşı geliştirilen saldırıların ve şovenist dalganın mutlak suretle karşısında olmak, doğaya, insanlığa ve türlere karşı suç işleyen ceberut iktidar pratiklerine karşı cephe almak bir o kadar kritikken bu dayanışmanın temeli de ''birlik-mücadele-birlik'' olmak durumundadır. Birlik-mücadele-birlik içerisinde kitlelerin bu sisteme duydukları öfkeye devrimci komünist bir zemin ve yönelim hazırlayacak bir önderlik ile gerçek bir anlam verilmesi zorunluluğu bulunmaktadır.

Dünya Çapında Yoksul Ülkelerdeki 1 Milyar Çocuk İklim Değişikliğinin “Aşırı Yüksek Riski” İle Karşı Karşıya

Editörün Notu: Aşağıdaki makale 23 Ağustos 2021 tarihinde revcom.us web sitesinde yayınlanmıştır. Takipçilerimizin dikkatine sunarız. İklim değişikliği ve etkilerine

ayrıca bu problemin çözümüne ilişkin görüş ve önerilerinizi bu makalede bizlerle paylaşabilirsiniz.

Kaynak için bkz: [1 Billion Children in Poor Countries Worldwide Face “Extremely High Risk” from Climate Change \(revcom.us\)](https://revcom.us/1-Billion-Children-in-Poor-Countries-Worldwide-Face-Extremely-High-Risk-from-Climate-Change)

Data for Children Collaborative ile birlikte çalışan Birleşmiş Milletler Çocuklara Yardım Fonu (UNICEF), küresel iklim değişikliğinin dünyadaki çocuklar üzerindeki etkisini analiz etmek için çalışmalar yürütüyor. 19 Ağustos'ta, *“İklim Krizi Bir Çocuk Hakları Krizidir: Çocukların İklim Risk Endeksini Tanıtmak”* başlıklı [raporu](#) yayınladılar.

UNICEF'in icra direktörü raporun ortaya koyduğunu özetleyerek, durumu “neredeyse hayal edilemeyecek kadar vahim” olarak tanımlıyor. İklim ve çevresel şoklar, temiz havaya, gıdaya ve temiz suya erişimden çocuk haklarına, eğitime, barınmaya, sömürülmeme ve **hatta hayatta kalma haklarına kadar bütün bir yelpazeyi baltalıyor. Bu durumdan etkilenmemiş bir çocuk kalmayacak.** [Vurgu eklenmiştir]

Raporu paylaşan basın açıklaması (1), şaşırtıcı istatistikleri ortaya koydu:

- *570 milyon çocuk yüksek oranda kıyı veya nehir taşkınlarına maruz kalmaktadır;**
- *400 milyon çocuk yüksek oranda kasırgalara maruz kalıyor;**
- *600 milyon çocuk vektörle bulaşan hastalıklara yüksek oranda maruz kalmaktadır;**
- *815 milyon çocuk kurşun kirliliğine yüksek oranda maruz kalıyor;**
- *820 milyon çocuk yüksek oranda sıcak hava dalgalarına maruz kalıyor;**
- *920 milyon çocuk yüksek oranda su kıtlığına maruz kalıyor;**
- *1 milyar çocuk son derece yüksek düzeyde hava kirliliğine maruz kalıyor.**

UNICEF, 920 milyon çocuğun yüksek oranda su kıtlığına maruz kaldığını bildirmektedir. Burada Zambiyalı kadınlar, sadece geçimlik su için her hafta 8 ila 10 saat boyunca su taşıyor. Fotoğraf: UNICEF

Kelimeler ve sayılar belki hissizlik yaratabilir, fakat bunlardan yalnızca tek bir tanesini bir düşünün. Artan kuraklık, kirlilik ve iklimle ilgili diğer etkiler nedeniyle şu an 920 milyon çocuk en temel ihtiyaca, temiz suya erişemiyor!

Durum ne kadar kötü olsa da, çok daha beterini en yoksul ülkelerdeki çocuklar yaşıyor. Bu çocuklar, çoğunlukla iklim değişikliğine neden olan karbon salınımının çok azından sorumlu olan ülkelerdir ve en çok acı çekenlerdir.

Bir milyar çocuk -yani dünyadaki çocukların neredeyse yarısı- "son derece yüksek riskli" bulunan 33 ülkede yaşıyor. Bu 33 ülke hep birlikte dünyadaki sera gazlarının yüzde dokuzunu üretiyor. Çocuklar için risk açısından ilk 13 ülkenin tamamı Afrika'dan! İlk 38'in tamamı Asya, Afrika ve Karayipler

bölgesindeki yoksul ülkeler! En az risk altındaki 25 kişiden 23'ü Avrupa'da. Dünyayı en çok kirleten devletlerden biri olan Amerika Birleşik Devletleri ise çocuk riski açısından 80'de geliyor. (2)

Bu yeni rapor mevcut dünya düzeninin insanlığın geleceğini katlettiği gerçeğinden başka bir şey ortaya koymamaktadır.

Dipnot:

1.Bkz: [One billion children at 'extremely high risk' of the impacts of the climate crisis – UNICEF](#)

2.Bkz, Özet Rapor, s.16

Orman Yangınları Çevresel Felaketin Habercisidir! Kapitalizm-Emperyalizmin Gezegeni Yok Etmesini Sadece Gerçek Bir Devrimle Durdurabiliriz!

1- Doğayı, canlıları ve insanı tehdit eden orman yangınlarıyla karşı karşıyayız! Adana, Mersin, Muğla, Kayseri, Manisa ve Antalya'da sürmekte olan bu yangınlar binlerce hektar ormanı ve yeşil alanı küle çevirdi, binlerce hayvanın canını aldı ve yaşam alanlarından söküp attı, insan ölümlerine neden oldu ve şehir merkezlerini sararak insan ölümlerinde daha büyük

felaketlere zemin hazırladı. Son birkaç gün içerisinde Türkiye’de 71 yangın çıktı ve 14’ü hala devam etmektedir!

2- Bu yangınlar “doğal” ya da “lokal” değildir. Yangının nedenleri dünya kapitalist-emperyalist sisteminde yatmaktadır. Geçtiğimiz son on yıllarda bariz bir şekilde kendini gösteren iklim değişikliği, dünyanın ısınması, yeşil alanların kurumasına yangınların oluşmasına sebebiyet veren temel faktördür. İklim değişikliğinin bir felaketin eşiğine gelmesi, kapitalist-emperyalizmin yapısı ve işleyişi sonucunda gerçekleşmektedir. Kapitalizm için doğa bir “çıktı” değildir; kar elde etmek için “ucuz” enerjiye dayanmak ve daha fazla karbon salınımına neden olmak, kapitalizmin vazgeçemeyeceği bir husustur. Bu ise Sibiry’a, Avustralya’ya, Kuzey Amerika’dan Yunanistan’a, Brezilya’dan Türkiye’ye kadar her yıl devasa yangınların çıkmasına neden olmaktadır. Yangınlar, bu acımasız sistemin işleyişinin “sıcak yüzüdür”.

3- 1000 odalı saray yapanlar, özel lüks uçaklara devasa para harcayanlar, uzay teknolojisine “gönül vermiş” bu ülkenin hâkim sınıfları, yangınlar karşısında bir yönetim krizi yaşamaktalar. Savaş sanayine, İHA ve SİHA’lara milyarlarca dolar yatırım yapan egemenler, onlarca orman yangınına 3 yangın söndürme uçağıyla “müdahale” etmektedirler. Bu durum hâkim sınıfların neye hangi değeri verdiklerini göstermekte ve onları “suçüstü” yakalamakta! Beri yandan ise evlerini, yaşam alanlarını ve doğayı korumak isteyen halktan insanlar ölümle yüz yüze kalmakta ve hatta yaşamlarını yitirmektedirler. Erdoğan’ın temsil ettiği İslamcı-Türkçü faşist rejimin anti-bilimsel, rasyonellik karşıtı ideolojisi, yönetimi boyunca iklim krizini görmezden gelmiştir. Bu rejim, yüzlerce HES yaptırdı, ormansızlaşmaya ve betonlaşmaya hız verdi, su kaynaklarını zehirledi ve yok etti. Ülkenin bütün kaynaklarını insanlığın hizmetine doğanın ve canlı türlerinin korunmasına değil, sermayeye ve özellikle de kendi sermayedarlarına peşkeş çekti! AKP-MHP iktidarı, yaşadığımız krizin pekiştirilmesinin baş aktörüdür ve kesinlikle suçludur!

4- Hâkim sınıflar yaşadıkları krizin yönetim sorununu aşmak için bilindik oyunu oynuyorlar; Türk şovenizmini sahaya sürüyorlar! AkTroller sosyal medya da ve medyada yangınların “teröristler” tarafından yapıldığını söylüyorlar. Ve böylece bir kez daha Türk şovenizmi alevlendiriliyor ve Kürtlere karşı düşmanlık kızıştırılıyor.

5- Hâkim sınıfların Kemalist klikleri ise orman yangınlarının nedenini bu sistemde aramanın ötesinde, AKP-MHP iktidarıyla ortaklaşıyor. Afgan göçmenlerinin gelişi ile yangınlar arasında paralellik kuruluyor ve Türk şovenizmi bir kez daha güçlendiriliyor. İster Kemalist olsun ister İslamcı; Türk hâkim sınıfları ve onların temsilcileri iklim krizinin nedenlerini gizlemekte ve topluma şovenizm aşılama ortaklaşıyorlar! Açıkçası Kemalistler, çözümün değil sorunun parçasıdırlar!

6- İnsanlık büyük bir krizle karşı karşıyadır: **İklim Krizi!** İklim krizi çevrenin talan edilmesinin bir sonucudur.

Bu konuda daha fazla görüş almak, gezegenin, üzerindeki canlıların ve insanlığın kurtuluşu için bu

(<http://yenikomunizm.com/gezeganimizim-yagmalanmasi-cevre-krizi-ve-gercek-devrimci-cozum/>), bu

(<http://yenikomunizm.com/kuzey-kutbu-yaniyor-gronland-eriyor-sistem-insanligi-ve-dogayi-infaz-ediyor/>) ve bu

(<http://yenikomunizm.com/kapitalizm-emperyalizm-gezegeni-yok-ediyor-insanlik-yalnizca-devrimle-onu-gercekten-kurtarma-sansini-yakalar/>) makaleleri okumalıdırlar.

Dünyayı anlamak ve temellerinden değiştirmek için Bob Avakian'ın yıllar önce söylediği ve insanlığın içerisinden geçtiği bu varoluşsal krizle daha bariz anlaşılan şu söze kulak verelim; **“İki seçeneğimiz var: ya bütün bunlarla yaşayacağız ve gelecek kuşakları da -ki eğer bir geleceklere olacaksa- aynısına, hatta daha da beterine mahkum edeceğiz, veya devrim yapacağız!”**

İnsanlığın karşı karşıya kaldığı tüm gereksiz acılardan kurtulmak isteyen herkesin, Bob Avakian'ın mimarı ve önderi olduğu yeni komünizmi incelemesi ve bu temelde dünyayı değiştirmek için harekete geçmesi gerekmektedir!

Hızlanan İklim Krizinin İşaretleri: Sel Rekorları... Azgın Yangınlar ve Isı Dalgaları... Amazon Karbon Emisyonları

Editörün Notu: Aşağıdaki makale revcom.us web sitesinde 19 Temmuz 2021 tarihinde yayınlanmıştır. Türkçe çevirisini okurlarımızın dikkatine sunarız.

Kaynak için: [Signs of Accelerating Climate Crisis: Record Floods... Raging Fires and Heat Waves... Amazon Carbon Emissions \(revcom.us\)](#)

Yalnızca son birkaç hafta içinde dünya çapında iklim krizinin nasıl yoğunlaştığını ve hızlandığını gösteren bir dizi önemli gelişme oldu.

Yıkıcı Seller Avrupa'yı Vurdu!

14 Temmuz Çarşamba günü, yavaş hareket eden bir fırtına, Batı Avrupa'nın bazı bölgelerinde, özellikle de Almanya'da tek bir günde iki aylık yağmur bıraktı. Yoğun yağışlar nehirlerin taşmasına ve devasa alanların sular altında kalmasına neden oldu, evler moloz haline geldi, yollar ve köprüler yıkılırken birçok yaşamı mahvetti. Bazı bölgeler sel baskınları nedeniyle

tamamen kesildi. Ölümcül sel Belçika, Lüksemburg ve Hollanda'yı da vurdu. [1] Pazar günü, yaşanan sel nedeniyle en az 180 kişinin hayatını kaybettiği ve birçoğunun hala kayıp olduğu bildirildi. [2]

Almanya'nın Kuzey Ren-Vestfalya bölgesindeki Hagen kentinde yaşayan bir kişi, "Tam da bu durumda sokağın tamamen bir nehre dönüştüğü, temelde vahşi bir nehre benzediğini" söyledi. Bir hükümet yetkilisi, "Durum son derece zorlu ve son derece tehlikeli" dedi ve kurtarma ekiplerinin hastaneler ve bakım evleri de dahil olmak üzere 30.000 kişi için çalışma yürüttüğünü söyledi. [3]

Bu tür "aşırı hava olayları", küresel iklim değişikliği nedeniyle giderek daha yaygın hale geliyor. Avrupa sel ve iklim değişikliği arasındaki bağlantıya ilişkin bir New York Times makalesi, "zaten yapılan çalışmalar, dünya ısındıkça aşırı sağanak yağışlarda bir artış olduğunu gösterdi ve küresel ısınmanın bilimi ve etkileri hakkında rapor veren Birleşmiş Milletler destekli grup olan Hükümetlerarası İklim Değişikliği Paneli, sıcaklıklar artmaya devam ettikçe bu olayların sıklığının artacağını" belirtti. [4]

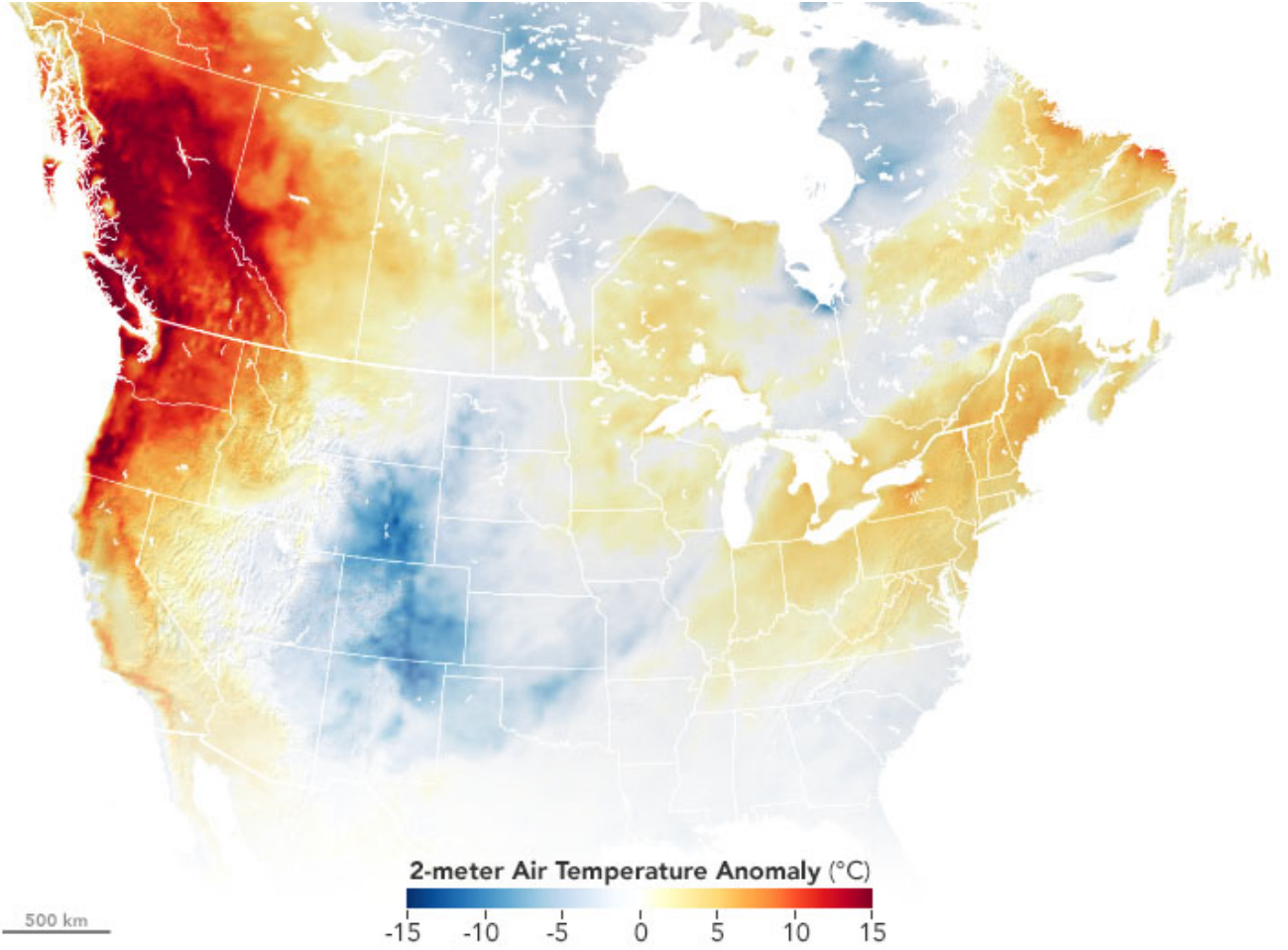
Fosil yakıtların yakılmasıyla üretilen sera gazları nedeniyle dünya atmosferinin ısınması nedeniyle, hava daha fazla nem tutar ve bu da belirli fırtınaların daha ağır yağışlar üretmesini daha olası kılar. İngiltere'deki Newcastle Üniversitesi'nde iklim bilimcisi olan Hayley Fowler, "Bu tür fırtına olaylarının yoğunluğu artacak" dedi. (Aynı zamanda, iklim değişikliğinin etkileri, dünyanın diğer bölgelerinde daha uzun kuraklıklar, daha güçlü kasırgalar, buzulların daha hızlı erimesi gibi diğer aşırı hava olaylarına da yol açmaktadır.)

ABD Batısında Ölümcül Isı Dalgaları ve Yanan Ormanlar

17 Temmuz hafta sonu, bu yıl zaten batı ABD'yi vurmuş dördüncü büyük sıcak hava dalgasını getirdi. Pazartesi günü Bozeman,

Montana için 107 derecelik bir rekor bekleniyor. Ayrıca Boise, Idaho ve Salt Lake City, Utah gibi yerlerin üç haneli sıcaklıklar görmesi bekleniyor. Bir önceki hafta sonu, Kaliforniya'nın Ölüm Vadisi 130 derecelik bir yükseklik kaydetti ve geçen yıl ulaşılan aynı sıcaklıkla "dünyada güvenilir şekilde kaydedilen en yüksek sıcaklık olabileceği" belirtildi. [5]

Haziran sonu ve Temmuz başında, bir dizi ölümcül ısı dalgası Pasifik Kuzeybatısını vurmuş, Portland, Oregon ile 116 dereceye ulaşmış ve şehirler açısından rekor kırmıştı. Oregon, Washington ve British Columbia, Kanada'da yüzlerce ölüm aşırı sıcakla bağlantılıydı. Oregon, Multnomah County'deki bir halk sağlığı yetkilisi, yaşları 44 ile 97 arasında değişen düzinelerce insanın ısıya bağlı nedenlerden hayatını kaybettiğini söyledi: "Bu durum, özellikle de savunmasız insanlar için aşırı sıcak hava dalgasının ne kadar ölümcül olabileceğinin altını çizen gerçek bir sağlık kriziydi. Birçok ilçe sakininin birbirini kolladığını biliyorum ve bu ilk ölü sayıları nedeniyle çok üzgünüm. Yazlarımız ısınmaya devam ederken, bu tür olaylarla tekrar karşılaşacağımızdan şüpheleniyorum." [6]

Kırmızı alanlar, 2021'deki hava sıcaklıklarının aynı gün için 2014-2020 ortalamasından 27°F (15°C) daha fazla tırmandığı yerlerdir.

Batı'daki son sıcak hava dalgasının yanı sıra Oregon'da hızla yayılan orman yangını -kaçak yangını olarak bilinir- 17 Temmuz itibariyle şimdiden 200.000 akreden fazla araziye yaktı ve yüzde 10'dan daha az bir alanı kapladı.[\[7\]](#) Bir Oregon ormancılık yetkilisi, "Bu yangın büyümeye devam edecek; aşırı kuru bitki örtüsü ve hava bizim lehimize değil." dedi. Bu durum, Oregon'daki şu anda aktif olan dokuz yangının en büyüğü ve California, Idaho, Montana ve Arizona dahil olmak üzere diğer batı eyaletlerinde düzinelerce başka yangın çıktı.[\[8\]](#)

Yaşanan yangınlar, geçen yıl 12 batı eyaletinde eşi görülmemiş büyüklükte ve şiddette yaşanan yaygın yangınların ardından, batı ABD'de başka bir yıkıcı orman yangını sezonunun olasılığına işaret ediyor.

Avrupa'daki sellerde olduğu gibi, ABD'nin batısındaki sıcak hava dalgaları ve orman yangınları da iklim değışikliğiyle bağlantılıdır. New York Times, "Ölümcül sıcak hava dalgasını inceleyen bir araştırma ekibine göre, Haziran sonu ve Temmuz başında Kuzeybatı Pasifik'e saldıran rekor yüksek sıcaklıklar... iklim değışikliği olmadan neredeyse imkansız olurdu. Isı, kuraklık ve yangın birbiriyle bağlantılıdır ve insan kaynaklı ısı tutucu gaz emisyonları temel sıcaklıkları 1900'den beri ortalama yaklaşık iki Fahrenheit derece yükselttiğinden, Batı'dakiler de dahil olmak üzere ısı dalgaları daha sıcak ve daha sık hale geliyor." şeklinde yazdı. [9]

Amazon Yağmur Ormanlarından Artan Karbon Emisyonları

Amazon yağmur ormanlarına genellikle "gezegenin akciğerleri" denir çünkü atmosfere çok fazla oksijen verir. Aynı zamanda büyük bir "karbon yutağı" olarak da bilinir, çünkü fosil yakıtların yakılmasından her yıl yayılan karbondioksitin yaklaşık yüzde beşini emer. Karbondioksit, küresel ısınmanın ve iklim krizinin arkasındaki ana sera gazlarından biridir.

Nature dergisinde 14 Temmuz'da yayınlanan bir araştırma raporuna göre, "Bu karbon yutağı, ormansızlaşma ve iklim değışikliği gibi faktörlerin bir sonucu olarak düşüşte görünüyor... özellikle kurak mevsimde, batı kesiminden daha fazla ormansızlaşma, ısınma ve nem stresine neden oluyor."

Brezilya Ulusal Uzay Araştırmaları Enstitüsü liderliğindeki araştırmacılar, Amazon yağmur ormanlarında dört alanda yaklaşık 600 uçuş yaparak veri topladı. Bu sitelerin, çoğunlukla insanlar tarafından çıkarılan büyük yangınlardan yılda 410 metrik ton karbondioksit saldığını buldular.

Bu, yılda yaklaşık 120 metrik ton karbon emen bu alanlar tarafından kısmen dengelenmektedir. Fakat bu durum, net karbon emisyonlarında yaklaşık 290 metrik ton anlamına gelir. Amazon'un bu bölgeleri artık bir "karbon yutağı" olarak hareket etmiyor, bunun yerine aslında dünya atmosferine önemli

miktarda sera gazı salıyor. [\[10\]](#)

Çalışmanın baş yazarlarından John Miller, CBS News'e şunları söyledi: "Yaşananlar önemli bir alanda gerçekleştiğini gördüğümüz gerçekten büyük bir uyarı. Ve şimdi adım atmazsak... işler daha da kötüye gidecek. Başımız daha fazla belaya girecek." [\[11\]](#)

Bunlar, halihazırda büyük bir hızla artan iklim değişikliğinin son zamanlardaki tezahürlerinden sadece birkaçıdır ve çoğu zaman ölümcüldür, dünya çapında etkileri vardır. İklim krizi, benzeri görülmemiş ve varoluşsal boyutları olan bir krizdir. Gezegenin ekosistemlerini ve yaşamın kendisini tehdit etmektedir. Bu krizin altında yatanları ve yapılması gerekenleri anlamak için [revcom.us](#) iklim değişikliği referans sayfasını inceleyebilirsiniz: *Kapitalizm-Emperyalizm Gezegeni Yok Ediyor... Yalnızca Devrim Onu Kurtarmak İçin İnsanlığa Gerçek Bir Şans Verir.* [\[12\]](#)

Referanslar:

[\[1\] Desperate search for survivors as western Europe reels from a 'catastrophe of historic proportion', CNN, July 17, 2021](#)

[\[2\] Germany comes to grips with massive flood damage as some regions brace for more rains, Washington Post, July 18, 2021](#)

[\[3\] More than 100 dead, as many as 1,500 missing after floods hit Europe, NBC News, July 15, 2021](#)

[\[4\] 'It Is All Connected': Extreme Weather in the Age of Climate Change, New York Times, July 16, 2021](#)

[\[5\] Heat Wave Updates: Triple-Digit Heat to Afflict Northern Rockies, New York Times, July 17, 2021](#)

[\[6\] News Release: Multnomah County Medical Examiner finds 45 deaths related to historic heat wave, Multnomah County, June 30, 2021](#)

[7] [The Bootleg fire in Oregon is among more than 60 wildfires in the U.S., New York Times](#), July 17, 2021

[8] [West Coast Forest Fires: Escalating Infernos Fueled by Climate Change](#), revcom.us, September 14, 2020

[9] [Climate change is playing a role in the West's heat, drought and fires](#), New York Times, July 12, 2021

[10] [From abstract to Amazonia as a carbon source linked to deforestation and climate change](#), Nature, July 14, 2021

[11] [Part of the Amazon is emitting more carbon dioxide than it absorbs – and it's a “really big warning” for the planet](#), CBS News, July 14, 2021

[12] [Capitalism-Imperialism Is Destroying the Planet... Only Revolution Gives Humanity a Real Chance to Save It](#) (revcom.us)

Net Sıfır Karbon Emisyonu: Yeni Başlayanlar İçin Emperyalist Sahtekarlıkları

Editörün notu: Aşağıdaki yazı revcom.us sitesinde yayınlanmış küresel iklim krizine emperyalistlerin cevaplarından birisi olan ‘‘[Net Sıfır Emisyon](#)’’ aldatmacasına yönelik bir okur mektubudur. Takipçilerimizi hem revcom.us sitesinden çevirdiğimiz hem de kendi yazdığımız yazılarla küresel iklim kriziyle ilgili bilgilendirmeye, meseleyi doğru bir yöntem ve yaklaşımla kavramaya ve buna karşı harekete geçebilmenin stratejisini vermeye devam ediyoruz.

Küresel ısınma ile ilgili revcom.us sitesini yakından takip ettim ve hem bunun bilimini hem de kapitalist-emperyalist sistemin bu krizi nasıl varoluşa getirdiğini öğrendim. *Sizlere Devrim Daha Azı Değil* (RNL-Revolution Nothing Less) şovunun videosunu iklim krizinin temellerini anlamak için izlemenizi öneririm. Bu yazıda küresel ısınmayla ilgili gerçek çözümleri gizleyen ve aslında fosil yakıt kullanımını ebedileştiren bir aldatmacaya değineceğim. Bu saçmalığın adı **net sıfır karbon emisyonudur**.

Joe Biden bağırarak Amerika'nın enerji hedefinin ''2050 yılına dek net sıfır sera gazı emisyonu'' olduğunu ilan etti. John Kerry, Biden'ın sözde ''iklim elçisi'' dünya liderleriyle görüşerek ''hem Amerika'yı hem de bütün dünyayı net sıfırın yoluna çekmeliyiz'' dedi. Çevreci hareketlerde dahil olmak üzere pek çok insan bunu gerçekten ileriye yönelik bir adım olarak gördüler. Ancak bu kesinlikle yanlış!

Bu yazıyı yeni başlayanlar için ''net sıfırın'' küresel ısınmaya neden bir çözüm olmadığı ve aslında sorunun bir parçası olduğunu anlatmak için yazıyorum.

Net Sıfır Ne Demek?

Birleşmiş Milletler şöyle diyor: Basitçe net sıfır atmosfere yeni salınımlar yapmadığımız anlamına gelir. Salınımlar devam eder ancak atmosferden yeterli miktarda absorbe edilerek bu durum dengelenir.'' Burada net sıfır karbondioksit salınımının fazlaca düşürüldüğü ama elimine edilmediği ve atmosfere pompalanan karbon havadan alınan karbonla dengelenebilirmiş gibi resmedilmiştir.

Yani ''net sıfır'', havaya salınan karbondioksit miktarının havadan alınanla eşit olması anlamına geliyor. Musluk açılıyor ve su küvete dolmaya başlıyor (karbon emisyonu atmosfere

salınmaya başlıyor). Aynı anda tıpa da kısmen açık ve su dışarı akmaya başlıyor (atmosferden karbon ayıklanıyor). Küvetimizdeki ''net sıfır'' örneği, içeriye girenin dışarıya çıkanla aynı olması prensibine dayanıyor yani küvetteki su miktarı değişmiyor.

Sadece bir şeyi hatırlatalım, ''su seviyesini'' aynı tutmak yeterli DEĞİL. Yani net sıfırla ilgili elimizdeki ilk problem bu: Atmosferdeki karbon miktarı radikal şekilde azaltılmıyor ve bunun çevre üzerinde çok kötü sonuçları olacak.

Net sıfır ile ilgili ikinci problem ise sanki atmosfere karbon salmaya devam etmek iyi bir şeymiş ve bu gelecek için verilmiş bir söz ile sağlanacakmış gibi şart koşmasıdır. Bu iğrenç bir aldatmacadır.

Küvet analogisine geri dönelim. Eğer küvete çok fazla su koymaya devam ederseniz tıpadan da fazla su gelmeyecektir. Ancak daha sonra şöyle diyebilirsiniz ''Evet bunun biraz taşma yapabileceğinin farkındayız ama biliyorsun ki net sıfır için çalışıyoruz ve gelecekte bu akışı yavaşlatacağız.'' Yani başka bir deyişle şu an karbon emisyonunu düşürmek için geleceğe yönelik taahhütte bulunduğumuz sürece ciddi ve esaslı adımlar atmayabiliriz . İşte kapitalist-emperyalistlerin duruşu tam olarak budur.

Net Sıfır Nasıl Başarmayı Planlıyorlar?

Net sıfır planlarınının genelde iki ayağı oluyor

A-) Birinci ayak, fosil yakıt yakmadan elektrik üreterek karbon emisyonunu-solar enerji, rüzgar ve hidroelektrik ve araba motorlarını elektrikli yapmak gibi başka metotlar- ile düşürmeye dayanıyor.

Peki işler gerçekte nasıl işliyor buna bir bakalım. 1990 yılında kömür ve doğalgaz (bunlar karbon yayan yakıtlardır)

Amerika'daki elektriğin %65'inden sorumluydu. Bundan 30 yıl sonra, güneş ve rüzgar enerjisi üretmenin maliyeti radikal şekilde düşmüşken ve bunlar fazlasıyla elektrik üretmek için kullanılıyorken **2020 yılında kömür ve doğalgaz Amerika'daki elektrik üretiminin %60'ından sorumludur-yani 1990 yılından sadece %5 daha az.**

Yani başka bir deyişle Amerika'da enerji sistemine daha fazla güneş ve rüzgar enerjisi dahil edilmektedir ancak bu devasa fosil yakıt temelini yanında ince bir katmandan öteye geçememektedir. *Aslına bakılırsa son 30 yılda başka bir şey daha olmuştur. Amerika dünyanın en büyük petrol ve doğalgaz üreticisi olmuş ve o şekilde de kalmıştır.*

Biden ve şürekasının fosil yakıtlardan uzaklaşmaya yönelik bol şerbetli cümlelerine rağmen Amerika'nın şu an bulunduğu ''yol'' budur. Ve Uluslararası Enerji Ajansı'na (IEA) göre Amerika'nın (Biden yönetimi altında) karbon emisyonu bu yıl %7 artacaktır-bu olurken gezegen, tarihteki en ciddi ikinci karbon salınımını yaşayacaktır. Fosil yakıtların kapitalist-emperyalizm sistemi için neden bu kadar karlı bir işleyişe sahip olduğunu anlamak için Raymond Lotta'nın <https://revcom.us/a/645/50-years-since-earth-day-1-en.html> yazısına bakınız.

B-) Net sıfırın ikinci ayağı ise havadan karbonu çıkartmak için kullanılacak, atmosferdeyken karbonu yakalayacak ve zemine enjekte edecek teknolojileri içerir.

Öncelikle böyle bir teknoloji mevcuttur. Ancak bu teknoloji büyük ölçüde gelişmemiştir ve yine büyük ölçüde etkililiği kanıtlanmamıştır. Hatta pek çok bilim insanı böylesi bir teknolojinin atmosferdeki büyüyen karbon miktarı üzerinde kayda değer bir etki yaratacak seviyede geliştirilip hemen kullanılabileceğinden şüphelidir.

Karbon çıkartılmasının bir hayli öne çıkartılan taslaklarından birisi Bio-enerji ile Karbon Yakalama ve Depolama olarak

adlandırılır. İlk önce devasa ağaç plantasyonları kurulur (ağaçlar havadan karbonu emer ve köklerinde, dallarında depolarlar); daha sonra bu ağaçlar kesilir ve enerji üretmek için kesilen parçalar yakılırlar; yakım işleminden ortaya çıkan karbondioksit yakalanır ve yeraltında depolanır. Ancak daha önce de söylediğim gibi karbon ‘‘Yakalama’’ teknolojisi bir hayli şüphelidir.

Bununla birlikte bütün bu süreç kuraklıkla karşı karşıya bir gezegende inanılmaz rakamlarda su gerektirir. Ayrıca bu taslak gezegenin biyoçeşitliliğine ve gıda üretimine zarar verecek seviyelerde toprağa ihtiyaç duyar. Küresel olarak böylesi bir proje için; kapitalist-emperyalist dünya ekonomisinin devam eden salınımının hepsini emebilecek ağaç plantasyonları yaratmak gibi şeyler için ihtiyaç olunan alan devasadır. *Dünyanın Dostları’nın (Friends of the Earth International) yayınladığı bir araştırma şu an havadaki karbonun sadece yüzde beşinin emilmesi için iki tane Hindistan kadar alana plantasyon yapılması gerektiğini öngörüyor.*

Küvet analogimize geri dönecek olursak; taahhüt ettikleri gibi bir ‘‘tıpa’’ henüz mevcut değil ve küvetin içerisinde bulunan su miktarı şu anda küveti tehdit ediyor.

Emperyalistler Neden Net Sıfırı Benimseyip Öne Çıkartıyorlar?

Emperyalistler net sıfırı benimseyip öne çıkartıyorlar çünkü şu an da insan toplumunun bulunduğu izlekteki korkunç durumdan acil ve radikal bir kopuş talep etmiyor. Ve işlere olduğu gibi devam ederken sanki iklim kriziyle ilgileniyormuş ve değişiklikler yapıyormuş görüntüsü veriyor.

Net Sıfırın Asya, Afrika ve Güney Amerika- Küresel Güney-Ülkeleri Üzerinde Nasıl Bir Etkisi Olacak?

İlk olarak, Küresel Güney'in atmosfere saldığı karbon miktarı emperyalist ülkelerinkinden çok daha azdır. Ancak daha şimdiden iklim krizinin ağır yükünden daha fazla nasip almaktadırlar. Yükselen su seviyeleri şehirlere zarar vermekte; tarım alanları kuraklıkla cebelleşmekte ve fırtınalar ekilebilir alanları çöllere çevirmektedir. Böylesi vahim bir tabloya cevap vermek için net sıfır yetersizin ötesindedir.

Bununla birlikte çoğu net sıfır taslağı özellikle de Küresel Güney'deki halklar için inanılmaz derecede yok edicidir. Örneğin Fransız enerji şirketi Total, Afrika'da devasa ağaç plantasyonları kurmak için şu an yerli halklar Pigmeler ve Bantu çiftçilerini yerlerinden edecek pazarlıklar içerisinde.

Umarım değindiğim noktalar insanların neden ''net sıfırın'' tehlikeli ve zararlı bir aldatmaca olduğunu anlamasına yardımcı olur.

Çevre kriziyle ilgili ek makaleler:

<http://yenikomunizm.com/gezegemimizim-yagmalanmasi-cevre-krizi-ve-gercek-devrimci-cozum/>

<http://yenikomunizm.com/ekolojik-talan-hes/>

<http://yenikomunizm.com/ekolojik-talan-avcilik/>

<http://yenikomunizm.com/ekolojik-talan-madenler/>

<http://yenikomunizm.com/kapitalizm-emperyalizm-gezegeni-yok-ediyor-insanlik-yalnizca-devrimle-onu-gercekten-kurtarma-sansini-yakalar/>

Bu Sistem Gezegeni Mahvediyor! Marmara Denizinde Müsilaj

Editörün Notu: Bir okurumuzun, Marmara denizindeki Müsilaj ve daha da derinde yatan iklim krizinin doğası ve nedenleri üzerine olan yazısını, öneminden dolayı dikkatinize sunuyoruz.

Gerici bir mafya figürünün pazardan kendi payını almak için yaptığı ifşaatlar ile sistemin pek çok pisliği gün yüzüne çıkıyor. Ancak sistemin metaforik olmanın çok ötesinde fiziksel olarak görülebilen ve istisnasız herkesi etkileyen ve etkilemeye de devam edecek pislikleri var, bu pislikler dünya çapında işleyen bir sistem olan kapitalist-emperyalizmin tabiatından ve dinamiklerinden kaynaklanıyor. Bu dinamikler Marmara Denizi özgülünde deniz salyaları (müsilaj) olarak ortaya çıkıyor. Bilim insanları üzerine şiirler yazılan İstanbul Boğazının seneler içerisinde bakmaktan rahatsız olacağımız bir görüntüye sahip olacağını söylüyorlar, uyarıyorlar. Ama bu uyarılar kar etmek için üretmek zorunluluğu olan, ''büyümezse ölecek'' olan sermaye için, sistemin ateşinde ölümcül bir bireysilcilik içerisindeki kendi ''ihtiyaçlarını'' karşılayan tüketici için neredeyse anlamsız. Peki sistemin Marmara Denizinin farklı bölgelerinde su yüzüne çıkan bu pisliği tam olarak nedir? Neden oluşuyor ve sistemin bütün bu pisliklerinden kurtulmak için gerekli olan nedir?

Deniz Salyası (Müsilaj) Nedir ve Nasıl Oluşur?

Aslına bakılacak olursa müsilaj doğal bir fenomendir, denizin içerisindeki mikro alglerin fotosentez sonucu ürettikleri ve

daha sonra virüslerin, bakterilerin yaşaması için elverişli bir ortam hazırlayan bir salgı. Bu organizmaların dışarıya aşırı derecede salgı bırakması ise hiçte doğal bir fenomen değil. Marmara Denizinde oluşan müsilaj bir bütün olarak bu sistemin işleyişinin bir sonucudur. Denizde müsilaj oluşabilmesi için kritik birkaç faktör vardır. Öncelikle deniz sıcaklıklarının normal sıcaklıkların üzerinde seyretmesi ve buna ek olarak kirlilik oranının artması ve denizin durağanlaşması gerekiyor. Sanayi burjuvazisinin azot ve fosfatlı arıtılmamış atıklarının çöplük havzasına dönüştürülen Marmara Denizi ve dünya çapında insanlık ve türler için varoluşsal bir tehdit olan küresel iklim krizi tıpkı sistemin kendisi gibi en dipten başlayarak yapış yapış bir pisliği gözler önüne seriyor.

Okyanuslar Alarm Veriyor !Marmara Denizi Alarm Veriyor! Bütün Gezegen Alarm Veriyor!

Küresel iklim krizi dünya çapında sıcaklıkları arttırmaya devam ediyor. Marmara Denizi'nin sıcaklıkları 1982 yılından günümüze, 2021 yılına kadar sürekli bir artış içerisinde. Marmara'nın sıcaklık sapması da 2 dereceyi geçerek maksimum seviyelere denk gelmiş vaziyette. Müsilaj gözle görülür duruma geldikçe, sanayi burjuvazisinin akıttığı asitler ve artıklar denizin yüzeyine geldikçe, 25 milyon kişinin filtrelenmemiş atıkları doğrudan denize verildikçe bütün pislik yukarıya çıkıyor. Ancak gerçekten de bu sadece denizin üstünde gözükenlerden ibaret. Yani insanların yaşamlarını şu haliyle etkileyen, Marmara Denizi'nin ekosistemini mahveden bu müsilaj buzdağının görünen tarafı!

Okyanuslar ve denizler karbondioksiti emerler, onları boşuna dünyanın oksijen deposu denmez. Ancak karbondioksit miktarı arttıkça karbonik asit de artar ve bu beraberinde asitlenmeyi getirir. Günümüzde bu asitlenme son 55 milyon yıldaki herhangi bir dönemden 100 kat hızlı gerçekleşmektedir![\[1\]](#) Okyanusların ve denizlerin Ph dengesi değiştikçe ve okyanus sıcaklığı arttıkça deniz ekosistemi de çökmeye başlar. Peki sıcaklıklar

neden artar? Revolution Özel Sayısında belirtildiği üzere:

...petrol, kömür ve doğalgaz yanması, dünyanın ısınmasına sebep oluyor. Bu yakıtların yanması ve ormanların kesilmesi ve yanması, başlıca “sera gazı” olan karbondioksit salınımına yol açıyor. Atmosferimizdeki karbondioksit ve öteki sera gazlarının artışı, gezegenin ısınmasına yol açıyor ve bu da iklimin değişmesine sebep oluyor. Kutup buzları ve buzulları, ivmelenen bir hızla eriyor. Yüz milyonlarca insanın yaşadığı ada ülkeleri ve sahil şeritleri, önümüzdeki on yıllarda buzulların ve buz tabakaların erimesi nedeniyle okyanus sularının yükselmesi sonucunda tehdit altına girebilir. Bir bütün olarak gezegendeki ortalama sıcaklıklar artarken, bazı bölgeler – özellikle de Asya, Afrika ve Latin Amerika’nın ezilen bölgeleri – diğerlerinden daha fazla etkileniyor. Şimdiden iklim aşırılıkları – bazı bölgelerde daha fazla sayıda yıkıcı su baskını, başka bölgelerde şiddetli kuraklıklar, ısı dalgaları ve belli bölgelerde daha güçlü kasırgalar –meydana geliyor ve küresel iklim modelleri, gezegen ısındıkça bu tür şeylerin daha da kötü hale geleceğini öngörüyor. [\[ii\]](#)

Bütün Bunlara Mecbur Değiliz

Elimizde üç parametre var. Deniz şartları, aşırı ısınma ve atıklar. Bunların her biri bu sistemin anarşik örgütlenmesinin ve buna bağlı olarak gezegenin yağmalanmasının birer ürünüdürler. Bugün ihtiyacımız olan nihai olarak komünizmi hedefleyen; planlanmış, kar değil kitlelerin gerçekten ihtiyaçları temelinde inşa edilecek sosyalist bir ekonomiyle yönetilen özel bir devlet türü olarak proletaryanın diktatörlüğüdür. Eğer sorun bu sistemden kaynaklanıyorsa ve onun yerine radikal şekilde farklı başka bir dünyayı inşa etmek, evet devrim yapmak mümkünse ve bunun için ihtiyacımız olan strateji ve önderliğe sahipsek neden acınası illüzyonlar ve acınası reform önerileriyle yetinelim ki?

[i]

<https://www.eea.europa.eu/tr/isaretler/isaretler-2015/makaleler/iklim-degisikligi-ve-denizler>

[ii]

<http://yenikomunizm.com/gezegenimizim-yagmalanmasi-cevre-krizi-ve-gercek-devrimci-cozum/>

Biden'ın İklim Zirvesi Dalavaresi: Gezegeni Zehirllemek ve Halkı Aldatmak

Editörün Notu: Aşağıdaki yazı Bob Avakian'ın takipçi komünist bir entelektüel olan Raymond Lotta tarafından revcom.us sitesi için yazılmış bir makaledir. Çevirisini okurlarımızın dikkatine sunarız.

Biden tarafından düzenlenen, Küresel Dünya Günü Zirvesi acımasız bir emperyalist aldatmacaydı ve gezegenin geleceği için endişelenen herkesin yüzüne atılmış bir tokattı. Bu zirvede verilen sözler ve teklifler bilimin bize iklim krizinin aciliyeti ve alınması gereken önlemlerle ilgili söylediklerini adeta görmezden geliyordu. Bir iklim aktivisti olan Greta Thunberg haklı bir şekilde bu zirveyi hakkettiği gibi adlandırdı: “Saçmalık”.

1) Biden 2030 yılına kadar karbon emisyonunda %50-52 arası bir düşüş planladığını söyledi, dünyanın felakete doğru yükselen ısınması karşısında bu kovanın içerisinde bir damla anlamına geliyor.

Küresel ısınma buzulların eriyerek çökmesine ve hiç görülmemiş seviyelerde denizlerin yükselmesine neden oluyor, ekstrem hava olayları olmadıkları kadar sık görülüyorlar, dünya çapında hasatlar alarm veriyor ve üstüne üstlük küresel ısınma hali hazırda küresel Güney'in ezilen halklarının acılarını ve yüklerini çok daha katlanılmaz boyutlara çekiyor. Biden'ın hedefleri tiksindirici bir şekilde bu gerçeklikle ve Amerikan kapitalizm-emperyalizminin insanlığın karşı karşıya olduğu küresel iklim krizindeki suçlarıyla uyumsuz vaziyette. Şunları aklınızda tutun:

- Amerika atmosferde hali hazırda birikmiş sera gazı salınımının bir numaralı sorumlusudur ve bugün dünya sera gazı üretiminde ikinci sıradadır (fosil yakıt bazlı elektrik üretimi, taşımacılık, endüstri ve hayvancılık ve hidrolik kırılma ile üretilen karbon ve metan gazları)
- Amerika dünyadaki en büyük petrol ve gaz üreticisidir.
- Amerika *dünyadaki bütün gelişmiş ekonomiler arasında kişi başına düşen fosil yakıt kullanımı ve karbon emisyonu oranında birincidir.*

Kısacası Biden'ın hedefleri, fosil yakıt temelli üretim ve fosil yakıt temelli altyapıdan temel bir kopuşu simgelemez ve bu uyumsuz hedefler bile yasalarla bağlanmamıştır.

2)Zırva karbon emisyonu hesapları.

Amerika karbon emisyonunu %50-52 oranında düşürmeyi planladığını söylediğinde, soykırımcı askeri mekanizmasının ürettiği sera gazı emisyonu tartışmaya dahil bile değildir ve dokunulmazdır. Amerikan ordusu, Amerikan emperyalizminin dominasyonunun temel direğidir ve de dünyanın kurumsallaşmış en büyük petrol tüketicisidir. Tartışmaya dahil olmayan bir diğer şeyse ucuz emek/yüklü kirlilik bazlı çalışan küresel sömürü zincirleridir, yani başka ülkelerden Amerika'ya iPhone gibi metaları toplanması/paketlenmesi ve satılması için gönderen şirketler ağı.

Biden'ın iklim programının temel prensibi ''sıfır ağ emisyonudur''. Bu atmosfere, ileriki bir tarihte karbonun ''kaldırılacağı'' taahhüt edildiği müddetçe karbon salınabileceği anlamına gelir. Tabi bu süreçte salınan karbon atmosfere zarar vermeye devam edecektir. Bunlar kadar kötü olan bir diğer şeyse karbonu emmek ve saklamak için kullanılacak teknolojilerin tamamen kanıtlanmamış metotlara dayanmasıdır. 0 yüzden bu sıfır emisyon DEĞİLDİR (bu hiç karbon emisyonu olmaması anlamına gelir); bu küresel iklim krizinin biyoçeşitliliğe tehdit oluşturan yıkıcı etkileriyle mücadele için fosil yakıtlardan radikal bir şekilde dönüşüm değildir. ''Sıfır ağ emisyonu'' fosil yakıt üretimini ve tüketimini uzatan tehlikeli bir fantezi ve aldatmacadır.

3)Biden, Amerika'nın küresel iklim kriziyle mücadelede ''küresel lider'' olması gerektiğini söylediğinde; Amerikan emperyalizminin, küresel ısınmayı çevresel ve jeopolitik yeni tehditlerle dalgalanan dünya emperyalist düzenindeki Amerikan tahakkümünü korumak için kullanması gerektiğini söylemiştir.

Dünya Günü Zirvesi, liberal emperyalist Biden hükümetinin ilk büyük diplomatik saldırısıdır. Faşist ve iklim krizi inkarcısı olan Trump altında Amerika küresel antlaşmalar ve konvensiyonlardan çekilmiştir. Bu sırada yükselişteki emperyalist Çin küresel etkisini genişletmiş ve sağlamlaştırmıştır. Bu zirve Biden yönetimi altındaki Amerikan emperyalizminin ''iklim endişesi'' gömleği altında Amerika'nın ''ince güç'' otoritesini küresel arenada tekrar kazanıp, tahkim etmek ve de iklim kriziyle kendi belirlediği sınırlar içerisinde mücadele edeceğini belirlemek için kullandığı bir süslemedir. Bütün bunlar insanlığın çıkarları için olmadığı gibi gezegeni kurtarmak için de değildir, ancak bunun yerine kapitalist emperyalist mülkiyet hakları, kar ve gezegeni yok eden yağma içerisinde Amerikan tahakkümünü korumak içindir.

İKLİM KRİZİNİN SAATİ İLERLİYOR!

SADECE GERÇEK BİR DEVRİM GEZEGENİ KURTARMAK İÇİN BİZLERE BİR

Ekolojik Talan: Avcılık

“Keyfini başkalarının acısından alan, Tiksinelesi spor”

William Cowper, *The Task* (1785)

Her ne kadar şüpheli de olsa bazı hipotezler avcılığın insan türünün diğer hominitlere kıyasla efektif evrilmesinde önemli bir rol oynamış olabileceğini ifade ediyor. [\[1\]](#) Bununla beraber yapılan çeşitli arkeolojik çalışmalar da göstermektedir ki, insanlık tarihinde toplayıcı-avcı topluluklarda yerleşik hayata geçilmesinde ve emeğin evriminde kayda değer bir rol oynamışlardır. Uzun lafın kısası avcılık öyle ya da böyle insanlığın ve gezegenin tarihinde belirli roller oynamıştır. Ancak esas soru bunun devam edip etmeyeceği ve daha da önemlisi bunun devam etmesinin doğru olup olmayacağıdır.

Bazı keskin çizgiler çekerek başlayalım ve daha sonra avcılığın hem dünyada hem de Türkiye özgülünde yarattığı çelişkilere odaklanalım. Öncelikle avcılık, ‘‘legal’’ veya değil her türlü gayrimeşrudur, insanların yaban hayatını kendi arzularını ve zevklerini doyurmak için bu şekilde talan etmesinin ahlaki hiçbir zemini olmadığı gibi gelişmiş teknolojik ekipmanlar ve silahlarla bir hayvanı öldürmenin de ahlaki bir zemini yoktur. Ancak söz konusu içerisinde yaşadığımız sistem olduğunda maalesef hiçbir şey gayri ahlaki bir avuç insanın arzusundan ibaret de değildir, nitekim avcılık her şeyin metalaştığı bir dünyada büyük bir endüstri olmakla beraber doğanın ekonomik bir girdi-çıktıya

dönüşmesinin de bir yansımasıdır.

Avcılık bu sistemin aleni bir şekilde ezen ve ezilen uluslara bölündüğünü de gösterir; bugün Afrika ve Asya'da nesli tükenmekte olan hayvanları katlederek poz veren ''beyaz'' turist aynı zamanda bu sistemin bir teşhiridir de. Avcılık aynı şekilde güçlü bir kültürel asimilasyon elemanı da olabilir; Amazon Ormanlarında, ormansızlaştırma ve zorla yerinden etme ile karşı karşıya kalan çoğu yerli topluluğu bölgelerindeki kültürel olarak da önemli yaban hayvanlarının hedef haline gelmesiyle de bir asimilasyon sürecine itilmiştir; yine aynı şekilde bugün Dersim'de katledilmeye çalışılan, köylülerin nöbetleşe korudukları Dağ Keçileri de faşist rejim için sadece ekonomik bir girdi değil bilahare Alevilik inancının kutsal kabul ettiği bir hayvanı da aleni hedef göstermekte, her fırsatı Türkiye'nin ezilen kimliklerine, uluslarına karşı bir baskı aracı olarak kullanmaktadır.

Avcılıktan bahsettiğimiz zaman burada temelde imlediğimiz mesele biyoçeşitlilik ve beraberinde ekoloji alanındaki bir tartışmadır. Fakat bunları tartışmaya açmak beraberinde başka soruları ve tabii ki onlara verilmesi gereken cevapları da içerecektir. **İnsan besin piramidinin tepesinde değil midir? Güçlü olan haklı mıdır? Hayvanlar bizim için ''yaratılmamışlar'' mıdır? Biyoçeşitlilik neden bu kadar önemlidir? Hayvanlar ve yaban hayatı insanların kişisel ve özel mülkleri değil midir? Peki insanlık doğanın hakimi değil midir ya da zaten komünist bir devrimle doğanın hakimi olmayacak mıdır?**

Besin Piramidi: Bir Düşünüş Biçimi

Evrin bizleri ereksel bir şekilde mükemmellik noktasına getirmiş, ''güçlü olan kazanır'' mottosuna uygun olarak doğal seçilimle insan türü şu an bulunduğu yere gelmiştir. Bu özetleştirilmiş bakış açısı indirgemeci bir sosyalbiyolojik ve sosyal-Darwinist düşünce biçimini yansıtır; ontolojik olarak

gen bireyden, birey ise toplumdan üstündür, nitekim aslında gen de bencildir. Nitekim bu teorilere göre erkeğin kadından üstün bir konumda olduğu, toplumun ezenler ve ezilenler olarak bölünüyor olması da pek tabi ''doğal'' bir durumdur. Peki gerçekten öyle midir? Aslına bakılacak olursa hayır, değildir; **biyolojik ve toplumsal unsurlar iki ayrı alanın ya da bir edimin iki ayrılabilir bileşeni değildir, aksine bu iki unsur diyalektik bir biçimde ve zorunlu olarak birleştikleri gibi evrim bilimine ''mükemmel tasarı'' arayan yaradılışçı ve erekselci düşünce biçimleriyle bakmakta bir o kadar bilim karşıtıdır.** Ancak bu düşünüş biçimi ve dünya görüşü pek de şaşırtıcı değildir. Kapitalizmin genel işleyişine dair pek çok teori ve hipotez öyle ya da böyle ampirik bilimlere de eklenilirmeye çalışılmıştır. Fayda-zarar analizlerinden, oyun teorisine kadar pek çok kavram ''insan doğası'', ''toplumun doğal işleyişi'' gibi mefhumları desteklemek için, ve en çok da kapitalizmin temel dinamiklerinden ve çelişkilerinden ötürü açığa çıkan bir dizi baskıyı ve zulmü gizlemek için kullanılagelmıştır.

''Besin piramidinden en tepeye çıkmak için mücadele etmek'', ''köpek köpeği yer'', ''büyük balık küçük balığı yutar'' gibi sistemin acımasız rekabet nosyonunu ön plana çıkartan kavramsallaştırmalar aslında bu gibi problemlili ve indirgemeci bir epistemolojinin veçheleridir. İnsanı doğanın ve diğer canlıların hakimi olarak görerek dünyayı baskılardan ve köleleştirici zincirlerden kurtarmaya yönelik bir mücadele kendi içerisinde derin çelişkilere sahiptir. **Doğru bir komünist bakış açısı ise insanlığı dünyanın doğal bekçileri ve yaban hayatının koruyucusu olarak görür.**

Güçlü Olan Haklı Mıdır?

Hayır değildir. Güçlü olanın haklı olduğunu düşünmek problemlili bir epistemolojiden kaynaklanır; örneğin kimlik siyasetlerinin veya rölativistlerin epistemolojisi gibi problemlili düşünüş biçimleri de dahil olmak üzere içerisinde yaşadığımız sistemde işler ham güç ilişkilerine çekilmeye çalışılır ancak bir şeyin

verili bir anda doğru olup olmadığına karar vermek ve şeyleri anlamak için temel unsur gerçekliğin ve hakikatin objektif olmasıdır. Meseleyi kısaca derinleştirelim, Bob Avakian'ın bu meseleye dair yazdıklarına bakalım:

''Ancak daha önce söylenen bir şeye dönecek olursak aslında objektif realite diye bir şey vardır ve hakikat asıl objektif realiteye denktir ya da onun doğru bir yansımasıdır. Doğru dediğimiz şey budur. Evet hiç kimse hiçbir zaman her şey hakkında tüm doğruları bilemez, her zaman için bir konu hakkında doğru olduğunu düşündüğümüz şeyin tam olarak doğru olmayabileceği ya da hatta tamamen yanlış olabileceği fikrine açık olmalıyız. Ancak agnostik değiliz ve olmamalıyız: "Canım kim bilebilir neyin doğru olduğunu, reel dünya hakkında aslında hiçbir şey söyleyemezsiniz!" Hayır. Biz reel dünyadan yola çıkarız, reel dünyayla etkileşim halindeyizdir, fikirlerimizi reel dünyada test ederiz ve bundan kanıtlara ve senteze dayanan, ortaya çıkan realiteden örnek çıkaran ve biriken kanıtlardan tanımlanabilecek bilimsel sonuçlar çıkarırız. Bu bizim ısrarla üzerinde durmamız gereken bir noktadır.'' [\[ii\]](#)

Ne içerisinde yaşadığımız gezegenimiz ne de onu paylaştığımız canlılar doğaüstü bir güç tarafından yaratılmamışlardır, gezegenimizin oluşmasından, amfibik türlerin evrimleşmesine, gezegenimizin mevcut biyoçeşitliliğine ulaşması süreci; zorunluluk ve rastlantısallık arasındaki diyalektik ilişkinin, hareket halindeki maddenin neden-sonucunun ve zıtların birliğinin (*die beiden Hauptgegensätze*) süregiden ilişkisinin birer sonucudurlar. Şunu söyleyebiliriz ve söylemeliyiz de; evrimsel süreç bir çeşit mükemmelliğe ilerlemenin bir sonucu olmadığı **gibi insanın verili konumu onu objektif olarak doğanın hakimi yapmaz, yapmadığı gibi aksine insanın verili konumu ve insan bilinci dünyayı yorumlamak ve değiştirmek için, hareket halindeki maddeyi anlayabilmek için özneye ciddi anlamda sorumluluklar da yükler.**

Avcılık Doğayı Nasıl Tahrip Ediyor?

Yazımızın başında üzerinde durduğumuz meselenin ekolojik boyutlarından da bahsetmekte yarar var. Dünya Doğayı Koruma Vakfı'nın (WWF) yayınladığı *Yaşayan Gezegen Raporuna* göre 1970 yılından günümüze omurgalı tür popülasyonu %68 oranında azalmış ve yine aynı rapora göre artık dünyamızın memeli ve kuş biyokütlesinin %90'ını evcil hayvanlar oluşturuyor. Günümüzde karaların %75'i ve denizlerin %60'ı insan eliyle değiştirilmiş durumda; bu inanılmaz bir yıkım, nitekim gezegen tarihinde insan eliyle bu kadar baskın değişiklikler hiçbir zaman yaşanmadı. Yaşayan Gezegen Raporu bir başka çarpıcı hakikate de işaret ediyor: yaşadığımız salgın da dahil olmak üzere pek çok yaban hayatı kökenli zoonoz (hayvandan insana bulaşan hastalıklar), insanla yaban hayatı arasındaki problemlili ilişkiye dayanıyor (avcılık, yaban hayvanı pazarları, canlı hayvan pazarları, ormansızlaştırma vb.).[\[iii\]](#)

Bütün bunların yanında süregitmekte olan madencilik ve enerji santrali faaliyetleri de yaban hayatını inanılmaz ölçülerde kırılğanlaştırıyor. Peki Türkiye özgülünde mesele ne kadar ciddi? Hayvan Hakları İzleme Komitesi'nin (HAKİM) elindeki verilere göre Türkiye'de kayıtlı avcı sayısı 300 bine

yaklaşmış durumda bunların aktif olanlarının sayısı ise 219 bin 492. [\[iv\]](#) Resmi verilere göre bu verilerin açıklandığı 2019 yılında 4 bin 255 yaban hayvanı öldürüldü, bu çok yüksek bir rakam olmakla beraber aktif avcı sayısının hacmi göz önünde bulundurulduğunda resmi veriler hakikati yansıtmıyor gözükmemektedir. Yine bir başka çarpıcı hakikat ise kapitalizm altında doğanın, içerisinde yaşayanlarla beraber alabildiğine metalaştırılmasıdır, Türkiye’de ikiye ayrılan bir ‘‘avcılık ekonomisinin’’ varlığından söz etmek mümkün; ‘‘legal’’ öldürmeye (av turizmi, avcılık belgesi harcı) dayanan yasal avcılık ve kesilen cezalara dayanan kaçak avcılık. Resmi verilere göre yıllık 74 milyon TL’lik bir gelir kapısından söz ediyoruz ancak bu veriler sadece HAKİM’e gönderilmiş veriler, kayıtlı ve aktif avcı sayılarının işaret ettiği hakikat ise daha farklı. Sonuç olarak Türkiye’de her yıl 3000’i aşkın yaban hayvanı izinli bir şekilde katledilirken, 5000’e yakını ise kaçak yollarla katlediliyor. Nitekim bu yaşadığımız coğrafyanın biyoçeşitliliği için kritik bir öneme sahip. Örneğin kritik durumdaki alageyik popülasyonunun eksikliği %99,5 iken Dağ Keçilerinin popülasyon eksikliği %96 seviyesinde, kızıl geyiklerin popülasyon eksikliği ise %94, üstelik bu türler hala ‘‘av turizmine tabi türler’’ listesinde yer alıyorlar.[\[v\]](#) Peki biyoçeşitlilik denen kavram neden önemlidir?

Biyoçeşitlilik

Gezegemizdeki hayatın genişliği ve bunun biyolojik çeşitliliğine kısaca biyoçeşitlilik denir. Dünyada çöller, yağmur ormanları ve mercan resifleri gibi çok farklı ekosistemler bulunuyor ve bizler bu ekosistemlerin içerisinde dünyayı muazzam bir bitki, hayvan ve mikroorganizma çeşitliliğiyle paylaşıyoruz; ve bütün bunlar biyoçeşitliliği oluşturuyorlar. Gezegimizde insanlar tarafından tüketilen gıdaların %75’i sadece 12 bitki çeşidinden gelirken dünya popülasyonunun tükettiği hayvansal gıdaların %90’ı 15 türden geliyor; çarpıcı hakikat ise bu 27 türün işin arka bahçesinde

bilmediğimiz yüz binlerce tür olmadan yaşayamayacak olmaları. Örneğin Avrupa Birliği sınırları içerisinde yetişen 264 mahsulün %80'i polenleşme için böceklere ihtiyaç duyuyor. [\[vi\]](#) Biyoçeşitlilik insanların sağlığı için de kritik öneme sahip, insanlık tarihinde gerçekleşen pek çok tıbbi keşif; bitkilerin, hayvanların ve mantarların incelenmesine dayanırken özellikle dünyada bilinen türlerin yarısına ev sahipliği yapan yağmur ormanları anti-kanserojen bitkilerin %70'ine ev sahipliği yapıyor, astım ilaçları için kullanılan theopylline kakao ağaçlarından gelmekte, yani biyoçeşitlilik hem güncel tıp için hayati bir rol oynamakla kalmıyor ama ne zaman bir tür yok olursa veya ne zaman genetik çeşitlilik bozulursa insanlık da potansiyel bir aşıdan veya ilaçtan bir adım daha uzaklaşıyor. Biyoçeşitliliğin korunması ekosistemlerin fonksiyonu açısından da önemli, ekosistemlerin fonksiyonel çalışmaları gezegen ölçeğinde havayı ve suyu temizliyor, ürün yetiştirmek ve süregiden döngüyü devam ettirmek için sağlıklı topraklar sağlıyor. Ancak her şeyin ötesinde biyoçeşitliliği zarar görmemiş bırakmak doğal evrimsel süreçlerin devamlılığı demek, ki bu insan yaşamının sonluluğunun yanında üzerimize düşen en büyük görev olarak ağırlığını hissettiriyor.

Bütün bu kriz ve her türlü sömürü ağının bitmesi mümkün, ancak çözüm acınası reform önerileriyle gelemez, insanlığın, diğer türlerin ve bütün gezegenimizin gerçek bir devrime ihtiyacı var. Çünkü :

''Çevre krizine, kapitalizmin sahip olduğu, doğanın yalnızca büyümeyi besleyen bir araç olduğu şeklindeki mantık -doğayı metalaştıran (onu alınıp satılan bir nesneye dönüştüren) mantık- yol açıyor. Bu sonuç korkunç derecede yıkım yaratmakta ve insanlığı ahlaki anlamda yoksullaştırmaktadır. Doğa hakkındaki komünist yaklaşım ise, tersine, insanlığı doğal dünyanın bekçileri ve vahşi yaşamın koruyucuları olarak görür. Gerçekliğin tümünün anlaşılmasına yönelik bilimsel bir yaklaşıma dayanır. Bu yaklaşım, doğal dünyanın değerli

görülmesini, onun harikalarından haz almayı, karmaşıklığından büyülenmeyi ve onun bize öğretebileceği her şeyden öğrenme arzusunu savunur. Fakat bu yaklaşım sadece ahlaki anlamda daha iyi bir yaklaşım değildir. Bu, insanlığın doğayla olan ilişkimizi dönüştürmek için -hayatta kalabilmemiz ve gelecekteki komünist dünyanın parçası olarak bu gezegende doğayla birlikte yaşamamız için- ihtiyaç duyduğu yaklaşımdır.’’ [\[vii\]](#)

Çünkü ancak gerçek bir devrim nezdinde kurulabilecek olan sosyalist bir iktidar içerisinde ekonomik faaliyetin daha geniş maliyetleri ve kazançları bir bütün olarak toplumun kaygısı haline gelebilir. Ancak sosyalist bir ekonomide, gelişmenin doğurduğu çelişkiler ve sorunlar derin surette analiz edilebilir ve toplumun bütün birimleri ve düzeyleri doğaya karşı hassas bir hale gelebilir. Büyümenin bilinçli olarak planlanması ve düzenlenmesi, ekosistemlerin korunması ve muhafaza edilmesi böylelikle sağlıklı gelecek nesiller için sağlıklı bir gezegen ancak sosyalist planlamayla mümkündür.

Kapitalizmin dur durak bilmeyen acımasız genişlemesine ne insanlar, ne gezegeni paylaştığımız diğer türler ne de gezegenimiz mahkumdur. Bugün bütün bu problemleri düşünüş biçimleriyle mücadele edebilmek eşiğinde olduğumuz varoluşsal krize dur diyebilmek için ihtiyacımız olan şey *devrimdir, daha azı değil!*

[\[i\]](#) Avcılık hipotezi paleantropologlar tarafından ortaya atılmış avcılığın insan evriminde onu diğer hominit atalarından daha nitelikli bir yere koyduğunu ifade eden hipotezdir.

[\[ii\]](#)

<http://yenikomunizm.com/epistemoloji-ve-ahlak-objektif-realite-ve-relativist-safsata/>

[\[iii\]](#) WWF Yaşayan Gezegen Raporu

[iv]

<https://www.evrensel.net/haber/377016/hakim-avcilik-da-av-turizmi-de-yasaklanmali>

[v] WWF Yaşayan Gezegen Raporu

[vi] Veriler ve biyoçeşitlilik için daha derin bir tartışma için bkz. :

<https://www.treehugger.com/why-biodiversity-big-deal->

[vii]

<http://yenikomunizm.com/gezeganimizim-yagmalanmasi-cevre-krizi-ve-gercek-devrimci-cozum/>

Ekolojik Talan: Madenler

“Bu sistem ve onu yönetenler, şu an insanların ihtiyaçlarını karşılamak için ekonomik kalkınmayı gerçekleştiremiyorlar ve gelecek nesillerin ihtiyaçları ve çevreyi korumanın gereklilikleri ile bunu denkleştiriyorlar. Gezegenin ve türün zengin çeşitliliğini ve içerdiği hazineleri kendileri için ne zaman ve nereden sağlayacakları dışında başka hiçbir şeyi umursamıyorlar... Bu insanlar dünyanın koruyucuları olmaya uygun değildir”

– Bob Avakian, *Basics* 1:29

Açıkçası Tarık Akan'ın 1978 yılında yayınlanan kült filmi *Maden*'den bu yana madenlerdeki iş güvenliği alanında kayda değer bir gelişme yaşanmadı tıpkı doğanın bir girdi çıktı gibi görüldüğü ve bütün ekosistemi talan eden ekonomik örgütlenme anlayışında bir değişiklik yaşanmadığı gibi; dünyanın hala her yerinde madenlerde iş güvenliğini sağlamak madencilerin hayatlarından daha pahalı görülüyor ve hala dünyanın her yerinde madenler iklim krizini hızla tırmandırıyorlar. Günümüzde Çin'de her gün, Pakistan'da ise her hafta çoğunluğu

ölümle sonuçlanan maden ‘‘kazaları’’ meydana geliyor. [\[i\]](#) Yakın dünya tarihinde medyanın gündemini çeken patlamalarda Zimbabwe’de 28, Pakistan’da 40, Türkiye, Soma’da ise 304 madenci öldü(rüldü). Tıpkı bu faciaların vebali kapitalizm-emperyalizm sisteminin boynunda olduğu gibi ekolojinin talan edilmesi de yine aynı sistemin vebalidir.

Mongabay Vakfı’nın yayınladığı bir rapora göre madencilik faaliyetleri dünya çapındaki ormansızlaştırmanın %10 gibi ciddi bir oranını oluşturuyor [\[ii\]](#), ancak madenciliğin çevreye verdiği tek büyük zarar ormansızlaştırma da değil. Madenler inanılmaz derecede fazla katı ve sıvı atık da oluşturuyorlar, bu atıkları saklamanın güvenli olmaya yakın tek yolu ise bunları özel olarak inşa edilen atık havuzlarında depolamak; nitekim kapitalizmin temel çelişkisinin başlıca hareket biçimi olan anarşinin itici gücü için böylesine büyük bir masraf pek kabul edilebilir bir şey değil, dolayısıyla özellikle Amazon Ormanlarında madencilik faaliyetleri gerçekleştiren tröstler atıklarını gelişigüzel inşa edilmiş havuzsuz atık barajlarına yığıyor, geçtiğimiz yıllarda Brezilya’da yıkılan bu atık barajlarından birisi 19 insanın ölümüne ve önemli su kaynaklarından olan Doce Nehri’nin 800 kilometre boyunca kirlenmesine neden oldu; yaşanan bu felaket Brezilya tarihinin en ağır çevresel felaketlerinden biri olarak anılıyor. Amazon Ormanları’nın şu an %8 gibi ciddi bir bölümünün maden atıklarından oluştuğu tahmin ediliyor. Oluşan atıkların sağlıklı bir şekilde geri dönüştürülmemesiyle beraber ormansızlaştırma karbon salınımını arttırarak iklim krizini geriye dönüşü olmayan seviyelere çıkartıyor, ormanlık alanların hektarlarca kayba uğraması bölgenin fauna ve florasını da yok ederek bitkilerden, böceklerle, vahşi hayvanlara kadar gezegenimizi paylaştığımız binlerce canlıyı yine dönüşü olmayacak şekilde yok ediyor.

Söz konusu sera gazı salınımı ve iklim krizi olduğunda meseleye küresel ölçekte; kapitalizm-emperyalizmin bir dünya sistemi olduğunu bilerek, bu sistemin kendine has işleyiş

dinamikleri olduğunu bilerek yaklaşmak gerekiyor. Bunu çeşitli örneklerle açıklayalım; örneğin muhalif bir yönetmen olan Michael Moore ''Planet of the Humans'' adlı belgeselinde güneş enerji ve rüzgar enerjisinin, mevcut üretim koşullarında, fosil yakıtlara ve çıkartılması için yine fosil yakıt gereken hammaddelere muhtaç olduğu noktasına çok başarılı bir şekilde değiniyor. [\[iii\]](#) Ancak bu belgeselde de yine gördüğümüz nokta Moore'un dönüp dolaştırıp meseleyi ''açgözlü'' ve ''bencil'' insanlara ve şirketlerin ''hırslarına'' getirmesidir. Ancak belirttiğimiz üzere kapitalizm-emperyalizm kendi dinamik itkileri olan bir sistemdir, Raymond Lotta, Moore'un belgeseline karşı kaleme aldığı eleştirisinde bunu şu şekilde açıklıyor :

Kapitalist sistemin başat problemi veya özü, Moore ve Gibbs'in tartıştığı gibi "açgözlü" ve "entrikacı" şirketler değildir. Buradan da görüleceği üzere kapitalizm belirli temelleri ve itkileri olan ekonomik bir sistemdir. Üretim araçlarının özel mülkiyetine dayalı (fabrikalar, taşıma araçları, haberleşme araçları, vb...), dünya çapında emek sömürüsüne dayanan kar üretimi odaklı organize olmuş bir sistem, büyük kapital bloklarının (şirketler, bankalar, yatırım grupları, vb...) rekabetin itkisiyle devamlı olarak üretim maliyetlerini düşürerek, piyasada daha çok pay alıp rekabette avantaj sağlamak için genişlemek zorunda olduğu ve bunu yapmazsa yıkımla karşılaşacağı bir sistemdir. Bu sistem, rakip kapitalist-emperyalist devletlere bölünmüş (Rusya, Çin, Almanya, Fransa, vb...) ve bu devletlerin ulusal kapital çıkarları doğrultusunda birbirleriyle piyasaların, hammaddelerin ve dünyanın farklı yerlerindeki bölgelerin kontrolü ve baskı altındaki ülkelerin dominasyonu için devamlı olarak rekabet halinde oldukları küresel bir sömürü sistemidir. [\[iv\]](#)

Devam edelim. Geçtiğimiz otuz yıl içerisinde çeşitli iklim konvansiyonları ile sözde yeşil enerjiye geçilme süreci hızlandı ve karbon salınımının düşürülmesi için devletlere

çağrılar yapıldı. Ancak acı hakikat geçtiğimiz 25 yılda küresel olarak kullanılan enerjinin yüzde sekseninin petrol, kömür ve doğalgazdan geliyor olmasıdır. Değişen çeşitli dinamikler yok değildir, üretimin Güney Asya'ya ve Üçüncü Dünya'ya doğru yoğunlaşması ekseninde, madenler ve fosil yakıtların üretimi de büyük ölçekli olarak bu bölgelere kaymaya başlamıştır. Örnek olması açısından kısa bir zaman dilimini inceleyelim; 1996 yılında pek çok emperyalist devletin imzaladığı Kyoto Protokolü artan sıcaklıkların yıllık 2 derecede sabit tutulmasını öngörmüştü (söylemeye gerek yok bu gerçekleşmedi) bundan bir yıl sonra 1997 yılında Amerika kömür üretiminde rekor kırarak bir milyar tonu aşkın kömür üretimi gerçekleştirdi [v], ancak Kyoto Protokolü, Paris İklim Antlaşması gibi çeşitli konvansiyonlara imza atan emperyalist ülkeler gibi Amerika'daki kömür üretimi de düşmeye başladı, 2018 yılına gelindiğinde üretim hacmi 700 milyon tonun altına düşmeye başlamıştı. [vi] Hatta kademeli düşüş 2021 yılına gelindiğinde Birleşik Devletler Enerji Ajansına göre 589 milyon ton olmuştu. Peki buna gıyaben örneğin Endonezya'nın kömür üretimine bakalım. Kyoto Protokolünden hemen önce Amerika'nın üretim hacminin yanına dahi yaklaşılamayan 45 milyon tonluk kömür ihracı yapan Endonezya, 2018 yılına gelindiğine kömür ihracatında Amerika'yı üçe katlayarak 472 milyon ton kömür ihraç etti. [vii] Verilere baktığımızda dikkati çeken emperyalist ülkelerde kömür üretimi azalırken, ithalatı artıyor ve Küresel Güney'de de bunu takiben kömür üretimi hız kazanıyor, ihracatı ise neredeyse üretilene denk gelecek seviyelerde. Yine aynı şekilde Kyoto Protokolünü imzalayan 84 ülkeden sadece 37'si hedeflerini gerçekleştirebilmiş (belirmekte fayda var yıllık sıcaklık artışının 2 derecede sabitlenmesi küresel iklim krizini durdurabilme şansına sahip değil) ve bunların çoğu AB ülkeleri. Temelde bu sıralanan örnekler bize **içerisinde yaşadığımız bu sistemin küresel bir sistem olduğunu hatırlatmalı, eğer gezegenimizin, içerisinde yaşayan canlıların koruyucuları olacak ve iklim krizine karşı mücadele yürüteceksek burada benim ülkem anlayışının ve sistemin temel dinamiklerinin anlaşılamamasının bizi**

yaşanılabilir bir gelecek ve yeni nesiller için bir dünya hedeflerine ulaştıramayacağı hakikatidir.

Kapitalizmin temel çelişkisinin küresel bir işleyişi vardır, Zambiya da Türkiye’de, Rusya’da kapitalist sisteme entegredirler, ama kendi özgül çelişkileri de vardır; örneğin bu üç ülkede maden üretmekle beraber Türkiye demir üretiminde, Zambiya bakır üretiminde, Rusya ise kömür ve doğalgaz üretiminde kendi aralarında birinci sıradadır, üretimin işleyişi her üçünde de toplumsallaşmış emeğin şahsi gaspına dayanır ama demir, bakır ve kömür üretiminin, işlenmesinin, sondajının çevreye etkileri zararlı olmakla beraber aynı değildir, bu özgül bir çelişkidir (burada özgülden kasıt örneğin bir ülkede demir bir başka ülkede veya bölgede petrol çıkartılabileceği; bunların sondajlarının farklı ekolojik sonuçları getireceğidir). Devam etmek gerekirse bütün dünyada ormansızlaştırma temel bir problem olmakla beraber Trakya’nın akciğerleri olarak nitelendirilen Istranca Ormanları’nın faaliyet gösteren 47 maden ile ciddi boyutlarda tahrip edilmesi Türkiye özgülünde yaşanmaktadır. İşte şimdi bizde bu özgüllük nezdinde ilerleyerek 2021 yılına gelindiğinde Türkiye’de madencilik ile gerçekleşen ekolojik talana mercek tutmaya ve bunun kapitalist-emperyalist üretim ilişkilerine girift olduğuna mercek tutmaya çalışacağız.

Madencilikle Gerçekleşen Ekolojik Talan Sonucunda Bizi Neler Bekliyor?

TEMA Vakfı'nın maden politikaları raporuna göre Türkiye'de, Kaz Dağları'nın %79'u, Muğla'nın %59'u, Artvin'in de %71'i maden ruhsatlı alanlardan oluşuyor. Yine Türkiye nüfusunun %25'inin su kaynaklarını sağlayan Istranca Ormanları'nın, 2021 yılında yayınlanan Kırklareli İl Genel Meclisi raporuna göre su havzalarının 160 bin hektarlık alanının 60 bin hektarı aşkınlık bölümü maden ve taş ocağı olarak ruhsatlandırılmış durumda. Peki kapitalizmin anarşik örgütlenmesinin kar temelli üretimi güdümünde meydana gelen aşırı ormansızlaştırma, sondaj çalışmalarında tehlikeli maddelerin kullanılması ve maden sayılarının kat be kat arttırılması sonucunda oluşacak talan neler getiriyor:

- Ağır ekosistem kayıpları
- Tarımsal ürün kayıpları (tarım arazilerinin büyük ölçüde kullanılamaz hale gelmesi)
- Su kaynaklarının azalması
- Bitki ve hayvan türlerinin azalması
- Yaban hayatının yok olması

- Sağlık sorunları
- Kitlesele göç

Bunlarla beraber ise ikincil problemler baş gösteriyor. Ve bütün bunların en önemlisi gezegenimiz her geçen gün varoluşsal bir krizin eşiğine taşınıyor. Şimdi bu meseleleri biraz daha detaylandıralım.

Malatya Hekimhan'da Siyanürle Maden Araması

Hekimhan ilçesinde yaklaşık beş köyü kapsayan bir alanda Kolin adlı bir şirkete altın, gümüş ve demir madenleri için arama izni verildi. Bunlar arasında özellikle dikkat çeken ise altın araması; nitekim altın araması yapılırken ciddi tahribatlara sebebiyet veren siyanür ve dinamit kullanılıyor. Köylerden birinin muhtarının aktardığına göre siyanürle arama yapılacak yer içme suyu ve sulama suyu kaynaklarına birkaç yüz metre mesafede yer alıyor, bu köylülerin içme suyunun zehirlenmesi ve tarım arazilerinin kullanılamaz hale gelmesi anlamına geliyor. Yani köylülere de iki seçenek bırakılıyor: Ya emek güçlerini çok ucuza maden şirketine satacaklar ya da emek güçlerini çok ucuza şehirde satacaklar yani göç edecekler. Tabii bu etkiler sadece lokal ölçekle de kalmıyor, eğer siyanür araması ve madencilik faaliyeti sonucu oluşan atıklar Tohma Baraj'ına karışırsa oradan Fırat'a ve çok daha ilerisine yayılacağı anlamına geliyor, bu da sayıları yüz binlerle ifade edilebilecek insanların ve milyonlarca canlının zehirlenmesi, sağlığının olumsuz etkilenmesi ve çok geniş bir alanının arazilerinin mahvolması anlamına geliyor. Siyanürün yanında yaygın olarak kullanılan dinamitle arama sırasında ciddi tahribata yol açıyor, patlamalar bölgedeki evleri yıkıyor, binalara hasar veriyor, ahırları çatlatıyor, köylüleri altından kalkamayacakları ekonomik zararlar ile karşı karşıya getiriyor. [\[viii\]](#)

Nevşehir'de Kanadalı Şirketin Doğa Katliamı

Kanadalı Canterra şirketi geçtiğimiz Kasım ayında Avanos

bölgesinde 406 hektarlık bir alanda maden araması izni aldı, aramayı tabii ki siyanür ile gerçekleştiriyorlar. Avanos özellikle tarihi dokusuyla da ön plana çıkan bir bölge, yani buradaki maden araması bölgedeki tarihi kiliselerin, manastırların ve yeraltı şehirlerinin tarumar olması anlamına geliyor. Ancak tek sorun bu da değil, maden çıkartılacak bölge çok hızlı bir şekilde önce ağaçsızlaştırılıyor, bölgede kullanılacak alan üzerindeki bütün ağaçlar kesiliyor daha sonra aramada kullanılan siyanür hem köylerin hem de ilçenin içme ve sulama suyu kaynaklarına sızma riskiyle karşı karşıya kalıyor. Ağaçların kesilmesi beraberinde yaban hayatının sona ermesini, bölgedeki hava kirliliğinin maden tetkikinde kullanılan araçlarla beraber dramatik seviyelerde düşmesine neden oluyor. Tabii ki bölgenin tarım faaliyetleri imkansızlaşınca köylüler için iki seçenek kalıyor: Ya emek güçlerini çok ucuza maden şirketine satacaklar ya da emek güçlerini çok ucuza şehirde satacaklar yani göç edecekler.

[\[ix\]](#)

Dersim Çemişgezek'te Köylülerin Direnişi

Çemişgezek ilçesine bağlı bir köy konumundaki Ekirek'de ise şimdilik köylülerin meşru direnişi kazandı. Maden ocağı kurulmasına ve maden şirketinin sondaj çalışması ile yapacağı talana karşı duruş sergileyen köylüler, maden firmasının iş makinalarının geçmesine izin vermediler. Türkçü-İslamcı faşist rejimin söz konusu Dersim olduğunda talanı sadece ekolojik de değil, gerici rejim planlı bir kültürel asimilasyon ve gadre uğratma projesini Pülümür'de katlettiği dağ keçileri, ve Dersim nehirlerinde elektrik vererek öldürdüğü binlerce balık ile devamlı bir şekilde sürdürüyor. Bugün Ekirek köylülerinin meşru direnişi, köylülerin bu talana karşı duruş aldığını göstermektedir ki bu başlı başına pozitif bir durumdur. Ancak hakikat bu denli kapsamlı bir ekolojik ve kültürel talanın kendiliğinden gerçekleşen bu gibi meşru eylemlerle sadece kısmi bir şekilde durdurabileceğidir. [\[x\]](#)

Sivas Divriği'de Yaşama Saldırı

Sivas, Erzincan, Dersim ve Malatya'yı kapsayan geniş bölgede ise vuku bulan olay araştırma bahanesiyle Divriği ilçesinin %90'ının maden için ruhsatlandırılması oldu! Bununla beraber bölgede ÇED raporlarını dahi beklemeden canhıraş bir şekilde bakır-krom aramaları ve sondaj faaliyetleri yürütülüyor. Azgınca yapılan bu talanın bedelini hem bölge halkı hem de bütün gezegenimiz ödüyor. Çıkartılan krom atıkları Çaltı Suyu'na bırakılıyor, su kaynakları tahrip oluyor, Çaltı'daki alabalıklar tükenme tehlikesiyle karşı karşıya kalıyor ve bütün olarak bölge ekosistemi, yaban hayatı yok oluyor. Tarım alanları yok ediliyor. Tabii ki bölgede yaşayan insanlar sistematik bir şekilde emek güçlerini madende satmaya zorlanıyorlar. [\[xi\]](#)

Bursa Kirazlıyayla'da Maden Faaliyeti Toprak Kaymasını Getirdi

Resmi haritalarda heyelan bölgesi olarak gözüken bölgelerde Meyra Madencilik adlı şirket çinko-kurşun-bakır tesisi ve atık barajı inşası yapıyor. Yapılan bu çalışmalar başlıca olarak beraberinde ormansızlaştırmayı getirdi nitekim Sarıyer Deresi'ni kaplayan ağaçlık alanlar tahrip edildi; zaten heyelan bölgesi olan yerdeki ağaçların da kesilmesi yağın az miktarda yağmurun çökme yapmasına ve dere yatağını olduğu gibi kapatmasına neden olurken aynı zamanda bir felaketin de ucundan dönüldü! Yazımızda daha önce belirttiğimiz gibi madencilik faaliyetleri aynı zamanda çok ciddi anlamda su tüketimine de sebebiyet veriyor. Nitekim Meyra Madencilik, İznik Gölü'nden yıllık 200 bin metreküp su çekecek yetmiyor, Cargill ve diğer firmalar da İznik Gölünün suyunu kullanıyorlar. [\[xii\]](#)

Örneklerin sayısı bir hayli fazla, daha çarpıcı olan bilgi ise bu örneklerin hepsinin sadece bir yıllık bir dönemi kapsıyor olmaları. Aynı şekilde 2020 yılında 68 ilde 766 alana maden ruhsatı verildi; maden ruhsatı verilen alanlar arasında Cölemerg'deki Cilo Sat Gölleeri, Govend Dağı ve Kotranis Köyü, Nebirnav Yaylası'da bulunuyor. Madenler ekosistemleri bozarlar, ekosistemin bir parçası bozulursa bütün sistem

aksamaya başlar. Ekosistemleri insan vücudu gibi düşünebiliriz, eğer bütün parçalar uyum içerisinde çalışamazlarsa sorunlar baş gösterir.

Ekolojik Talanın ve İklim Krizinin Gerçek Alternatifi Nedir?

Kapitalizm-emperyalizm sistemi içerisinde Türkiye'den, Zimbabve'ye, Yeni Zelanda'ya, Amerika'ya kadar bütün ülkeler kendi özgüllükleriyle bir dünya sistemine entegredirler, dolayısıyla kapitalizmin temel çelişkisinin de bilahare içerisinde olduklarıdır. Bu temel çelişki etrafında şekillenen fenomen doğanın bir ekonomik girdi çıktıya dönüştürülmesi, körlemesine ve acımasız bir genişlemeye dayanması, kar motivasyonu ile güdülenmesidir. Ancak gerçek bir devrim ile sağlanabilecek olan **sosyalist iktidar aksine ekonominin bilinçli olarak planlanmasına, düzenlenmesine, çevresel çöküşün engellenmesi ve gelecek nesiller için gezegenin sağlıklı hale getirmek için çeşitli ekosistemlerin korunması ve muhafaza edilmesi ilkesine dayanır.**

Aynı şekilde yeni sosyalist toplum enternasyonalizmi temel bir ilke olarak görür, uluslararası ilişkilerinde sömürü ve yağmaya dayanamaz ve *Revolution* Özel Sayısında'da belirtildiği gibi :

''Eski Amerika Birleşik Devletleri'nde gerçekleşmiş bir devrim, üretimde yoğun kirlilik meydana getiren, ucuz emeğe dayanan küresel imalat sistemlerine son verecektir. Yeni bir sosyalist ekonominin üretim yapısı ve kaynak tabanı artık, öteki ülkelere gelen emeğe ve malzemelere -örneğin Meksika'daki cehennemvari fabrikalardan gelen ucuz parçalara ve dışarıdan gelen petrol akışlarına- dayanmayacaktır. Yeni toplum, dünyanın farklı yerlerinde enerji ve madencilik faaliyetlerinin, tarım ve ormancılık çalışmalarının, sanayi faaliyetlerinin sebep olduğu çevresel hasarın giderilmesi ve eski ABD imparatorluğunun zehirli atıklarının ihraç edilmesinin ve yığılmasının yarattığı sonuçların ortadan kaldırılması için teknik ve mali destek sağlayacaktır.''

[\[xiii\]](#)

Kapitalizmin azgın ve kör büyümesine, kar motivasyonuna ve anarşik örgütlenmesine tabi olmak zorunda değiliz, sadece insanlığın değil bütün bir gezegenin bütün canlıların hayatlarının bu derece gasp edilmesine seyirci kalmak zorunda değiliz. Bob Avakian'ın kaleme aldığı *Kuzey Amerika'da Yeni Sosyalist Cumhuriyet için Anayasa*'da **temel hedefi komünist bir dünya yaratmak olan yeni sosyalist toplum için kapsamlı bir vizyon ve somut planlar ile yeni komünizmin etkileyici bir uygulaması vardır.** Bugün gezegenin bu denli talan edilmesinden rahatsız olan ve bir çözüm arayışında olan herkes bu eserle cebelleşmeli ve yeni komünizmin sesine ses vermelidir.

[\[i\]](#) İstatistik için bkz : Industrial Union Mining Special Report

[\[ii\]](#) <https://news.mongabay.com/Amazon> Deforestation Report

[\[iii\]](#) <http://yenikomunizm.com/planet-of-the-humans-belgeseli-uzerine/>

[\[iv\]](#) <http://yenikomunizm.com/planet-of-the-humans-belgeseli-uzerine/>

[\[v\]](#) Energy Information Administration/ U.S. Coal Supply and Demand: 1997 Review

[\[vi\]](#) US. Energy Information Administration/Short Term Energy Outlook Report

[\[vii\]](#) https://www.theglobaleconomy.com/rankings/coal_exports/

[\[viii\]](#)

<https://www.evrensel.net/haber/malatya-hekimhan-ilcesinde-topragimiza-ve-gelecegimiz-e-sahip-cikiyoruz>

[\[ix\]](#)

<https://www.birgun.net/haber/kanadali-sirket-avanos-ta-agaclari-keserek-altin-arama-calismalari-baslatti>

[\[x\]](#)

<https://artigercek.com/haberler/cemisgezek-de-koyluler-maden-sirketine-gecit-vermedi>

[\[xi\]](#)

<https://www.gazeteduvar.com.tr/divrigi-yasam-ve-doga-platformu-uyesi-ali-aydin-divrigideki-madenler-halki-goce-zorluyor-haber>

[\[xii\]](#)

<https://www.gazeteduvar.com.tr/kirazliyaylada-maden-sirketinin-faaliyetleri-dereyi-yok-etti-haber>

[\[xiii\]](#)

<http://yenikomunizm.com/gezegenimizim-yagmalanmasi-cevre-krizi-ve-gercek-devrimci-cozum/>

Okuma Önerisi:

Devrim için toplumun önemli bir fay hattını ve yaşanılabilir bir gelecek için gezegenin yağmalanması ve gerçek devrimci çözüm ile ilgili takipçilerimizi aşağıdaki yazıları da okumaya davet ediyoruz:

- <http://yenikomunizm.com/gezegenimizim-yagmalanmasi-cevre-krizi-ve-gercek-devrimci-cozum/>
- <http://yenikomunizm.com/kapitalizm-emperyalizm-gezegeni-yok-ediyor-insanlik-yalnizca-devrimle-onu-gercekten-kurtarma-sansini-yakalar/>
- <http://yenikomunizm.com/gezegeni-mahveden-bu-sistemi-durduralim-bu-ancak-devrimle-mumkundur/>
- <http://yenikomunizm.com/gezegenin-kapitalist-emperyalist-sistem-tarafidan-yok-edilmesi/>
- <http://yenikomunizm.com/hindistan-olumcul-buzul-kaymasi-ve-kuresel-isinmanin-insanligin-varolusu-icin-olusturdugu-tehdidi/>

“Planet Of The Humans”

Belgeseli Üzerine Notlar

Editörün Notu: Aşağıdaki yazı ABD’li muhalif yönetmen Michael Moore’un “Planet of the Humans” isimli filminin analizine dayanmaktadır. Raymond Lotta’nın 11 Mayıs 2020 tarihinde revcom.us web sitesinde yayınlanmış görüşlerini ve filmle ilgili önemli vurgularını bu yazıda okuyabilirsiniz.

Kaynak

için

bkz:

<https://revcom.us/a/647/viewing-notes-on-planet-of-the-humans-en.html>

Yaşam Tarzımızı Değiştirmek İçin Önce Yaşadığımız Sistemi Değiştirmeliyiz

Geçenlerde Michael Moore’un yapımcılığını ve Jeff Gibbs’in yönetmenliğini yaptığı *Planet of the Humans* belgeselini izledim. Aynı zamanda filmi ören çelişkili durumu da takip ettim. Peki *Planet of the Humans* belgeseli gerçekten de gezegenin kaderine yönelik kaygı duyanlar açısından olayları derinlemesine ele alabilen faydalı bir araç ve buna karşı mücadele için doğru yolu düşüyor mu? Buna verilecek cevap şudur; bu belgesel “yeşil enerji” (güneş ve rüzgar enerjisi) ile ilgili sınırları ve problemleri gerçekten faydalı bir şekilde gösterse ve önemli soruları gündeme getirirse de, *günümüz kapitalizm koşullarında* film büyük ölçüde kapitalist-emperyalist sistemin sınırlarına takılıyor ve bu sistemin doğasını anlamaktan çok uzak kalıyor.

Sistem Yerine İnsanları Suçlayan Bir Film

Filmi izlememiş olanlar için şunu söyleyebilirim, film “yeşil”, “sürdürülebilir” (kullanıldıklarında doğayı tüketmeyen, güneş gibi ve küresel ısınmaya sebebiyet veren karbondioksit salınımı yapmayan) enerji gibi popüler illüzyonların ayrıntılarına iniyor.

Filmin başlatmak istediği tartışma, ‘‘yeşil enerji’’

önericilerinin, bu tip enerji kaynaklarının ekolojik ayak izinin çok daha az olduğu yönünde iddiaları. Film solar enerji ve rüzgar enerjisinin, mevcut üretim koşullarında, fosil yakıtlara ve çıkartılması için yine fosil yakıt gereken hammaddelere muhtaç olduğu noktasına çok başarılı bir şekilde değiniyor. Bunun içerisinde doğruluk payı var ve bu gerçek probleme karlı olan fosil yakıtlara inanılmaz derecede bağlı olan *bu sistem* içerisinde ciddi bir şekilde işaret edilmesi de yine çok problemlili bir mesele.

Ancak iş, **yüzleştiğimiz ekolojik acil duruma, bunun gerçek bir analizini yapmaya ve de altında yatanları incelemeye geldiğinde *Planet of the Humans*, küresel ısınma ve gittikçe hızlanan ekolojik yıkımın suçunu *insanlara atıyor*. Bunu yaparken de temelde iki etmene dayanıyor: Aşırı tüketim -ki bu iştahlarını kontrol edemeyenler olarak Batı'da yaşayanları yani bizi işaret ediyor ve aşırı nüfus- ki bu da doğum kontrolünü beceremeyenler yani "Güney" anlatılıyor. Filmin başlamasıyla birlikte karamsar bir ses sürekli bir şekilde şu soruyu yineliyor: "*İnsanların ne kadar vakti kaldı? Gitme vaktimizin geldiğini nasıl anlayacaklar?*"**

Film büyük ölçüde gezegeni ileri teknolojisi ile tahrip eden bir türün apokaliptik çaresizliği ile dolu. Kamerayı defalarca meseleyi "endüstriyel uygarlığa" ve aşırı nüfusa yoranlara çeviriyor. *Planet of the Humans* böylece etkisini **kapitalist-emperyalist sistemin, ekonomi politiğini kancadan kurtararak göstermiş oluyor.**

Şimdi, Moore ve Gibbs, şirketlerin yeşil enerji projelerindeki çıkarlarıyla filmlerini doldurmuşlar. Ve böylece problemleri göz ardı eden, özellikle de davalarına bağlı çevre aktivistlerini sorgulayan bir noktaya gelmişler. Film ayrıca, şirketlerin çevre hareketleri üzerindeki etkisine, özellikle de bu şirketlerin finansal olarak ve bağışlar yoluyla bu hareketleri desteklemeleri meselelerine de değiniyor. ((Film çevre yazarı ve aktivist Bill McKibben'e ilkesiz saldırılar içeriyor. En güçlü argümanlarını ve mevcut pozisyonunu ele

almak yerine, artık sahip olmadığı pozisyonları ona bağıyor; ve finansal açıdan şirket çıkarlarına bağlı olduğunu iddia ediyor. McKibben, sistemin içeriden değişmesi hakkında birçok yanılısamaya sahiptir ve çevresel acil durumun çözümünü sağlamayan program ve politikaları teşvik etmiştir. Ancak bu “satın alınma” suçlaması doğru ve gerçekleşmesi gereken türden tartışmaların açısından verimli değildir.)) Tabi bu durum bazı izleyicileri filmin bir kapitalizm eleştirisi olduğu yönünde baştan çıkarmış durumda. **Ancak sır perdesi henüz aralanmadı!**

Kapitalist sistemin başat problemi veya özü, Moore ve Gibbs’in tartıştığı gibi “açgözlü” ve “entrikacı” şirketler değildir. Buradan da görüleceği üzere kapitalizm belirli temelleri ve itkileri olan ekonomik bir sistemdir. **Üretim araçlarının özel mülkiyetine dayalı** (fabrikalar, taşıma araçları, haberleşme araçları, vb...), **dünya çapında emek sömürsüne dayanan kar üretimi odaklı organize olmuş bir sistem, büyük kapital bloklarının** (şirketler, bankalar, yatırım grupları, vb...) **rekabetin itkisiyle** devamlı olarak üretim maliyetlerini düşürerek, piyasada daha çok pay alıp rekabette avantaj sağlamak için genişlemek zorunda olduğu ve bunu yapmazsa yıkımla karşılaşacağı bir sistemdir. Bu sistem, rakip kapitalist-emperyalist devletlere bölünmüş (Rusya, Çin, Almanya, Fransa, vb...) ve bu devletlerin ulusal kapital çıkarları doğrultusunda birbirleriyle piyasaların, hammaddelerin ve dünyanın farklı yerlerindeki bölgelerin kontrolü ve baskı altındaki ülkelerin **dominasyonu için devamlı olarak rekabet halinde oldukları küresel bir sömürü sistemidir.**

Planet of the Humans, yenilenebilir enerjinin, fosil yakıtlar kadar verimli olmadığını söyleyerek (ki bu doğru) ve de fosil yakıtların solar enerji ve rüzgar enerjisi üretiminde oynadıkları role değinerek, yenilenebilir enerjinin aslında fosil yakıt kullanımı yerine iyi bir alternatif olmadığı noktasına geliyor. İşte bu sonuç yanlış. Hakikat aslında, verili ekonomini ne kadar bunun çevresinde döndüğü göz önünde

bulundurulur fosil yakıtlardan vazgeçmenin aslında o kadar da kolay olmadığıdır. Ve de radikal olarak farklı bir ekonomi ve toplumda, yenilenebilir enerjilere geçiş yaparken, dünya üzerindeki milyarlarca insanın, yemek, sağlık ve konut ihtiyacını karşılamamanın kompleks ve zorlayıcı mücadelesiyle karşı karşıya geleceğiz. **Michael Moore ve Jeff Gibbs ise yeşil enerjinin sadece günümüzün problematik halleriyle üretilebileceğini ve sadece şirketlerin çıkarları ve karları için kullanılabileceğini varsayıyorlar. Bunun sebebiyse kapitalist-emperyalist sistemin ideolojik ufkunu aşamıyor olmalarıdır.**

Sistemle İlgili ‘‘Mucizevi Düşünmeye’’ Cevap:

Pek çok ana akım çevreci hareketin filmin kinikliğine ve yenilenebilir enerjinin potansiyelini çarpıttığına yönelik cevapları da bir nevi ‘‘mucizevi düşünmeyi’’ temsil ediyor. ((Çevreci ve film yapımcısı Josh Fox, iklim bilimcisi Michael Mann ve imzalı bir mektupta yer alan filmin bazı eleştirmenleri, filmin kamuya gösteriminden kaldırılmasını talep etti. Filmde yanlışlıklar ve McKibben’e daha önce bahsedilen saldırılar var. Filmin arkasındaki görevliler bu doğrultuda göreve çağrılmalıdır. Ancak filmin izlenmesi ve tartışılması gerekiyor)) Ve bu düşünce biçimi de kapitalist-emperyalist sistemin kancadan kurtulmasına sebebiyet veriyor. Sundukları fikri çevre hareketinin aslında ciddi ilerlemeler kaydettiği, fosil yakıtlara bağımlılığımızla ilgili olarak bir atılımın eşiğinde olduğumuz. Buradaki avutucu kurgu, yeşil teknolojik inovasyonların ve ticaretin şeffaflaştırılmasının, ‘‘Green New Deal’’ (Yeşil Yeni Anlaşma) ile birleşerek bizi hazır bir şekilde solar ve rüzgar enerjili bir geçmişe ulaştırabileceği. Hikayenin ana hatları ilerledikçe eksik olanın bütçe, politik baskı ve bunu değiştirmek için politik irade olduğuna kanaat getiriyorlar.

Raymond Lotta: *“Eğer gezegeni korumak için ciddi bir şansımız olacaksa bu sistemi alaşağı edip devrim yapmak zorundayız.”*

Bu düşünce hayalci olduğu kadar tehlikeli de. Kapitalist-emperyalist sistem insanlığı ve gezegeni bir felaket yoluna soktu. Son 25 yılda yenilenebilir enerjiye yapılan bütün yatırımlara rağmen, küresel olarak kullanılan enerjinin yüzde sekseni petrol, kömür ve doğalgazdan geliyor. Bunun neden böyle olduğu, bunun kapitalist-emperyalist sistemin işleyişi ve temelleriyle ilişkisi ve de petrolün tarihsel olarak bu imparatorluk için nasıl stratejik bir emtia olduğuyla ilgili daha önce yazmıştım ((Raymond Lotta, *“50 Years Since Earth Day 1: Reflections on the Catastrophe That Is Capitalism-Imperialism”*, revcom.us))

Hakikat budur ve de sözde Green New Deal (Yeşil Yeni Anlaşma) bundan bir kurtuluş yolu değildir. Bu konuyla ilgili de kapsamlı bir şekilde yazdım, herkesi revcom.us sitesindeki *“5 Reasons ‘The Green New Deal’ Is Misleading, Dangerous and Part*

of the Problem—Delusion and Deception in Service of American Empire” yazısını okumaya davet ediyorum.

Ve Şu anki siyasi durum daha tehlikeli olamazdı. Trump/Pence faşist rejimi tarafından yönetiliyoruz. Küresel ısınmanın gerçekliğini reddediyorlar, bilim insanlarına zorbaca davranıyorlar ve fosil yakıt üretimini artırarak daha önce görülmemiş vahim seviyelere getiriyorlar (Obama’nın ayak izlerini takip ederek petrol üretimini geniŐletiyor ve doğalgaz çıkarmak için hidrolik kırılmalara neden oluyorlar)

K lfetli ve özgürleştirici Bir Hakikat

İnsanlığın geleceğini ve gezegenin kurtuluŐunu düŐünen herkesin yüzleŐmesi ve ona göre hareket etmesi gereken külfetli ama özgürleştirici bir hakikat var. Yaşam tarzımızı deđiŐtirebilmek için, bir ekonominin nasıl iŐleyeceđini deđiŐtirebilmek için -dünya çapında sömürüye ve talana dayanan kapitalist-emperyalist sistemin ekonomisi- içerisinde yaşadığımız sistemi değiştirmek zorundayız. Eğer gezegeni korumak için ciddi bir Şansımız olacaksa bu sistemi alaşağı edip devrim yapmak zorundayız.

Bu devrimi yapmanın bir stratejisi var; bunun bir planı ve radikal olarak yeni ve çok daha iyi bir toplumu, doğayla sürdürülebilir Şekilde iletiŐime geçebilecek bir toplumu ve insanlığı gezegenin bakıcıları olabileceği bir toplumu oluşturmak için detaylı bir plan var. Bu Bob Avakian’ın önderliğini yaptığı ve geliştirdiği yeni komünizm ile mümkün. Ve de detaylı ifadesini yazarlığını Bob Avakian’ın yaptığı *Kuzey Amerika’da Yeni Sosyalist Cumhuriyeti için Anayasa’da* ve *Sürdürülebilir Sosyalist GeliŐimin Bazı Temel Prensipleri* içinde buluyor.

Bu bütün sömürü ve baskıya ve de toplumsal bölünmelerin üstesinden gelebilecek bir devrimdir. Gerçek bir dünya kom nitesine ulaŐabilmek için bir devrimdir. Gezegenin yıkımını durdurabilmek için tek Şansımız bu devrimdir.

Harvard-Yale Futbol Maçını DURDURAN Yüzlerce İklim Protestocusuna Selam Olsun!

Editörün Notu: Harvard ve Yale futbol takımları arasındaki maç esnasında yaşanan protestonun haberi revcom.us web sitesinde yayınlanmış, ayrıca sosyal medyada geniş yer bulmuştur. Kaynak için bkz: <https://revcom.us/a/622/cheers-to-hundreds-of-climate-protesters-who-stopped-the-harvard-yale-football-game-en.html>

ABD’de Cumartesi günü öğleden sonra New Haven’da oynanan Harvard-Yale futbol maçında, Connecticutlı protestocular tribünlerden sahaya girdiler ve **“KİMSE KAZANMADI: YALE VE HARVARD İKLİM SUÇUNA KARIŞMIŞTIR”** diyerek protesto gerçekleştirdiler. İki elit Ivy Lig üniversitesinin fosil yakıtlara yönelik yatırımlarından vazgeçmeleri talep edildi. Ayrıca Porto Riko’nun kapitalist yatırımcılara olan büyük borcunun iptali istendi. Harvard-Yale maçları, kolej sporları tarihinin en çok tartışılan rekabet alanlarından biridir ve öğrencilerin ve mezunların bu protestoya kalkışmaları ve sürece fiili katılımları önemsiz bir şey değildir, ve umuyoruz ki sonrakilerin habercisidir.

İlk yarı bittikten ve oyunun ikinci yarısı henüz başlamak üzereyken her iki okuldan da yaklaşık 70 protestocu koltuklarından kalktı ve orta sahaya oturdu. Onlara yüzlerce izleyici daha katıldı – protesto yaklaşık 500 kişinin katılımı ile zirve yaptı. İnsanlar meydan okurcasına direnişe başladıklarında ve bir örnek oluşturdıklarında ne olabileceğine dair bu önemli ve dikkat çekici bir durumdur.

Eylemin başlaması ile maç durdu ve protesto yarım saatten fazla bir süre boyunca kablolu televizyonda canlı olarak yayınlandı. Birkaç düzine polis protestocuları kuşattı ve nihayetinde çoğu sahadan çıkmaya zorlandı. Yale News, “az sayıda öğrenci ve mezunun, yerlerinden kalkmayı reddettikten sonra tutuklandığını” bildirdi.

Protestonun parçası olan Harvard’tan bir son sınıf öğrencisi, “Hem korkutucu hem de heyecanlıydı.” dedi.

Harvard-Yale protestocularının, işleyişi kesintiye uğratan ve insanlığı ve tüm gezegeni tehdit eden iklim değişikliğinin aciliyetine dikkat çeken cesur, yaratıcı ve etkili eylemlerine selam olsun.

Gezeganimizim Yağmalanması, Çevre Krizi ve Gerçek Devrimci Çözüm!

ACİL DURUM! Gezeganimizim Yağmalanması, Çevre Krizi ve Gerçek Devrimci Çözüm

Revolution gazetesinin bu özel sayısı (18 Nisan 2010, sayı: 199), bugün insanlığın ve yeryüzündeki ekosistemlerin karşı karşıya olduğu çevre krizine odaklanıyor.

Bu krizin pek çok boyutu var:

– Çok sayıda bitki ve hayvan türünün hayatta kalmasını imkansız kılacak şekilde, ormanların ve başka doğal yaşam alanlarının tahrip edilmesi ve parçalanması;

- Okyanuslardaki ölü bölgelerin (yaşamın olmadığı yerlerin) asitlenmesi, bozulması ve yayılması;
- Karadaki, göl ve nehirlerdeki ve denizlerdeki türlerin tükenmesi;
- Suyun, havanın ve toprağın geniş ölçekte kirlenmesi ve bozulması;
- Ve şimdi, durdurulamayan iklim değişikliğinin ortaya koyduğu gerçek tehdit.

Bu çevre sorunları birbirini etkiliyor ve şimdiden bazı ekosistemlerin – karmaşık hayat etkileşimi ağlarının – çökmesine sebep oluyor

Durum, adeta yeryüzündeki yaşam bir kanser tarafından – büyüyen ve tamamen kontrol dışı olan bir şey, vücudun savunacak gücünün olmadığı hayatı yiyip bitiren bir şey tarafından – yenilip bitiriliyormuş gibi. Eğer acele edip dünya çapında hızla yok olan doğal ekosistemlerimizi korumazsak, büyük bir ihtimalle çok uzak olmayan bir gelecekte, eşi görülmemiş bir dizi domino etkisine – bu gezegen üzerindeki doğal hayatın nitel olarak çözülmesine ve bozulmasına – tanık olacağız.

Bu çevre krizi şimdiden, insanlık için geniş ölçekli sefalete sebep oluyor. Fakat tam gerçeğe yüzleşmemiz gerekiyor: insanlık şimdiden, bu gezegeni kelimenin gerçek anlamıyla yaşanılmaz hale getirme yolunda. Ardea Skybreak, şunları yazmıştı: “Bu gezegende insan hayatının devam etmesi için gerekli fiziksel ve biyolojik koşulların, insanların çevreyle etkileşim kurma biçimi sebebiyle (nükleer savaş gibi bir şey olmadan bile) yok edilmesi ihtimali, kesinlikle tasavvur edilebilir bir durum. İnsan hayatı için gerekli koşullar, sadece uygun su ve hava kalitesini değil, aynı zamanda doğru miktarda ve kalitede, yeterince çeşitlilik arz eden yaşam alanlarını ve insanların içinde yaşamaya devam edebileceği genel bir ‘karma’ içinde birbiriyle iç içe geçen, yeterince çeşitlilik arz eden türlerin varlığını da içerir.” (The Science of Evolution and The Myth of Creationism: Knowing

What's Real and Why It Matters, Insight Press, 2006, s. 32)

Fakat bir şeyler yapabiliriz. İnsanlar şimdi bunun için eyleme geçiyor: alarm zillerini çalıyor, gösteriler düzenliyor, gerçek bir kararlılıkla direniyor, önemli araştırmalar yapıyor, işleri yürütmenin farklı yollarını düşünüyor ve önemli projeler ileri sürüyor.

Bu eylemler hayati önemdedir. Fakat son kertede eylemlerimiz, sorunun sebepleri hakkında gerçek bir anlayışa ve soruna bulunacak gerçek bir çözüme denk düşmelidir.

Revolution gazetesinin bu sayısında şunları göstereceğiz:

Krizin Boyutları;

Kapitalist sistem içindeki sebeplerinin kaynağı ve bu sistemin krizi çözmesinin imkansızlığı; İnsanlık için bir çıkış yolu ve ileriye giden yol: doğanın yağmalayıcıları değil, gerçek anlamda bekçileri olarak yaşayabileceğimiz devrimci bir toplum. Bu sayıyı okuyun. Onunla ilgilenin. İnsanları uyandırmak ve sözü yaymak için onu güçlü bir araç olarak kullanın. Geniş bir alana yayın: okul sınıflarına, sokaklara ve topluluklara götürün. İnsanların bu suçlara karşı iktidara karşı mücadele ettikleri yerlere götürün ve onların mücadelesiyle birleşirken, onu yayın. Hakkında tartışmalar örgütleyin. Bilim insanlarıyla, aktivistlerle ve başkalarıyla forumlar ve yuvarlak masa etkinlikleri düzenleyin. Bize onun hakkında ne düşündüğünüzü ve başkalarının ne düşündüğünü aktarın. Ve bütün bunları yaparken, devrim için inşa ettiğimiz hareketi inceleyin ve ona katılın.

ÇEVRE KRİZİNİN BOYUTLARI

Tehlike altındaki bir gezegenden anlık fotoğraflar

İnsanlık ve dünyanın ekosistemleri bir çevre kriziyle karşı karşıya. Fakat bu cümle, karşı karşıya olduğumuz şeyin ölçeğini ortaya koymaya yetmiyor.

Uyduyla gezegenimizin etrafında gezdiğimizi ve ardından yerdeki durumu görmek için dünya yüzeyine yaklaşabileceğimizi hayal edelim.

 lk önce, Batı Afrika'daki Gana'nın başkenti Accra'nın eteklerine geliyoruz. Burada, beş yaşında çocukların oyun oynadığını görüyoruz. Fakat daha yakından bakınca, onların "oyun alanının" terk edilmiş bilgisayarların oluşturduğu devasa yığından – "e-atık" diye adlandırdığımız Şeyden – oluştuğunu fark ediyoruz. Bilgisayarları çıkardıklarını, köpükleri yok ettiklerini görüyoruz. Bunu neden yaptıklarının sorduğumuzda, oyun oynamadıklarını söylüyorlar: hayatta kalmak için satmak üzere, metalleri kurtarıyorlar.

Bilgisayarlar, ABD, Avrupa ve Japonya'dan "bağış" olarak gönderilmiş. Ama bu bağışlar gerçekte faydasız. Daha da kötüsü, kurşun, kadmiyum, organik kimyasallar ve kansere yol açan, beyinde ve üreme gelişiminde hasara yol açan başka malzemeler içeriyor. Bu "bağışlar" bu çocukları zehirliyor ve yağmur yağdığı zaman zehirli maddeleri nehirlere ve kıyı g llerine taşıyarak oradaki yaşamı da zehirliyor.

Uyduya geri dönüyoruz ve Güney Amerika'da, Ekvator'un kuzeyindeki Amazon yağmur ormanına gidiyoruz. Yukarıdan bu güzel ormanın manzarasını görüyoruz. Yere indiğimizde, hoş görüntülerin yerini zehirli atık su sızdıran delikler alıyor. Nehirler ve akıntılar petrolden siyahlaşmış. İnsanlar kulübelerinden çıkıp, sevdikleri pek çok insanın kanserden öldüğünü veya ölüyor olduğunu söylüyor. Lösemili ve doğuştan  z rl  çocukları nedeniyle ağlıyorlar. Burada, Oriente'de Rhode Island eyaleti kadar bir alan üzerinde Texaco Oil, insanlık tarihinin en kötü  evre felaketlerinden birine sebep olmuş. Texaco, nehirlere ve yağmur ormanlarına 17 milyon galon ham petrol ve milyarlarca galon zehirli atık suyu dökmüş ve yığmış. Karşılaştığımız insanlar bu yağmur ormanlarında yaşıyor. 30 bin kişilik altı yerli kabilesinin üyelerinin yaşamı buna bağlı.

Şimdi Chevron Oil Co., Texaco'yu satın aldı. Chevron, kendisini "çevre dostu" olarak markalamak istiyor. Fakat Chevron mahkeme karşısında, sebep oldukları çevre yıkımının ve yüzlerce ölümün sorumluluğundan kaçınmaya çalışıyor.

Ardından Kuzey Kutbu'na gidiyoruz. Havadan, büyüleyici buz tabakaları sonsuz bir şekilde uzayıp gidiyor gibi görünüyor. Fakat bunları 30 yıl öncesıyla karşılaştırdığımızda, geçen yaz sonunda buzların Kaliforniya ve Teksas'ın toplamı kadar küçüldüklerini görüyoruz. Gezegen ısındıkça, buzullar eriyor. Artık deniz buzı da daha erken eriyor ve kutup ayılarının kritik zamanlarda yiyecek bulmak için buzda avlanmasını zorlaştırıyor. Ayılar güçlü yüzücülerdir, ama şimdi bazıları boğuluyor, çünkü avlanmak için hareket halindeki buz parçaları arasında daha uzun mesafeleri yüzerek geçmeleri gerekiyor. Ve mesele sadece ayılar da değil: küresel ısınma, bütün bir Kuzey Kutbu bölgesinin ekosistemini tehdit ediyor. Dahası, Kuzey Kutbu'nun erimesi tehlikeli sonuçlar yaratacak, gezegenin daha da ısınmasına sebep olacaktır.

Güney Kutbu'na gidiyoruz. Orada Antartik Yarımadası'nda şimdiden yarılmış dev buz tabakaları görüyoruz. Antartika'da görev yapan bir bilim insanı bize, orada ki uç nitelikteki, ama zengin ekosistemden bahsediyor ve ardından bizi, penguenler, foklar, balinalar, balıklar ve pek çok kuş gördüğümüz bir geziye çıkarıyor. Bu hayvanların iki büyük değişim nedeniyle bir tehditle karşı karşıya olduğunu, gelecekte ise daha büyük tehditlerle karşılaşacağını söylüyor: birincisi, deniz buzunun erimesi; ikincisi ise kril denilen küçük, karides benzeri hayvanların sayısının azalması. Pek çok hayvanın hayatta kalmak için gerekli beslenme ihtiyacı, bol miktarda kril olmasına bağlı. Kriller, Antartik beslenme zincirinin temelini oluşturuyor, ama şimdi sayıları düşüyor. Küresel ısınma, krilin yediği algleri içeren deniz buzunu erittiği gibi, balık çiftlikleri ve öteki kullanımlara yönelik besin amaçlı yapılan endüstriyel balıkçılık da krilleri hedef alıyor. Kril sayısının daha da azalması, sadece Antartika'yı

değil, bunun çok ötesindeki deniz ekosistemlerini etkileyecektir.

Antartik'ten kuzeydoğuya, ada ülkeleri Endonezya ve Malezya'ya uçuyoruz. Büyüleyici tropik yağmur ormanlarıyla karşılaşırız, fakat yanan ormanlar da görüyoruz. Yere yaklaştıkça, ormanların silindiği, sadece bazı köklerin kaldığı dev toprak parçaları görüyoruz. Başka yerlerde, millerce uzunlukta palmiye ağacı plantasyonları var ve bu plantasyonlar, tek bir bitkinin yetiştirilmesi lehine, biyolojik çeşitliliği ciddi oranda azaltıyor.

Borneo'nun ormanlık bölgesine vardığımızda, büyüleyici bitkilerle ve hayvanlarla – güzel orkidelerle ve başka çiçekli bitkileri, pek çok kuş türüyle – dolu, canlı bir dünyaya geliyoruz. Karada, imarcıların ormanları yıkmasını engelleme çabalarının parçası olmuş bir aktivistle tanışıyoruz. Gözleri parlayarak, ormanın halen sahip olduğu, maymunlar, kaplanlar, amfibi hayvanlar, sürüngenler ve hatta filler de dahil olmak üzere devasa canlı çeşitliliğinden söz ediyor. Fakat ormanlar yok edildikçe bütün bu zengin yaşamın da hızla ortadan kalktığını anlatırken, gözle görülür bir şekilde altüst oluyor. Endonezya'nın bir zamanlar devasa büyüklükte olan ormanlarının dörtte üçü şimdiden gitmiş. Eğer işler hızla durdurulmazsa, bu ekosistemin artık var olmayacağını, bütün bu hayvanların ve bitkilerin ortadan kalkacağını ve bunun hepimizi ilgilendiren sonuçları olacağını söylüyor.

Gezegenin üzerinde uçmaya devam ediyoruz ve Nepal'den ve Hindistan'dan geçen Khosi nehrine geliyoruz. Geldiğimizde çiftçiler bize eski çiftliklerini gösteriyor. 1,500 kişinin ölümüne yol açan, üç milyon kişiyi de yerinden eden dev su baskınlarından sonra şimdi toprağın üzeri, altı fit yüksekliğinde kumla dolmuş. Artık hiçbir şey yetişmiyor. Ve iklim değiştikçe bazı bölgelerde daha kötü kuraklıklar, bazı başka bölgelerde ise daha fazla şiddetli muson yağmurları görülüyor. Çiftçiler, nasıl hayatta kalacaklarını bilmediklerini söylüyor.

Ve nihayet, son durağımıza geliyoruz: New Orleans. İçinde yaşayanların çoğunun ya yoksul, ya Siyah, ya da hem yoksul hem de Siyah olduğu 9. Bölgede geziniyoruz. İnanamıyoruz ama, çok sayıda ev ya yerle bir olmuş, ya da dev Katrina kasırgasının yarattığı yıkımdan beş yıl sonra hala yıkıntılar arasında duruyor. Bu mahalleler, halkın ihtiyaçlarını karşılamayan bir ekonomik sistem ve bir hükümet tarafından terk edilmiş. New Orleans'daki insanlar bize, hayatını kaybeden, evlerinde bırakılan sevdiklerinin resimlerini gösteriyor ve yardıma ihtiyaçları varken nasıl da polislerin ve askerlerin silahla üzerlerine geldiğini anlatıyor.

Katrina, Meksika Körfezi'ndeki daha sıcak suların beslediği bir canavardı. Katrina, olacak şeylerin bir sembolüydü: muhtemelen halihazırda gerçekleşen ve gezegen ısınmaya devam ettikçe daha yaygın hale gelecek olan, daha güçlü fırtınalar ve kasırgalar.

Büyük Resim: Ekosistemlerin yok olması

Bu anlık resimler krizi bize gösteriyor, ancak şimdi de resmin bütününe bakalım.

Dünyadaki ekosistemlerin – karmaşık yaşam ağlarının – oğu zayıflıyor, tehlikeye düşüyor, hatta yok oluyor. Ekosistem derken, herhangi bir bölgedeki bütün canlı organizmaların – bitkilerin, hayvanların ve bakteriler gibi mikro-organizmaların – birbirleriyle ve topografik bölgeyle (nehirler, dağlar, l vs. gibi alan özellikleriyle) karmaşık bir yaşam ağı içinde etkileşime geçme biçimini kastediyoruz. Bu organizmalar birbirine bağımlıdır ve birbiriyle etkileşim kurar. Eğer “kumaşın bir ipliğini çekerseniz”, yani, temel türlerden birini veya birden fazlasını yok ederseniz, bütün yapının zlmesine sebep olabilirsiniz.

Bu ekosistem krizi ne kadar kötü? BM'nin 2005 tarihli Milenyum Ekosistem Değerlendirme Raporu “doğa tarafından insanlığa sunulan hizmetlerin üçte ikisinin dünya çapında gerilemede

olduğunun tespit edildiğini” belirtiyordu. Bu, yaşam için doğada bağlı olduğumuz şeylerin – gıda, su ve pek çok ilaç üretimi, soluduğumuz hava, iklim ve hastalık kontrolü, besin maddesi tedariği ve mahsullerin döl lenmesi ve kültürel ve eğlence amaçlı faydalar – tüketildiği ve bozulduğu anlamına gelir.

Peki bu nasıl böyle olabiliyor? Doğaya gittiğimizde veya televizyonda doğa programları izlediğimizde, pek çok şey hep olduğu gibiymişçesine görünebilir. Ve gerçekten de dünyada halen büyüleyici doğa harikalarının ve zengin bir yaşam çeşitliliğinin olduğu büyük bölgeler var. Fakat bütünü görmek için merceği kaldırdığımızda ve çevrede gerçekten meydana gelen değişimlerin yüzeyinin altına baktığımızda, afallatıcı ve aşırı derecede korkutucu bir resim ortaya çıkıyor.

Şu temel olguları düşünün:

Toprağın tarım, kereste ve et üretimi için boşaltılması sebebiyle dünyanın yağmur ormanlarının yarısı gitti. Bu ormanlar, ekvatorun etrafında yoğunlaşıyor.

İnsanların bir zamanlar çiftçilik yaptığı pek çok bölge, kötü kullanım ve aşırı kullanım nedeniyle atık alana veya çöle dönüştü. Bu özellikle, dünyanın kurak ve yarı kurak bölgelerinin oluşturduğu yüzde 40’lık kısmı için ciddi bir sorun. Asya, Afrika ve Latin Amerika halklarının çeyreği de bu bölgelerde yaşıyor.

Su ve hava kirliliği küresel bir sorun – şu anda, Çin’in büyük nehirlerinin %80’i akuatik yaşamı (balıklar, bitkiler, vs) artık beslemiyor! Hava kirliliği özellikle yaşlıları, hastaları ve çocukları vuruyor – akciğer kanserine ve başka akciğer hastalıklarına, bronşite ve kalp hastalıklarına sebep oluyor. Dünyada her yıl üç milyon insan bunun etkilerinden ötürü hayatını kaybediyor.

Son olarak, yerkürenin ısınması sorunu var. Dünya Sağlık Örgütü’ne göre bu durum şimdiden, giderek kötüleşen kuraklıklar, fırtınalar, su baskınları, ısı dalgaları ve

parazit hastalıkları nedeniyle her yıl 150 bin kişinin ölümüne neden oluyor. 2000-2008 yılları arasında, bilim insanları küresel ısınma hakkında alarm zillerini defalarca çalarken, sera gazı emisyonları (küresel ısınmaya sebep olan karbondioksit ve metan gibi gazlar) %29 oranında artış gösterdi ve bunların gelişme hızı da arttı. Şimdi, küresel ısınmanın sebep olduğu okyanus seviyelerindeki artış, Güney Pasifik adalarından Bangladeş gibi ülkelere kadar, alçakta yaşayan pek çok ülkenin varlığını bizzat kendisini tehdit ediyor.

Yukarıda verilen örneklerin tümünde, çevresel yıkımın ağırlıklı olarak Asya, Afrika ve Latin Amerika bölgelerinde yoğunlaştığına dikkat çekmek gerekiyor. Bu bir tesadüf veya kötü şans değil. Bu ülkeler yüzyıllardan beri ABD'nin, Japonya'nın ve Avrupalı güçlerin tahakkümü altında. Bugün bu, emperyalist güçlerin dünyadaki kaynakların hayli orantısız bir parçasını tükettiği, ezilen ulusların ise çevresel krizin ağırlığının ve yükünün korkunç derecede orantısız bir parçasını taşıdığı anlamına geliyor.

Hükümetler, geçen Aralık ayında Kopenhag iklim görüşmeleri sırasında olduğu gibi bunun bir sorun olduğundan bahsettiler. Ancak bunu çözmek üzere eyleme geçmek yerine, fosil yakıtlarının kullanımını ve en tehlikeli kirleticiler olan kömür ve "kirli yakıt" arayışlarını arttırdılar. Bu modern çağ Neron'ları, bütün gezegen yanarken ayrıntılarla ilgileniyor!

Önde gelen iklim bilimci James Hansen, şu uyarıda bulundu: "Bize ev sahipliği yapan gezegen şimdi, bir 'taşma noktası'na tehlikeli derecede yakın... İnsanlığın deneyimlediği menzilin oldukça dışında bir çevreden söz ediyoruz. Düşünülebilecek herhangi bir neslin yaşam süresi içinde geri dönüş olmayacak ve yolculuk, gezegendeki türlerin büyükçe bir kısmını ortadan kaldıracak... Geri döndürülemez etkileri olan durdurulamaz iklim değişikliğini harekete geçirmekten kaçınmak için, on yıl içinde yeni bir enerji yönüne girmemiz gerekiyor."

Çevre krizinin gelişme biçimi arasında bölgeden bölgeye farklılıklar var ve bazı bölgeler, ötekilere göre daha fazla etkileniyor. Ancak kriz gerçek, küresel ve ilerliyor.

Soy tükenmesi krizi ve ekosistemin çöküşü

Günümüzde, yılda 3 binden fazla türün nesli tükeniyor ve bu rakam yılda on binler düzeyine ulaşabilir. Afrika'da sadece son 30 yıl içinde aslan popülasyonu 200 binden 20 bine indi. İnsanlığın en yakın kuzenleri olan şempanzeler ve goriller, nesillerinin tükenmesi tehlikesiyle karşı karşıya. Bu hayvanlar, "orman eti" olarak avlanıyor, ormanlardaki yaşam alanları ortadan kaldırılıyor ve hastalıktan ölüyorlar. Okyanuslarda, dünyanın yırtıcı balık popülasyonlarının (tuna ve kılıç balığı gibi) %90'ı, aşırı balık avlanması nedeniyle tükendi ve ortadan kalktı.

En az bunun kadar kötü olan bir şey de şu: bu resim, pek çok faktörün dünyadaki biyo-çeşitliliğe getirdiği derin tehdidi ve bütün bir ekosistemlerin radikal derecede değişme ve bazı durumlarda halihazırda dünyadan yok olma derecelerini içermiyor. Bütün gezegenin küresel sağlığını etkileyebilecek yığınla negatif etkinin aktif hale gelmesi gibi gerçek bir tehlike var. Buna, yerel veya bölgesel ölçekte ekosistem çöküşleri de eklendiğinde, küresel ekosistem çökebilir. Tekrar edelim: buna, yerel veya bölgesel ölçekte ekosistem çöküşleri de eklendiğinde, küresel ekosistem çökebilir.

Bugün okyanuslarda neredeyse bütün büyük balıklar, memeliler ve kaplumbağalar, bunların yanı sıra pek çok kuş türü ve başka türler, soy tükenmesine doğru gidiyor. Neden? Bir yandan, kapitalist şirketler okyanusların diplerinde dev ağlarla balık tuttuğu için. Bu tarak avcılığı, çok fazla balığı alıyor ve onların yaşam alanlarını (içinde yaşayabildikleri çevreyi) yok ediyor; fakat kapitalistlerin bu işi yapmasının en kârlı yolu bu, o yüzden de böyle yapılıyor. Öte yandan, genel kirlenme ve iklim değişikliği de bu türleri tehdit ediyor – ki bu sayıda göstereceğimiz gibi, bunlara da genel olarak kapitalist

Üretimin dncesizliği yol açıyor.

Okyanuslardaki bu değişimler oldukça yaygın ve büyük bir sorun teşkil ediyor. Bazı örneklerde insan faaliyetleri, beslenme zincirinin en üstündeki yırtıcı hayvanları yok etti. Yırtıcı hayvanların gidiiyle beraber, onların beslendiği bazı türler orantısız şekilde genişledi ve beslenme zincirinin daha altında bulunan, yedikleri öteki türleri önemli ölçüde azalttı. Nehir ağızları gibi başka örneklerde, kirlilik ve aşırı düzeyde balık avcılığı istiridyeleri ve süzerek beslenen öteki canlıları azalttı. Sorun u ki, sağlıklı bir nehir ağzında süzerek beslenen canlılar yosunları ve bakterileri kontrol altında tutar ve onlar olmadığında bu organizmalar sınırsız şekilde büyür, suları ve kıyıları çamur ve toksinlerle kirletir.

Okyanuslarda bir bütün halinde ekosistemler tehdit altındalar ve bazı bölgelerde şimdiden kyorlar. Mercan resifleri bu açıdan özel bir önem taşıyor. Brian Skoloff tarafından yakın zamanda yayınlanan "Death of Coral Reefs Could Devastate Nations" ["Mercan resiflerinin ölümü ülkeleri yok edebilir"] başlıklı makaleye göre, Ulusal Okyanus ve Atmosfer Derneği (NOAA) dünyadaki resiflerin yüzde 27'sinin halihazırda yok olduğunu ve iler böyle giderse 2032 yılı itibariyle üçte ikisinin daha yok olacağını söylüyor. Mercan resifleri, sahil eritlerinde kirlenme ve kalkınma, aşırı balık avcılığı ve kötü balıkçılık pratikleri nedeniyle bozuluyor. Bu faktörler küresel ısınma nedeniyle daha sıcak hale gelen okyanus sularıyla etkileşime geçerek, mercan içinde yaşayan ve onları besleyen yosunları öldürüyor ve mercanların kendisinin de beyaza dönüp ölmesine neden oluyor.

Skoloff şunları söylüyor: "Mercan resifleri, beslenme zincirinin temelinin bir parçası. Dünyanın yediği balıkların yaklaşık yarısı onların etraflarındaki evlerini teşkil ediyor. Dünya çapında yüz milyonlarca insan – bazı tahminlere göre sadece Asya çapında 1 milyar kişi – gıda ve geimlikleri için onlara bağımlı." Uluslararası Doğa Koruma Birliği'nden Carl

Gustaf Lundin ise, mercan resiflerinin ölümünün “Bütün ulusların varoluşları açısından tehdit altına girmesi” anlamına geleceğini söylüyor.

Old Dominion’dan, dünya çapında yürütülen bir deniz türleri sayımını yönetmiş öğretim üyesi Kent Carpenter, küresel ısınmanın kontrolsüz bir şekilde devam etmesi halinde, bütün mercanların 100 yıl içinde yok olabileceğini söyledi. Carpenter, “Mercanları kaybetmenin sonuçlarından birinin, deniz ekosisteminin topyekûn çökmesi olabileceğini iddia edebilirsiniz... Okyanuslardaki bütün yaşam için muazzam bir domino etkisi olacaktır” dedi.

Karada da benzer şeyler oluyor. Asya, Afrika ve Güney Amerika’daki yağmur ormanları, çok sayıda türü barındırıyor. Bu türlerden pek çoğu bilim insanları topluluğu tarafından henüz tanınmıyor bile. Fakat ormanlar kesiliyor ve yakılıyor; bu durum ise büyük nesil tükenmeleri ve bu zengin ekosistemlerin çöküşü tehdidini getiriyor.

Küresel ısınmanın felaket niteliğindeki tehlikesi

Yağmur ormanları en büyük tür çeşitliliğini barındırdığı gibi, küresel ısınmaya sebep olan karbondioksit gazlarını da büyük miktarlar halinde havadan çekiyor. Bunu yaptıktan sonra ise organizmaların nefes almak için ihtiyaç duyduğu devasa miktarlarda oksijen veriyor. Yağmur ormanları, “yeryüzünün akciğerleri” olarak adlandırıla gelmiştir. Bu ormanların kesilmesi ve yanması ise, devasa miktarlarda karbonu daha atmosfere bırakmakta, gezegenin ısınmasını daha da arttırmaktadır.

Yağmur ormanları iklimi etkiliyor. Karadan su alıyor ve büyümek için bu suyu kullanıyor, ardından da büyük miktarlarda su buharı çıkarıyor. Gezegende kalan en büyük tropikal orman alanı olan Amazon yağmur ormanı, hava üzerinde devasa bir etkiye sahip. Amazon yağmur ormanı alize rüzgarlarıyla etkileşime giriyor, geniş bölgeleri etkileyen sıcaklık

sistemlerini meydana getiriyor ve okyanus ısılarını düzenliyor. Fakat tomrukçuluk nedeniyle Amazon'un yaklaşık beşte biri tamamen yok edildi ve yine %20'den fazlası zarar gördü. Son birkaç yıl içinde küresel ısınmayla birlikte Amazon'u kuraklık vurdu ve iklim değişikliğinin artışıyla birlikte daha fazla kuraklıkla geçecek yılların, Amazon'un ölmeye başlayacağı, hatta nihai olarak çayır veya çöle dönüşeceği bir süreç için bir taşma noktasına yol açmasının mümkün olabileceği şeklinde gerçek bir korku mevcut.

Bu ormansızlaşma ve (fosil yakıtları olarak bilinen) petrol, kömür ve doğalgaz yanması, dünyanın ısınmasına sebep oluyor. Bu yakıtların yanması ve ormanların kesilmesi ve yanması, başlıca "sera gazı" olan karbondioksit salınımına yol açıyor. Atmosferimizdeki karbondioksit ve öteki sera gazlarının artışı, gezegenin ısınmasına yol açıyor ve bu da iklimin değişmesine sebep oluyor. Kutup buzları ve buzulları, ivmelenen bir hızla eriyor. Yüz milyonlarca insanın yaşadığı ada ülkeleri ve sahil şeritleri, önümüzdeki on yıllarda buzulların ve buz tabakaların erimesi nedeniyle okyanus sularının yükselmesi sonucunda tehdit altına girebilir. Bir bütün olarak gezegendeki ortalama sıcaklıklar artarken, bazı bölgeler – özellikle de Asya, Afrika ve Latin Amerika'nın ezilen bölgeleri – diğerlerinden daha fazla etkileniyor. Şimdiden iklim aşırılıkları – bazı bölgelerde daha fazla sayıda yıkıcı su baskını, başka bölgelerde şiddetli kuraklıklar, ısı dalgaları ve belli bölgelerde daha güçlü kasırgalar – meydana geliyor ve küresel iklim modelleri, gezegen ısındıkça bu tür şeylerin daha da kötü hale geleceğini öngörüyor.

İklim, belli bir bitki veya hayvanın belli bir yerde yaşayıp yaşayamayacağını belirlemek de dahil olmak üzere, ekosistemleri etkileyen temel bir faktördür. Gezegen ısındıkça, pek çok tür kutuplara doğru veya yaşamlarını sürdürebilecekleri daha yüksek yerlere doğru gidiyor. Kutup bölgelerinde ise türlerin gidebileceği daha soğuk bir yer yok.

“Normal” dönemlerde, iklim genellikle binlerce, hatta milyonlarca yıl içinde değişir ve türler buna uyum sağlayabilir. Fakat şimdi, UC Berkeley’den bütüncül biyoloji (integrative biology) profesörü Anthony Barnosky’nin söylediğine göre insanların sebep olduğu iklim değişikliği, “yaşayan canlıların ve ekosistemlerin evrimi boyunca hiç olmadığı kadar hızlı ilerliyor: pek çok tür, biyolojik olarak, coğrafi menzillerini hayatta kalmaları için gerekli hızda düzenleme kapasitesinden yoksun.”

Hepsinin üstünde yer alan bir gerçek ise şu: pek çok tür bu duruma menzillerini değiştirmek yoluyla yanıt verdiğinde, doğruca, içinde yaşayamayacakları şehirlere ve gelişme bölgelerine koşuyor ve buradan çıkamıyor. Kentsel gelişim, genişleme ve doğal yaşam alanında meydana gelen öteki yıkımlar nedeniyle türlerin doğal menzilleri parçalandı ve hatta ortadan kalktı. Çoğu zaman, artık göç edilebilecek bir yaşam alanı yok. Yaşam alanı yıkımıyla iç içe geçmiş iklim değişikliği, sadece türleri değil, bütün ekosistemleri tehdit eden çifte tehlike anlamına geliyor. Barnosky, “Sonuç olarak, bütün topluluklar ve ekosistemler, binlerce, hatta milyonlarca yıldır yapabilecek şekilde evrim geçirdikleri şeyleri yapamaz hale gelebilirler.”

Ekosistemin çöküşü ve bunun geleceğimiz için yarattığı sonuçlar

Ekosistemler, birbirleriyle etkileşim kuran ve ilişki içinde olan karmaşık yaşam ağlarından meydana gelir. Antartika’daki kriller, kurtlar, yahut öteki önde gelen yırtıcı hayvanlar gibi temel önemdeki türlerin yahut tür gruplarının neslinin tükenmesi, ekosistemlerin temelden dönüşmesine, hatta hayli yıkıcı biçimlerde “çözölmesine” sebep olabilir. Ekosistemlerdeki türler, bir uçak kanadındaki perçinlere benzetilir. Birini çıkardığınızda (eğer bu merkez cıvata veya kontrol cıvatası değilse) bu her zaman çok büyük sorun olmak zorunda değildir, ama birkaç tanesini daha çıkardığınızda, kanat zayıflar ve soluğu kesilir. Birkaç tane daha

çıkarıldığında, bütün bir yapı çöker.

Bazı çok önemli ekosistemler – örneğin yeryüzündeki en zengin yaşamı barındıran yağmur ormanları ve mercan resifleri, ama bunların yanında başka ekosistemler – düpedüz yıkıma uğruyor ve bazı örneklerde şimdiden çökmüş veya ortadan kaldırılmış durumda. Kuzey Kutbu bölgesi gibi ötekiler, ciddi düzeyde etkilenmiş durumda. Ekosistemler birbirleriyle etkileşim halindedir ve birbirini muazzam derecede etkilerler. İnsanlar ise kendi hayatlarını sürdürmek için işleyen canlı ekosistemlere bağımlıdırlar.

Bu gerçeklikle yüzleşmemiz gerekiyor. Teker teker türlerin veya tür gruplarının ortadan kalkması, ekosistemlerin çözülmesine sebep olabilir ve ekosistem çöküşleri domino etkisi yaratabilir. Şimdi pek çok faktör, iklim değişikliğinin hücum kenarına çıkışıyla birlikte bir araya gelerek, karşımıza yalnızca büyük çapta nesil tükenmeleri tehdidini değil, aynı zamanda bazı ekosistemlerin çöküşü, dünyanın küresel ekosistemi üzerinde domino etkisi ve potansiyel olarak insanların varlığını bile tehdit edebilecek olan farklı türden bir gezegene dönüşme tehdidini de koyuyor. Bütün gelişim yollarını ve sonuçları öngörmemiz mümkün değildir, fakat halihazırda içinde bulunduğumuz ve durdurulması gereken gidişat budur.

Bilim insanları ve doğanın korunmasına adanmış kuruluşlar, uzun süredir bütün bunları inceliyor ve pek çok olası çözüm önerdiler; türleri korumak, el değmemiş alan çekirdeklerini ve türlerin göç ve hareket etme koridorlarını korumak için yapılabilecek pek çok şey, sürdürülebilir olabilecek yeni teknolojiler ve hatta karbondioksiti “tecrit etme” – atmosferden çıkarma ve iklim değişikliğini tersine çevirme – yolları önerdiler. Pek çok başka kişi ve kuruluş da aktif olarak kalkınmayla ve onun yarattığı çevresel yıkımla mücadele ediyor. Doğayı kurtarma potansiyelini gösterecek şekilde, pozitif etkileri olan bazı önemli girişimler şimdiden gerçekleştirildi. Ancak pek çok çaba ve yol, sistemin işleyişi

karşısında hayal kırıklığına uğruyor. Çok ama çok daha fazlası yapılmalıdır, yapılabilir, yapılmak için feryat ediyor. ≈≈

BİYOLOJİK ÇEŞİTLİLİK, EL DEĞMEMİŞ ALANLAR VE DOĞA

Türlerin, Revolution gazetesinin bu sayısında bahsettiği ölçekte yok edilmesi neden önemli? Biyolojik çeşitliliği ve el değmemiş alanları korumak neden önemli?

Öncelikle, var olan türler milyonlarca yıllık evrimin ürünüdür. Bunların nasıl yaşadığı, öteki türlerle nasıl ilişki kurduğu ve her birinin gelişim biçimleri, herkes için belli bir güzellik sunuyor. Ancak türler, bir kez yok edildikten sonra ebediyen ortadan kalkıyor. İktidar kapitalistlerin elinden alınsa bile, insanların halihazırda gitmiş olan biyolojik çeşitliliği yeniden yaratabilmesi söz konusu değildir. Kuşkusuz türler, yaşamın evrimi içinde de varlıklarını kaybediyorlar. Fakat türlerin, kapitalizmin anarşik yağması nedeniyle yok olması, normal oranlardan çok daha büyük oranlardadır. Bu oranları tam olarak ölçmek mümkün değildir, ancak bilimsel tahminlere göre soy tükenme hızları bugün, normal “geçmiş” hızın 100 ila 1000 katı kadardır. Ve bu, durdurulması gereken bir suçtur.

İkinci olarak doğa ve el değmemiş alanlar, gerçek insan ihtiyaçları açısından – görece bilinmeyen deneyimlemek ve keşfetmek, macerayı ve yalnızlığı deneyimlemek açısından – büyük öneme sahiptir. Doğa ve el değmemiş alanlar bizi belli bir güzellik türüne ve belli bir şaşkınlık ve merak türüne götürür. Doğayı ve el değmemiş alanları var olan haliyle, insani gelişim tarafından değiştirilmemiş haliyle deneyimlemek büyük bir haz verir. Bunu kaybetmek, insan olmanın anlamının azalması demektir.

Üçüncü olarak, insanlık doğanın parçasıdır – ve biz, hayatımızın kendisi için doğaya bağlıyız.

İnsanlar, doğal evrimin sonucudur. Biz, bütün öteki canlı şeylerin parçasıyız ve gerçek anlamda onlara bağlıyız. Bütün türler, önceden var olan ata türlerin evrimsel değişimleri olarak türer, bu yüzden de bütün canlı türleri, bir ortak atalar zinciri üzerinden birbirine bağlıdır. Ve bizim kendi insan türlerimiz, farklı akrabalık dereceleriyle, gezegen üzerindeki bütün öteki türlere bağlıdır – bu ister üzüm salkımları ve meyve ağaçları, ister kutup ayısı, ister en küçük böcek, isterse evinizdeki kedi olsun.

Doğal dünya ekosistemlerden – birbiriyle ve bir birim olarak fiziksel çevreyle etkileşim halinde olan yaşam ağlarından – oluşur. Türlerin, özellikle de temel önemdeki türlerin veya tür gruplarının yok edilmesi öteki türleri etkiler ve bütün bir ekosistemin yaşamının çözülmesine sebep olabilir. Hangi ipler çekildiğinde bunun çözülmeye sonuçlanacağını her zaman bilemeyiz.

Biyologların ekosistemde fark ettiği karşılıklı bağlılığa verilebilecek iyi bir örnek, yırtıcı türlerin – Yellowstone Milli Parkı bölgesindeki kurt gibi – oynadığı roldür. Bu bölgedeki kurtlar çıkarılmıştı, ama şimdi geri getirildi. İncelemeler, kurtların gerçekte bütün ekosistemi düzenlediğini gösterdi. Kurdun geri getirilmesi, bazı ağaçlarda aşırı otlanan karaca ve geyik popülasyonlarını kontrol altında tutuyor. Geyikler şimdi, bu bölgede kurtlar karşısında savunmasız oldukları için dereler üzerinde otlanmaktan da uzak duruyor. Geyiklerin bu kadar çok otlanmaması ise, hemen hemen ortadan kalkmış olan toz ağacının geri gelmesini sağladı. Toz ağacının yeniden yetişmesi, daha fazla gölgelik alan sağlıyor, böylelikle nehir sistemlerini daha sağlıklı hale getiriyor ve balıkların serpilmesi için daha iyi koşullar yaratıyor. Öteki türler ise hayatta kalmak için balık yiyor. Beslenme zincirinin en üstünde bulunan yırtıcı hayvanların sağlıklı ve görece dengeli bir ekosistemi koruma açısından önemi, pek çok başka ekosistemde de keşfedilmiştir; buna, aşırı balıkçılık faaliyeti ve avlanma nedeniyle yırtıcı hayvanların ortadan

kalkmasının büyük negatif değişimlere sebep olduğu okyanuslar da dahildir. Sistemin en üstündeki yırtıcı hayvanların öldürölmesi, bütün bir ekosistemi nefessiz bırakabilir ve bozulmaya, hatta çökmeye açık hale getirebilir.

Biyologların ve başkalarının günümüzde yürüttüğü önemli bir bilimsel inceleme ve koruma alanı, dünyayı “yeniden vahşileştirme” çabalarıdır. Bu, doğal el değmemiş alanların çekirdeklerini ve vahşi yaşam hayvanlarının hayatta kalabilecek ve gelişebilecek şekilde hareket etmelerini sağlayan koridorları birbirine bağlamak ve korumak yoluyla, kalkınmanın ve öteki sebeplerin doğal vahşi yaşam alanında yarattığı yıkımın ve parçalanmanın üstesinden gelme çabalarını da içermektedir. Bunlar, doğal dünyamızın korunması açısından çok önemli çabalardır.

Bizim, bu gezegendeki insanlar olarak, hayatta kalmak için doğaya bağlı ve bağımlı olduğumuzu anlamamız gerekiyor. Fiziksel çevre ve onun canlı organizmalarla olan etkileşimi, insan hayatının – besin için bitkiler ve hayvanlar üretilmesi, yağmur ve dolayısıyla içme suyu, barınma amaçlı malzemeler, pek çok hastalık için kullanılan ilaçlar, havadan karbondioksiti alan ve nefes almamızı sağlayan oksijeni üreten ağaclar ve bitkiler, vs. – temelidir. Canlı, işleyen doğal ekosistemler olmadan, insanlık bu dünyada uzun süre var olamayacaktır. Net olalım: ekosistemlerin tümünün yıkılması ve çöküşü, gezegenimizi, kendimizi uyarlama yönündeki bütün potansiyelimize rağmen insanlar için yaşanabilir olmayan bir gezegene dönüştürebilir.

Ve işte bugün karşı karşıya olduğumuz çevre krizinin anlamı budur.

Çevre krizine, kapitalizmin sahip olduğu, doğanın yalnızca büyümeyi besleyen bir araç olduğu şeklindeki mantık – doğayı metalaştıran (onu alınıp satılan bir nesneye dönüştüren) mantık – yol açıyor. Bu sonuç korkunç derecede yıkım yaratmakta ve insanlığı ahlaki anlamda yoksullaştırmaktadır.

Doğa hakkındaki komünist yaklaşım ise, tersine, insanlığı doğal dünyanın bekçileri ve vahşi yaşamın koruyucuları olarak görür. Gerçekliğin tümünün anlaşılmasına yönelik bilimsel bir yaklaşıma dayanır. Bu yaklaşım, doğal dünyanın değerli görülmesini, onun harikalarından haz almayı, karmaşıklığından büyülenmeyi ve onun bize öğretebileceği her şeyden öğrenme arzusunu savunur. Fakat bu yaklaşım sadece ahlaki anlamda daha iyi bir yaklaşım değildir. Bu, insanlığın doğayla olan ilişkimizi dönüştürmek için – hayatta kalabilmemiz ve gelecekteki komünist dünyanın parçası olarak bu gezegende doğayla birlikte yaşamamız için – ihtiyaç duyduğu yaklaşımdır.

≈≈

DAHA DERİNLERDE BİR ŞEY İŞLİYOR... KAPİTALİZM ÇEVRE KRİZİNİ NEDEN ÇÖZEMEZ?

Krizin sebebi nedir?

Neden doğal çevre yok ediliyor? Sırf şirketlerin açgözlülüğü yüzünden mi? Cehalet yüzünden mi? Yahut sebep “insan doğası” mı? Bilimin kendisi mi?

Aralık 2009’da dünya hükümetleri Danimarka’nın başkenti Kopenhag’da bir araya geldi. Bu hükümetler, iklim değişikliğini en azından yavaşlatmaya başlayacak bir anlaşmaya varma sözü verdiler. Fakat dünya, bilimsel bir toplantı ve bunun ardından krizi ele alacak anlamlı adımlar atılması yerine, epey farklı bir şey gördü. ABD’nin hakim olduğu büyük güçler, iklim meseleleri konusunda birbirine itirazlarda bulunuyordu. Dünyanın en büyük kirleticileri – ki tek başına ABD, atmosferdeki bütün karbon emisyonlarının dörtte birinden sorumludur – iklim müzakerelerini, ötekiler karşısında stratejik avantaj elde etmek için ve küresel iklim değişikliğinin etkileri karşısında en savunmasız durumda olan yoksul ülkeleri soymak için kullandı. Bazıları hayatını gezegenin kurtarılmasına adanmış olan protestocular içeri sokulmadı, sık sık gözaltına alındı ve zaman zaman polis

tarafından dövüldü. Nihai sonuç, iklim değişikliğini durdurmak için hiçbir şey yapmayan ve anlamsızdan da beter olan bir vaat oldu.

Ne oldu? Bu güçler, ihtiyaç duyulan şeyi yapamayacak kadar cahil, kibirli ve yoz mu?

Yoksa daha derinlerde başka bir şey mi işliyor?

Kanserli büyüme, sakatlayıcı entegrasyon

Buna yanıt vermek için, içinde yaşadığımız ekonomik ve siyasi sistemin esaslarını ele almamız gerekir: kapitalizm. Bu toplumun temelindeki ekonomik ilişkileri ve bu temelin üzerinde gelişip onu pekiştirmiş olan kurumları ve fikirleri incelememiz gerekir.

Sermaye için doğa, ya el konulup yağmalanacak bir şey ya da cepte görülecek, sömürülecek ve kâr merkezli meta üretimine akıtılacak bir hediyedir.

Kapitalizm, insanlık tarihinde insan emeğinde meydana gelen en hızlı üretkenlik büyümesine yol açtı. Fakat bu büyüme, dünya insanlığının daha yoğun şekilde sömürülmesine ve gezegenin daha vahşi bir şekilde yağmalanmasına dayandı. Eşi görülmemiş bir büyüme, eşi görülmemiş bir yıkımı getirdi. Kapitalizm, “Afrika holokostu” – 11 milyondan fazla Afrikalının köleleştirilmesi ve öldürülmesi – ve Yerli Amerikalı halkların fetih, hastalık ve gümüş madenlerinde ölümüne çalıştırılma yoluyla soykırıma uğratılması temeli üzerinde gelişti. Kapitalizm, çocukların ve göçmenlerin sömürülmesi temeli üzerinde gelişti ve yıkıcı krizler ve iki dünya savaşı getirdi. Bugün, kapitalizm-emperyalizm aşamasında, Afrika, Asya ve Latin Amerika halklarına karşı korkunç soykırım işgalleri ve savaşları yürütüyor ve/veya bunları destekliyor. Ve şimdi kapitalizm, insanlığın varoluşunun bizzat kendisini tehdit eden çevresel yıkıma yol açıyor.

Kapitalizm bütün dünyayı entegre etti. Fakat bu entegrasyon

korkunç derecede eşitsizdir. Bu, dünyanın geri kalanına hakim olan bir avuç zengin ülke tarafından parçalara bölünmüştür. Emperyalist ülkelerdeki göreceli refah – “gelişmiş dünyadaki” milyonların sömürülmesini ve yoksulluğunu gizleyemeyecek olan refah – Asya, Afrika ve Latin Amerika’daki en acı yoksullaştırma karşılığında var oluyor.

ABD, Japonya ve Avrupa ülkeleri gibi emperyalist güçler, gezegenin geri kalanının halklarından asalak gibi besleniyor. Emperyalistler yatırımlar, ticaret anlaşmaları, teknolojinin kontrolü ve piyasalara hakimiyet yoluyla, bütün dünyanın kaynaklarının denetimini elde ediyor. Bu kaynaklarla boğazlarını tıka basa dolduruyorlar – ve ardından sebep oldukları kirliliği, ezdikleri ve yağmaladıkları ülkelere kaydırıyorlar. Farklı ülkeler ve farklı halklar bu krizi radikal derecede eşitsiz bir şekilde görüyor ve emperyalist ülkelerde yaşayanlar çoğu zaman, krizin gerçekte ne kadar kötü olduğunu bilmiyorlar bile.

Bunun nasıl olduğuna dair birkaç örneğe bakalım:

Texaco gibi bir şirket Ekvator yağmur ormanından petrol çıkardığında ve zehirli atık su ve petrol püskürtüp sıçrattığında, el değmemiş yağmur ormanlarını yok etti ve fiilen insanları öldürdü. Shell Oil Nijerya’da benzer şeyler yaptığında ve Shell’in kazı yaptığı alanda yaşayan Ogoni halkı direndiğinde Nijerya hükümeti, oyun yazarı Ken Saro-Wiwa da dahil olmak üzere dokuz direnişçiye tutukladı ve idam etti. Bu örneklerde özgün olan tek şey, bunların görece daha iyi biliniyor olmasıdır. Benzer ihlaller, büyük şirketlerin yerel hükümetlerle birlikte çalıştığı ve emperyalist güçlerin ordularından en üst derecede destek aldığı Asya, Afrika ve Latin Amerika ülkelerinde rutin bir şekilde meydana geliyor. Tarım işletmeleri küreselleşmeden bütün dünyaya yayılmak için istifade ediyor; büyük miktarda petrole bağlı olan, gıda yetiştirme amaçlı dev endüstriyel sistemler kuruyor ve devasa miktarlarda atık meydana getiriyor. Bu durum, beraberinde doğal yaşam alanlarının yok olmasını da getirdi. Örneğin

Amazon'daki yağmur ormanları, büyükbaş üretime yol vermek ve soya fasulyesi üretmek için kesildi. Ve bu süreç aynı zamanda geleneksel tarımı ve yüz milyonlarca çiftçi ve köylünün geçimliklerini de yok etti. On milyonlarca kişi şehirlerin mega gecekondu mahallelerine sürüklenirken, başkaları da çiftçiliğe ancak, ormana doğru girerek ve ormanı açarak başlayabildi.

Yukarıda tarif edilen sürecin ve kapitalizmin öteki dinamiklerinin sonucunda Afrika, Asya ve Latin Amerika'da dev gecekondu mahalleleri ve şehirleri oluştu. Hınca hınç dolu olan bu şehirler, şimdi bir milyar insanı barındırıyor. Nijerya-Lagos'tan Mexico City'ye, Hindistan-Mumbai'den onlarca başka yere kadar insanlar, zehirli hava soluyarak ve zehirli su içerek yaşıyor ve çocukları, insan atığı ve kimyasal atık nehirlerinde oynuyor. Afrika ve Çin bölgeleri, gelişmiş kapitalist ülkelerden gelen, insanları, toprağı ve su yollarını zehirleyen toksik e-atıklar (yani, zehirli mineraller ve kimyasallar içeren hurdaya çıkarılmış bilgisayar ekipmanları) için çöp konteynerine dönüştü. Ve dünyanın çevresinin ve halklarının bu denli korkunç şekilde yağmalanması ve bunun eşitsiz ve baskıcı bir tarzda meydana gelmesi süreci, vahşi askeri güçler tarafından, özellikle de ABD ordusu tarafından savunuluyor ve pekiştiriliyor (ki anlaşıldığı kadarıyla ABD ordusu da dünyanın en büyük kurumsal petrol tüketicisi. Bkz: "A Dirty Little Secret of Capitalism: The U.S. Military Is One of the World's Largest Polluters.")

Kapitalizm bir sistemdir: Bunun anlamı ne?

Fakat yine de, bütün bunları meydana getiren ve kapitalizme içkin olan, onun işleyiş biçiminde yerleşik olan bir şeyler var mı?

Her toplum bir sistemdir. Bu, onun bir oyun gibi, belli kurallara göre işlediğı anlamına gelir. Eğer kurallar ihlal edilirse, sistem işlemez. Basketbol veya futbol kurallarını düşünelim. Oyuncular sahaya çıktıklarında canlarının istediğı

şeyi yapamaz. Eğer bir basketbol oyuncusu, topu kullanmanın en iyi yolu gibi görüldüğü için topa, futbolda olduğu gibi ayakla vurmaya karar verirse, ceza alır. Eğer bunu yapmaya devam ederse oyundan atılır. Bu yüzden kuralları anlamamız gerekir. Ve oyunu, kuralları değiştirmek yoluyla sürdürüp sürdüremeyeceğinizi ve hep birlikte başka bir oyun oynamaya ihtiyaç duyup duymadığınızı anlamamız gerekir.

Aynı şey kapitalist sistem için de geçerlidir. Evet, krizi yaratmış olan bireysel kapitalistler ve şirketler vardır. Fakat bu oyunun krize yol açmış kuralları hakkında öğrenmemiz gereken bir şey olup olmadığını anlamamız gerekir. Krizle, kapitalizm kuralları içinde çalışarak, belki bu kuralları değiştirerek baş etmemiz mümkün müdür, yoksa kapitalizmin kendisi mi gitmelidir? İşte bunu anlamalıyız. Bizzat yaşamın geleceği, bunun doğru şekilde yapılmasına bağlıdır.

Temel nokta şudur: bir sistem olarak kapitalizm, çevreyle sürdürülebilir ve rasyonel bir şekilde ilgilenemez – bir bireysel kapitalist, yahut bir kapitalistler grubu bunu samimi bir şekilde istese bile. Kapitalizm, kendi üretiminin çok yönlü etkileriyle baş edemez. Kapitalizm gelecek nesiller için plan yapamaz.

Neden? Çünkü kapitalistler, yahut sermaye blokları, birbirinin karşısına rakip olarak çıkar; bazen işbirliği yaparlar, ancak temelde, her fırsattan rakiplerinin altını oymak için istifade etmeye hazır olmalıdırlar. Aksi halde rakipleri onların altını oyar ve onları kendi altına alır. Sistemin altında yatan bu temel dinamik, bireysel kapitalistlerin eylemlerine itki veren şeydir; son Kopenhag iklim değişikliği konferansında büyük güçlerin herhangi bir anlamlı eylem üzerinde anlaşmaya varamamasının altında yatan sebep de budur.

Kapitalizmin bir numaralı kuralı:

Her şey metadır ve her şey kâr için yapılmalıdır.

Kapitalizm her şeye meta olarak yaklaşır. Değişim için, satış

için üretilen her şey metadır. Metanın değiştirilebilmesi için – birilerinin onu satın alması için – faydalı olması gerekir. Geçmiş toplumlarda insanlar, doğrudan kendi kullanımları için üretim yapar, ardından da bunu, ihtiyaç duydukları mal olarak ürettiklerinden bazılarını değiş-tokuş ederek tamamlarlardı. Günümüzün kapitalist toplumunda ise her şey, başkalarına satılmak için – değişim için – üretilir ve meta üretiminin ve değişiminin neredeyse evrensel olan hakimiyeti, kapitalizmi önceki toplum biçimlerinden ayırır. Fakat kapitalizmin kalbinde bir şey daha vardır: bütün üretimin ölçüsü ve motivasyonu, kârdır.

Kapitalizmle birlikte, her şeyi meta olarak ve potansiyel bir kâr kaynağı olarak görme zihniyeti her şeyin içine siner: insanların birbirlerine bakma biçimine, kendilerine bakma biçimine ve evet, doğaya bakma biçimine. Sermaye için doğa, ya el konulup yağmalanacak bir şey ya da cepte görülecek, sömürülecek ve kâr merkezli meta üretimine akıtılacak bir hediyedir. Çevre felaketleri bile ilk ve öncelikli olarak, “kâr fırsatları” olarak görülür – tıpkı bugün dur durak bilmeden fosil yakıtlarının yakılması sonucunda kutup buz örtülerinin erimesinde gördüğümüz gibi. Bu korkunç bir kayıp ve trajedidir ve insan yaşamı da dahil olmak üzere her türlü yaşamı ağır bir tehlikeye atmaktadır. Fakat ABD, Kanada, Norveç ve Rusya’nın kapitalistleri için bu, giderek buzsuz hale gelen Barents ve Arktik denizlerinde ortaya çıkan ve zengin olma potansiyeli taşıyan yeni fosil yakıtı rezervlerini sömürmek için harekete geçme çağrısıdır. Küresel ısınma sapkın bir şekilde, kapitalizmin “istifade edeceği” – ve bu ısınmayı daha da korkunç bir düzeye taşıyacağı – yeni alanlar açıyor.

Kapitalizmin iki numaralı kuralı:

Üretim özel mülkiyettedir ve üretimi harekete geçiren şey “ya genişle ya öl” buyruğudur

Kapitalist üretim, doğası itibarıyla özeldir. Ekonomi, kapitalist denetim ve mülkiyetin ayrı ve rakip birimlerine

ayrılmıştır. Her sermaye birimi pazar payı için ve hayatta kalmak amacıyla maliyetleri düşürmek için birbirleriyle mücadele etmelidir. Anlaşmaların yapılması halinde, bunlar ya daha geniş bir savaşta ittifaklar biçimi, ya da geçici ateşkesler biçimi alır. Bu yüzden her kapitalist veya sermaye bloğu, temel bir buyruğu izlemelidir: ya genişle ya da öl.

Her birim temel olarak kendisiyle, kendi operasyonlarıyla, – kâr ve yayılma biçiminde, “yatırımını gerçekleştirmekle” – ilgilenir. Bir çelik fabrikası açan bireysel bir kapitalist, bu fabrikanın maliyetini ve etkinliğini katı bir muhasebeye tabi hale getirecektir. Fakat bunun dışında olan şeyler – örneğin bu çelik fabrikasının yarattığı hava kirliliği – onun “defterine işlenmez”. Kapitalist çıkarlar kereste için Endonezya’daki yağmur ormanlarını kestiğinde ve ardından biyoyakıtlar için hurma yağı üreten ağaçlar yetiştirdiğinde, atmosfere yayılan devasa karbon miktarı da, orangutanların ve Sumatra kaplanlarının yaşam alanlarının yok edilmesi de hesaplara girmez.

Ana akım iktisatçılar için kaplanlar ve maymunlar (yahut hava ve su) basit bir şekilde, “dış faktörler”dir. Bunun anlamı ise çevresel yıkımların ve kaynakların tükenebilirliğinin hesaba katılmamasıdır. Türlerin bir bütün halinde neslinin tükenmesi, doğum kusurları ve küçük çocukların hayatlarını mahveden hastalıklar, kapitalizmin hesap defterleri için “dışsal”dır. Batı Afrika’daki Nijer Deltası’nda Shell Oil, petrol çıkarırken toprakta ve suda muazzam kirliliğe yol açtı. Ve bu petrolün yanması, gelecek nesillerin uğraşması gerekecek sera gazlarına yenilerini katıyor. Ama bu etkilerin hiçbirisi, Shell’in ekonomi kayıtların geçmez. Her sermaye birimi, kendisinin dışında yer alan şeyleri “maliyetsiz” olarak görür.

Kapitalizmin özel mülkiyete ve denetime dayanan karakteri ve farklı sermayeler arasındaki ölüm-kalım rekabetinden türemesi sebebiyle, üretimde bilinçli, topluma yayılan bir koordinasyonun olması mümkün değildir. Ekolojik etkileri, yahut ilişkileri dikkate alacak uzun vadeli bir planlamanın

olması mümkün değildir. Büyümesinin yağmur ormanlarının, yahut okyanusların ekolojisi üzerindeki etkisi düşünülmez. Yahut bunları sınırlayacak reform kararları alındığı zaman, sermaye bunları geri çektirmeye veya bir şekilde bunları atlatmaya yönelir. Kapitalizmin ufukları kısa vadeli olma eğilimi taşır, zira yatırımlarının hızlı bir şekilde geri dönüş getirmesini ister. 10, 20, 30 yıllık sonuçlar önemli değildir.

Texaco'daki kapitalistler, yukarıda tartıştığımız gibi Ekvator'daki insanların sularını zehirlediği zaman, mesele yalnızca aç gözlülük değildi (tabi canavarca düzeyde bir açgözlülük olsa da); onlar, mümkün olan bütün kârları elde edememeleri halinde, başka bir yerde, maliyetleri sapına kadar azaltacak olan başka bir kapitalist tarafından alt edilmekten korkuyorlardı.

Kapitalizmin üç numaralı kuralı:

Bugün kapitalizm, ezilen uluslar üzerindeki emperyalist tahakküm ve emperyalist güçler arasında stratejik rekabet üzerinden ilerlemektedir.

1800'lerin sonu itibariyle kapitalizm, sınırlarını çatlatmaya başladı. Sermaye Asya, Afrika ve Latin Amerika'nın daha derinlerine uzanmaya, bu ülkelerde yatırım yapmaya ve siyasi ve sosyal yapılarına – ya açık sömürgecilik yoluyla, ya da yeni sömürgeciliğin “yerli seçkinler” aracılığıyla uyguladığı daha dolaylı tahakküm yoluyla – artan ölçüde hakim olmaya başladı. Emperyalist güçler, afallatıcı ve korkunç ölüm rakamları getiren savaşlara ve işgallere imza attı: ABD'nin Filipinler işgalinde, Fransa'nın Cezayir'i zapt etmesinde, yahut İngilizlerin Hindistan'daki direnişi ezme sürecinde yüzbinlerce insan öldürüldü. Tek başına Belçika Kongo'sunda Belçika'nın korkunç yönetimi esnasında tahminlere göre 10 milyon kişi (nüfusun yarısı) cinayet, açlık, tükenme, açıkta kalma, hastalık ve dikey düşen doğum oranları nedeniyle hayatını kaybetti.

Gangsterlerin bir mahalleyi bölüşüp arkasından birbirleriyle şiddetli çatışmalara girmesi gibi bu kapitalist güçler de, gezegenin bölüşümü konusunda birbirleriyle savaşa girerler. Bu, 1. Dünya Savaşı'na yol açtığı gibi 2. Dünya Savaşı'nın da ana sebebiydi. Bu, ABD'yi eski Sovyetler Birliği'ne karşı nükleer silah kullanmakla tehdit etmeye yöneltti ki bu silahlar, gezegendeki insan yaşamını kolaylıkla sonlandırabilirdi. Son kertede ABD'nin askeri üstünlüğü hem Sovyet rakiplerinin çöküşünü hızlandırdı, hem de ABD hakimiyetindeki küreselleşme dönemine yol açtı. Fakat bu rekabetin kendisi yineleniyor ve yeni biçimler alıyor: işte Kopenhag'da kendini gösteren ve kaydadeğer bir anlaşmaya varılmasını engelleyen, bu rekabettir.

Krizin boyutlarıyla ilgili makalemizde gösterdiğimiz gibi bu korkunç küresel eşitsizlik, yoğunlaşmış ifadesini, insanlığın şimdi karşı karşıya olduğu çevre krizinde buluyor. Ezilen ülkelerdeki insanlar, sularını ve havalarını tamamen kirlenmiş, tarımlarını yıkıma uğramış, topraklarını verimlilikten yoksun bırakılmış halde buluyor; çocuklarının doğum kusurlarıyla ve emperyalist ülkelerdeki insanların pek de hayal edemeyecekleri ölçekte çürümüş bir gelecekle dünyaya geldiklerini görüyor; kendilerini, açlık ve ihtiyaçlar nedeniyle, karşı karşıya oldukları durumu daha da kötü hale getirecek şeylere – yağmur ormanlarını açmaya veya ormanlarda avlanmaya – sürüklenir halde buluyorlar. Her sabah, fosil yakıtlarının yakılmaya devam edilmesi sonucunda, Pasifik'in ada ülkelerinin ve Bangladeş gibi yoğun nüfuslu, alçak rakımlı ülkelerin varlığının devam edeceğinin şüpheli olduğu bir gezegene uyanıyorlar. Nitekim bu gidişatta, bu toprakların sular altında kalması yalnızca zaman meselesidir.

Hükümetin çıkardığı yasaların bu sorunu çözmeye dahi başlamayacak olmasının altı sebebi

Bazıları, “pekâlâ” diyecektir: “Kapitalistler kendi hallerine bırakılırlarsa kötü işler yapacaklar. Ama onların eylemlerini sınırlayan yasalarla dolu bir tarih var ve bu yasalar çoğu

zaman işliyor. O halde daha fazla ve daha iyi reformlar için çalışamaz mıyız?”

İnsanlar buna kanıt olarak, mevcut sistem altında gerçekleşen bazı “çevre başarılarına” – örneğin, ozon tabakasına zarar veren kloroflorokarbonların (CFC’lerin) azaltılması hakkındaki uluslararası anlaşmalara, ABD’deki asit yağmuru üretimindeki bazı azalmalara, Erie Gölü gibi yerlerde olduğu gibi çeşitli su yapılarının temizlenmesine, temiz hava yasasına, vs. – işaret edecektir.

Bu konuda ne diyelim? Kabul edilen bazı kuralların ve düzenlemelerin olduğu, bunların da çevresel yıkımın bir düzeyde frenlenmesine ve bazı durumlarda daha iyi standartlara yol açtığı doğrudur. Ancak daha yakından yapılacak bir inceleme, bu tür çabaların sorunu çözmenin ne kadar da uzağında olduğunu açığa çıkaracaktır.

Öncelikle, sorunların ele alınma derecesi, bunların kâr yapımı ve kapitalist ülkenin bir bütün olarak işleyişi açısından ne kadar merkezi olduğuyla ilgilidir. Bazı şirketlerin CFC’den başka maddelere geçmesi (ozon tabakasının tahrip edilmesinin düzenlenmesiyle sonuçlanan geçiş) ile, ülkelerin bir bütün olarak fosil yakıt enerjisi kullanımını sonlandırması, birbirinden hayli farklı şeylerdir. Bunlardan ilki, şirketlerin görece küçük bir kesimini etkilerken, ikincisi kapitalist ülkelerin ekonomileri açısından ve özellikle de ABD’nin bütün dünya üzerindeki hakimiyeti açısından temel önemdedir.

ABD içinde su ve havanın temizlenesi alanındaki bazı “kazanımlar”, süregiden çevresel yıkıma dair büyük resmin dahilinde kalmaya devam ediyor. Temiz Hava Yasası’yla geçen 38 yılın ardından ABD’deki hava kalitesi bazı bölgelerde belli bir derecede iyileşmiş olsa da, ABD’deki her üç kişiden biri halen, hava kirliliği seviyelerinin EPA standartlarını aştığı ilçelerde yaşıyor. Her beş kişiden biri, is gibi partikül kirliliklerinin yıl boyunca devam eden seviyelerde olduğu

bölgelerde yaşıyor. Şunu da belirtelim: bu tehlikeler, ezilen milliyetler (Siyahlar, Latinolar, Yerli Amerikalılar ve öteki “yerli insanlar”) ve yoksul halk için daha yoğunlaşmış düzeyde.

Yahut suyu temizleme çabalarına bakalım. EPA standartlarıyla geçen 30 yılın sonunda 2002 yılında EPA, nehirlerin üçte birinden fazlasının ve göllerin yarısının kirlilik standartlarına uymadığını söyledi. ABD’de pek çok balık, memeli, sürüngen, çiçekli bitki veya amfibi hayvan ya tehlikeye girdi ya da soy tükenmesine açık hale geldi. Dahası, büyük miktarlarda zehirli kimyasallar – pestisitler, böcek ilaçları, vs. – çevreye bırakılıyor.

Bu, polüsyon lisansları alanında kapitalist şirketler arasında ticareti öngören “cap and trade” (emisyon üst sınırı ve ticareti) gibi modeller için de geçerli. Bunun en hararetli savunucuları, Temiz Hava Yasası’na ve yukarıda pozitif örnekler olarak tartışılan benzer reformlara işaret ediyor. Bazıları ise, böyle bir yasanın daha karmaşık, finansal spekülasyonlara ve ona eşlik edecek çeşitli türden yolsuzluklara ve hilelere daha açık olacağını ve aynı zamanda şu noktada ABD’de böyle bir yasanın çıkmasının çok zayıf ihtimal olacağını kabul ediyorlar. (“cap and trade” savunusuna bir örnek olarak bkz: “Building A Green Economy,” Paul Krugman [“Yeşil bir ekonomi inşa etmek”] New York Times Magazine, 11 Nisan 2010).

Bütün bunlar düşünüldüğünde, bu modele ötekilerden fazla umut bağlamak için hiçbir sebep yoktur ve bunun nasıl da tehlikeli bir hile olduğunu ifşa etmek için yeterince sebep vardır. Nitekim Mark Schapiro Şubat 2010’da Harper’s’ta yayınlanan “Conning the Climate: Inside the carbon-trading shell game” [“İklimi idare etmek: Karbon ticareti üçkağıtçılığının içinde”] makalesinde, James Hansen de 7 Aralık 2009’da New York Times’da yayınlanan “Cap and Fade” [“Üst sınır ve solma”] makalesinde, bu modele dair ayrıntılı ve şiddetli ifşaatlar da bulunmuştur. Özellikle Schapiro, Avrupa’da uygulanan haliyle

bu modelin hem teorisini, hem de fiili pratiğini derinden inceledikten sonra, “cap and trade” modelinin “özenle hazırlanmış bir üçkağıtçılık, dünya hükümetlerinin yakın çıkarlarına hoş bir şekilde hizmet eden, ancak genişleyen çevre krizimizin getirdiği tehlikelere yanıt üretmeyi başaramayan, gözden düşmüş bir eylem” olduğu sonucuna varmaktadır.

Emperyalist ülkelerin hayata geçirdiği her türlü “yeşillendirme”, uluslararası sermayenin ezilen ülkeleri devamlı olarak yağmalaması ve yıkması temelinde gerçekleşmektedir. Yağmur ormanlarının yok edilmesi, zehirli maddelerin yayılması, vs. gibi şeyler, sermayenin herhangi bir “standarta” ihtiyaç duymadığı ülkelerde dinmek bilmeden devam ediyor ve bu, kârlılık açısından muazzam bir avantaj sağlıyor. Bu yüzden, emperyalizm çerçevesinin içinde olduğumuz müddetçe, ABD veya Avrupa içindeki “yeşillendirmenin” “ücreti”, ezilen ülkelerin sömürülmesi yoluyla ve orada çevresel koruma için hiçbir harcama yapılmaması yoluyla ödenmektedir. Dünya nüfusunun %20’si, dünyanın kaynaklarının %77’sini tüketmektedir. Amerika’da insanlar duş alırken, yıkama amaçlı su kullanırken ve genellikle engelsiz bir şekilde (görece) temiz su kullanırken (günde ortalama 176 galon su kullanırken), ortalama bir Afrikalı günde ortalama 5-6 galon suyla yaşamaktadır. Bu hemen hemen, ABD’de 2 ila 4 kez sifon çekildiğinde harcanan suya eşittir.

Her türlü çevre standardı ve yönetmeliği her zaman kısa vadelidir ve sermayenin ihtiyaçlarının değişmesi halinde ters yönde değişime tabidir. Mesele sadece tekil finans-kapital bloklarının ve şirketlerin hepsinin hükümete bağlı olması değildir – ki gerçekten de öyledirler. Daha da temel olarak, kapitalizmin “kuralları” acımasızdır ve her türlü kısa vadeli çevre korumasından çok daha güçlüdür. Uzun yıllarını BM’nin ve ABD hükümetinin çevre konularıyla ilgili en yüksek mevkilerinde çalışarak geçirmiş bir çevreci olan James Speth, ozon ve asit yağmuru gibi konularda kısmi kazanımlar elde

edilmişse de, “çeyrek asır önce vurgulanmış olan tehdit edici küresel eğilimlerin bugün de devam ettiğini ve daha da ciddi ve zorlu hale geldiğini” belirtiyor ve ekliyor: “Sonuç olarak, iklim sözleşmesi iklimi korumuyor, biyolojik çeşitlilik sözleşmesi biyolojik çeşitliliği korumuyor, çölleşme sözleşmesi çölleşmeyi engellemiyor ve hatta daha eski ve güçlü olan Deniz Kanunu Sözleşmesi balık yataklarını korumuyor. Dünya oranları hakkında yürütülen ve hiçbir zaman sözleşme noktasına gelmemiş olan uluslararası tartışma için de aynısı söylenebilir.”

Kapitalizmin çerçevesi dahilinde çalışan önde gelen siyasi figürler, eninde sonunda sermayenin çıkarlarını güçlendirmek zorundadır. Pek çok insan Bush rejiminin, çevrede meydana gelen devasa yıkıma ve standartların altının oyulmasına giden yolu açtığını kabul ediyor. Fakat bir “çevreci” olarak kampanya yürüten Obama da, deniz sondajı, nükleer güç ve sözde “temiz kömür” peşinde koşan planlar ilan etti.

Daha da temel olarak, özellikle dünyanın şu an karşı karşıya olduğu devasa çevresel tehditlerle yüzleştığımızda ihtiyaç duyulan şey, insanlığın ve çevrenin ihtiyaçlarını en başa koymaktan daha azı değildir. İhtiyaç duyulan şey halk kitlelerinin yaratıcılığını ve inisiyatifini serbest bırakmaktır ve hayır, bu sistemin altında olabilecek bir şey değildir bu! Herhangi bir doğal afete bakalım – ister Katrina kasırgası, ister Haiti depremi olsun. Kapitalist-emperyalistlerin ilk yaptığı şey, insanlara göz açtırmamak için asker göndermek ve kitlelerin krizi ele almak için kendi kendilerine örgütledikleri çabaları durdurmak/sabote etmektir. Kapitalizm bu sorunla yüzleşemez ve insanlığı onunla baş etmesi için seferber edemez, çünkü böyle bir seferberlik kendisinin “özel mülkiyetin kutsallığını” savunma ve halk kitlelerini baskı altında tutulmuş ve tâbi hale getiriliş bir konumda tutma ihtiyacının altını oyabilir. Kapitalist sınıfın çıkarları ve bir bütün olarak insanlığın çıkarları antagonizma içindedir.

Özetlemek gerekirse: kapitalizm koşullarında hükümetlerin çıkardığı tüm kanunlar her zaman için sınırlı, kısmi olacak ve daimi saldırı altında olacak, ağırlıklı olarak da bu kanunlar zengin ülkelerle sınırlı olurken yoksul ülkelerde kirlenme ve yıkım durmaksızın devam edecektir. Ve insanlar “sistem içinde çalışmak” için çabalarını ve enerjilerini sonuçsuz ve etkisiz bir şekilde sürdürürken, aynı sistem daha da yıkıcı çevre sorunları meydana getirecektir.

Önemli çabalar göstermek – fakat engellere çarpmak

Bu, insanların tam şu anda çevresel yıkımla mücadele etmek için önemli adımlar atmadığı anlamına gelmiyor. Bu adımlar atılıyor ve bu çabaların desteklenmesi de gerekiyor. Örneğin biyologlar ve başka insanlar, doğal sistemleri koruyacak ve yerküre çapındaki farklı bölgelerde bulunan çeşitli ekosistemlerdeki çöküşleri engelleyecek çok önemli inisiyatifler geliştirdiler. Bu çabalardan bazıları, doğal ekosistemleri vahşi yaşamın büyük çekirdeklerine bağlamak yoluyla “dünyayı yeniden vahşileştirmeyi” ve yolların üzerinden ve etrafından doğal koridorlar geliştirmeyi, böylelikle de özellikle, ekosistemlerin tümünü düzenleyen en üstteki “tepe” yırtıcı hayvanını menzillerini genişletecek, göç edecek, vs. şekilde hareket edebilir hale getirmeyi amaçlayan, yüksek hayal gücüne dayalı düşünceleri de içeriyor. Bazı inisiyatifler belli bir başarı da elde etti: örneğin Yellowstone Milli Parkı’nda kurtları geri getirme ve yoğun anayollar üzerinde koridorlar inşa etme çabaları, halihazırda pozitif bir etki yarattı. Başka bölgelerde ise bu çabalar muazzam zorluklarla karşılaşılıyor: büyük kapitalistlerin çıkarları ve öteki dar çıkarlar, bazı örneklerde ise ülkeler, hayal kırıklığı yaratıyor. Örneğin Meksika-ABD sınır bölgesi üzerinde ekosistemin en üstündeki yırtıcı hayvanlar için koridorlar oluşturma çabaları, ABD İç Güvenliği’nin sınırla duvarlar ve çitler inşa etmesi nedeniyle engellendi.

Bunun gibi inisiyatiflerin, ihtiyaç duyulan geniş ölçekte kritik ekosistemleri koruma konusunda gerçekten başarıya

ulaşması için, çoğu zaman ulusal sınırları aşacak ve bu bölgede yaşayan bilim insanları ve halk arasında eşî görülmemiş bir uluslararası işbirliğini meydana getirecek cesur girişimlere ihtiyaç var. Bu tür çabalar, mevcut sistemin kitleleri hayatta kalmak için mecbur bıraktığı yolları aşmalıdır. Koruma çabaları elbette son derece önemlidir, ancak mevcut kapitalist ilişkiler tarafından hayal kırıklığına uğratılmaktadır. Yeni sosyalist sistem, bu türden hayati inisiyatiflerin önünü açacaktır.

“Yeşil Teknoloji”nin çözüm OLMAMASININ dört sebebi

Bazıları, mevcut sistem altında yeni “yeşil teknolojilerin” geliştirilmesinin, iklim krizine çözüm olabileceğini savunuyor. Buna göre mevcut “temiz” teknolojilerin – enerji için su gücünün, rüzgarın ve güneşin kullanılması gibi – daha fazla kullanılması ve yeni teknolojilerin geliştirilmesi, örneğin iklim sorununun çözülmesi için sihirli değnek olacak. Onlara göre bu işin püf noktası, bu teknolojileri kapitalistler için, bu alanda yatırım yapmaya cezbedilmelerini sağlayacak şekilde yeterince kârlı hale getirmek. Bu olmazsa, hükümetlerin sübvansiyon sunmasını sağlamak. Bu çözüme yakından bakalım.

Her şeyden önce, bahsettiğimiz tüm “kural”lardan ötürü kapitalistler, en kârlı olduğunu hesapladıkları şeye yönelirler. Ve şu anda petrol, kömür ve doğalgaz çıkarmada kullanılan enerji sistemi muazzam derecede kârlıdır. Bu yüzden, hem sürdürülemez hem de aşırı derecede yıkıcı olmasına rağmen dünyada büyük ölçüde hakim olan enerji kullanım tipidir ve şu anda potansiyel olarak felaket boyutuna varabilecek bir iklim değişikliğini beslemektedir. Şirketler ve ülkeler, fosil yakıtlarını son kırıntısına kadar kazıp çıkarmalıdırlar, çünkü eğer yapmazlarsa başka bir rakip gelip onları kapacak ve ötekiler üstün hale gelecektir. ABD yeni teknolojiler geliştirme yönünde büyük bir proje başlatıp bunları sübvanse etse bile, bu sübvansiyonların vergi geliri şeklinde, sermayenin meydana getirdiği genel kârlardan gelmesi

gerekecektir. Öteki ülkeler – fosil yakıtı üretiminde kendi kaynak avantajına güvenenler dahil – burada bir fırsat görecek ve ABD’nin ekonomik hakimiyetinin ve ona bağlı olan siyasi ve askeri gücünün altını oyacak bir takoz olarak daha ucuz enerjiyi kullanacaktır.

İkinci olarak, daha şimdiden fosil yakıtı üretimine muazzam kaynak, altyapı ve bilgi yatırımı yapılmaktadır. Yine kapitalizmin “kural”larına göre, bütün bu yatırımların tazmin edilmesi gerekecektir. Ama eğer artık fosil yakıt enerjisi kullanılmayacaksa bu nasıl olabilir? Bunun yanı sıra, “yeşil teknolojiye” geçişin kendisi, dev bir sermaye harcamasını gerektirecektir. Bu yüzden kapitalizm koşullarında fosil yakıtına duyulan bu bağımlılıktan çıkıp, çok da fazla kâr vadetmeyen yeşil teknolojilere geçiş o kadar da kolay değildir. Bu, büyük enerji şirketlerinin şu anda fosil yakıtlarına yaptığı yatırımlarda da kendini göstermektedir – kamu yayıncılığı yapan kanallardaki silik kamu spotlarının aksine bu yatırımlar, “yeşil teknoloji” yatırımlarından kat kat fazladır. Nitekim petrol şirketleri “yeşil teknolojilerden” bahsederken Batı Afrika’da daha da derin deniz sondajları yapıyor – bunun yanında da ABD hükümeti, bölgedeki yozlaşmış yönetici klikleri destekleyip güçlendiriyor ve hatta orada ABD ordusunun özel bir “Afrika komutanlığı” (AFRICOM) bile kuruldu.

Üçüncü olarak, “yeşil teknolojinin” öngörülebilir bir gelecekte, fosil yakıtlarını yakmaktan daha ucuza enerji üretemeyeceğinin ortaya çıktığını varsayalım. Sosyalist veya komünist bir toplumda fosil yakıtlarının yakılmasından yeşil teknolojiye geçiş, bu ihtimale rağmen yapılabilir, çünkü insanlığın ihtiyaçları ve doğal sistemlerin sürdürülebilirliği, karar alımının birinci temeli olacaktır (maliyetin de hesaba katılması gerekse bile). İlave olarak devlet, toplum tarafından üretilen artı-değeri hızlı bir şekilde, daha büyük toplumsal ihtiyaca uygun şekilde ekonominin farklı sektörlerine kaydırabilecektir. Fakat bu,

kapitalizm koşullarında, özel mülkiyetin ve denetimin hakimiyeti altında mümkün değildir.

İnsanların fosil yakıtlarını çıkarması ve yakması bir biçimde engellenmediğı sürece sermaye “doğal olarak” bu ekonomik yola yönelecektir, zira bu daha ucuz olacak ve yatırıma daha büyük bir geri dönüş getirecektir. Ve eğer bu bir biçimde, katı bir şekilde kanun dışı hale getirilse bile, fosil yakıtlarının üretimi ve satışı, kanunların ve çevresel düzenlemelerin gerisinde, karaborsa ve rüşvet yoluyla devam edecektir. Bugün bile yağmur ormanlarında yürütölen tomrukçuluk faaliyeti – bu örneğın Endonezya’da resmi olarak yasaklanmış olsa da devam etmektedir – ve zehirli elektronik atıkların zengin ölkelerden yoksul ölkelere sevkiyatı açısından durum budur: bu sevkiyat, uluslararası deklarasyonlar ve anlaşmalar yoluyla yasaklanmış olsa da, bilgisayar ekipmanlarının “bağışlanması” adı altında sürdürölmektedir.

Dördüncü ve daha da temel olan nokta şudur: teknolojinin varlığı ve kullanımı ancak şu ya da bu ekonomik sisteme bağılıdır ve eğer bu ekonomik sistem kapitalizmse, her türlü yeni teknoloji ancak kapitalizmin “kurallarının” ve onun iktidar ilişkilerini çerçevesi dahilinde kullanılabilir. Bunu daha somut görmek için, “yeşil teknoloji” hakkındaki en büyük hayallerin gerçek olduğunu varsayalım. Bilim insanları, büyük atılımlar yapmış ve sera gazı üretmeyen ucuz ve yeni yollardan büyük miktarda enerji üretmenin yeni yollarını bulmuş olsun.

Bu sistem altında ne olacaktır? Çeşitli sermaye tekelleri ve blokları – bu sistem koşullarında bu yeni enerjinin büyük çaplı üretimini ve dağıtımını örgütleyebilecek yegane gruplar – derhal, bunun patentinin kimde olacağı, mülkiyetinin kimde olacağı, kimin ondan kâr sağlayacağı konusunda birbirleriyle mücadeleye girecektir. Bu mücadeleyi kazanan, en büyük kârı elde etmek için olabildiğince fazlasını yüklenmeye çalışacaktır. Bu enerjiyi üretmek için gerekli olan çeşitli makineler ve hammaddeler, tüm bunların en ucuza üretileceğı yerlerin bulunmasıyla, insanların çok baskıcı çalışma

koşullarında düşük ücretlere çalışmasıyla elde edilecektir. Ve kapitalist güçler arasında, savaşlara ve müdahalelere yol açan mücadeleler olacaktır – tıpkı petrolde olduğu gibi, bu teknolojiyi de kontrol edebilen, dünyayı kontrol edebilecek ve dünyaya hakim olabilecektir. Hatta belki de buradan kitle imha silahları gibi şeyler çıkacaktır? (Pentagon'un yeşil teknolojiye çok ilgi gösterdiğini öğrenmek şaşırtıcı mı?)

Bu yüzden her ne kadar “yeşil teknoloji” hayalleri bir biçimde iklim krizinin daha ciddi bir şekilde ele alınmasına yol açabilse bile – ki bütün önceki argümanlarımız bunun, nazikçe söylemek gerekirse, çok zayıf ihtimal olduğunu gösteriyor – bütün bunlar kapitalist bir sistemin içinde gerçekleşecek, yani çok sayıda başka yolla doğa kirletip bozulmaya, dünya halkları da ezilmeye devam edecektir.

Evet, gezegeni ısıtarak çevreyi yok etmeksizin sürdürülebilir bir şekilde enerji üretebilecek yeşil teknolojilere şiddetle ihtiyaç duyuyoruz. Fakat bunlar, teknolojiyi halkın yararına olacak şekilde konuşlandıracak ve onu salt kârlarını arttırmayı düşünerek KULLANMAYACAK tamamen farklı bir sistemde, ancak yardımcı nitelikte olacaktır. Dünya, kapitalizmin çerçevesi içinde kurtarılamaz. Bu gezegendeki hayatın kaderini, tarihteki tek sıfatları bu hayatın baş yağmacıları olan kişilere terk edilerek kurtarılamaz. Bu, yüzleşilmesi zor bir gerçek olabilir – ama yüzleşmek gerekir. Yepyeni bir yol bulunmalıdır. ≈≈

Yeşil teknoloji ve biyo-yakıtların hikayesi [çerçeve yazısı]

Bugün biyo-yakıtların gelişimi, kapitalist ilişkiler altında yeni ve “daha temiz” enerji kaynakları geliştirildiğinde ne olduğunun canlı bir örneğidir. Petrol ve doğalgazın yerini alacak daha “çevre dostu” yakıtların üretilmesinden kâr elde etme sözüyle sermaye, etanol, biyo-dizel yakıt, vs.ye dönüşebilecek mahsullerin tarımsal üretimine gömüldü. Bunun çok kârlı olduğu ortaya çıkınca, sermaye bu tür mahsullerin üretimine aktı ve gıda üretiminden uzaklaştı. Biyo-yakıt

amaçlı mahsul üretimine yönelen bu sermaye akışı, gıda kıtlıklarını ve mısır ve tahıl fiyatlarındaki patlamayı tetikleyen başlıca faktörlerden biriydi. Bu durum zayıf ülkeleri yıkıcı bir şekilde vurdu, zira bu ülkeler, tahıllar için ve öteki gıda ihtiyaçları için dünya pazarına fena halde bağımlıdır. Bu yüzden “yeşil” yakıt amaçlı mahsul üretimi, dünya çapındaki yoksul ülkelerin aç kalmasına yol açmıştır. Bu durum, bu sistemin iflasını ortaya çıkaran muazzam bir örnektir.

Dahası, palmiye ağaçları gibi biyo-yakıt amaçlı mahsuller, Endonezya gibi ülkelerde araziye açmak üzere yağmur ormanlarının yok edilmesi yoluyla yetiştirilmektedir. Bu ise devasa miktarda karbondioksiti açığa çıkarmaktadır. (Bkz: “Endonezya’da yağmur ormanlarının yağmalanması”). Şu durumda, “sera gazlarını kesmek” için biyo-yakıt amaçlı mahsullerin yetiştirilmesi, daha da fazla sera gazının meydana gelmesiyle sonuçlanmaktadır. Neden? Çünkü bütün bunlar, kapitalist meta üretiminin kuralları altında gerçekleşmektedir. ≈≈

Kapitalizmin küçük bir kirli sırrı: ABD Ordusu, dünyanın en büyük kirleticilerinden biridir

ABD Ordusu, dünyanın çevresini ve halkını yağmalayan sistemin başlıca koruyucusu olduğu gibi, aynı zamanda tek başına, dünyadaki en büyük uluslararası petrol tüketicisidir. Ve ABD Ordusu ile onun küresel operasyonları, küresel iklim değişikliğine katkı yapan karbondioksit emisyonlarının başlıca kaynaklarından biridir.

Tahminlere göre 2004 yılı itibarıyla ABD Ordusu yılda 144 milyon varil petrol tüketiyordu: bu, günde 395,000 varile denk düşüyor. Pentagon’un enerji tüketiminin yüzde ellisi jet yakıtına gidiyor; bu ise var olan karbonlu kirletici yakıtların en önde gelenlerinden biri. Ordunun araçlarının çoğu o kadar çok yakıt tüketiyor ki, tüketimleri saat başına değil dakika başına yakılan galon cinsinden ölçülüyor. Örneğin B1-B Lancer bombardıman aracı, bir dakikada 59 galon yakıyor.

Abrams tankı ise bir galon yakıtla yarım mil gidiyor. ABD askeri, savaş tarihindeki en fazla gaz tüketen, karbon kirlüten ve çevreyi en fazla yok eden savaşçı. “Oil Change International” kuruluşunun hazırladığı bir rapor, yalnızca Irak savaşında ordu tarafından meydana getirilen karbon emisyonlarının “aynı yıl ABD’de 25 milyon araç daha yola çıkarsa yayılacak olan emisyon miktarına eşit olduğunu” ortaya koydu ve ekledi: “Eğer savaş emisyon açısından bir ülke kabul edilseydi, her yıl 139 dünya ülkesinin yıllık olarak yaydığından daha fazla karbondioksit yayardı.”

Fakat ordu şimdi, “yeşile geçtiğini” ilan ediyor. Gerçekten de, Savunma Bakanlığı bazı yenilenebilir enerjiler geliştiriyor ve kullanıyor. Buradaki şaşırtmaca ise, bu yenilenebilir enerjinin hangi amaçla kullanıldığı noktasındadır. Çarpıcı bir örnek: ABD Deniz Kuvvetleri’nin Guantanamo’daki işkence merkezi, rüzgar/dizel santralinden besleniyor. Bu yüzden tutuklular sonsuz bir şekilde, bir suçlama olmaksızın bu üste kapalı tutulurken ve işkence görürken, işkenceyi yapan ordu “yeşil teknoloji” kullanıyor.

Ordunun “yeşile geçme” amacı, gelecekteki bağımlılık rezervlerini kesmektir. Ayrıca biyo-yakıtlar savaş makinelerini beslemede pratik olmadığını kanıtladığı için, ordu sentetik yakıtlara – kömür, şist ve biyo-kütleden yapılan sentetik yakıtlara – yöneliyor. Bunlar kirli yakıtlardır ve düzenli petrol ve doğalgazdan daha fazla karbon üretirler. (ABD çıkarlarını korumak için) “yeşile geçtiğini” iddia eden ABD Ordusu, bir taraftan gezegen üzerinde – kısmen dünyanın fosil yakıtı enerji rezervlerine hakim olma ve bunları sömürme itkisi doğrultusunda – savaşlar yürütürken, diğer taraftan da iklim değişikliğinin önde gelen kaynaklarından biridir.

Karbon emisyonlarına ilave olarak ABD Ordusu aynı zamanda, başka türden kirliliklerin ve zehirli atıkların da dünyadaki başlıca kaynaklarından biridir. ABD içindeki ve özellikle de dünya çapındaki ABD askeri üsleri; petrol ürünlerini, eritken

maddeleri, kimyasal yaprak dökücüler, ve toprağı, yeraltı sularını ve su yollarını kirleten ağır metalleri içeren dev bir yığını etrafa sıçratmış, yığmış ve arkasında bırakmıştır. 2004 yılı itibariyle ABD’de “yüksek kaynaklı” tesislerin (en fazla kirletilen ve temizlenmesi gereken alanların) %10’u ordu tarafından meydana getirilmişti.

ABD’nin savaşları, işgalleri ve silah test alanları, çevreyi çok daha fazla mahvetti. Onyıllardır insanlar ve çevre açısından kelimelerle anlatılamayacak yıkımlar yarattı. Bunlara, Amerika’nın Japonya’ya iki atom bombası atmasının sonuçları da dahildir – bu bombalar 100 binden fazla insanı öldürdüğü gibi, insanları ve kırsal alanı radyasyonla zehirlemiştir. Ordu Vietnam savaşı sırasında, gerillaların “örtüsünü” kaldırmak için ağaçlara portakal gazı püskürtmüş, bu ise 400,000 [!] ölüme ve sakatlığa ve 500,000 çocuğun doğum kusurlarıyla dünyaya gelmesine yol açmıştır. Daha yakın zamanda ABD, Porto Riko’daki Vieques adasını atış talimi için kullanması toprağı ve denizleri kontamine etmiş, Irak’a karşı savaşların her ikisinde de yasadışı bir şekilde seyreltilmiş uranyum silahlarını kullanması bu ülkede kanser oranlarının ve doğum kusurlarının ani bir şekilde fırlamasına sebep olmuştur.

≈≈

Endonezya ve Malezya’da yağmur ormanlarının yağmalanması

“Borneo yağmur ormanları, doğal dünyanın harikaları arasındadır. Bu ormanlar 2,500’den fazla orkide türü de dahil olmak üzere en az 15,000 bitki türünü desteklerler... Burada şezlong kadar büyük çiçekler, dünyanın en güzel kelebek türlerinden biri, cüce filler, uçan yılanlar, dev timsahlar, vahşi doğada yalnızca birkaç düzine kalmış gergedanlar olan guguk kuşu gergedanları ve orangutanlar vardır.”

–“Among the Great Apes: Adventures on the Trail of our Closest Relatives” [“Büyük maymunların arasında: En yakın akrabalarımızın izinde maceralar”] – Paul Raffaele

Dünyadaki son büyük tropik yağmur ormanları ekvator üzerinde – Güney Amerika’daki Amazon bölgesinde ve Asya ve Afrika’da – yer alıyor. Bu ormanlar hızla yok oluyor: kereste için yok ediliyor, soya fasulyesi, sığır, kahve ve palmiye yağı – yani, uluslararası pazarda satılacak ürünler – yetiştirmek amacıyla üretime açılıyor ve yakılıyor.

Asya’da 17 bin adadan oluşan bir ülke olan Endonezya, dünyanın kalan tropik yağmur ormanlarının %10’unu barındırıyor. Endonezya’nın Sumatra ve Borneo adaları (Endonezya, Malezya ve Brunei arasında bölünmüştür) devasa doğal zenginlikler ve biyolojik çeşitlilik içeren topraklardır. Buralar, Sumatra kaplanı, orman filleri gibi pek çok eşsiz türe evsahipliği yapmaktadır ve orangutanların – Asya’daki yegane büyük maymunların – son kalan evidir. Endonezya’daki biyolojik çeşitlilik o denli zengindir ki, dünyadaki toprak yüzeyinin yalnızca %1,3’üne sahip olmasına rağmen dünyanın çiçekli bitkilerinin, kuşlarının, memelilerinin, sürüngenlerinin ve amfibilerinin %10-16’sını barındırır. Ancak türlerin bu zengin çeşitliliği, toprağın kereste üretimi için yok edilmesi ve palmiye yetiştirme amacıyla açılması sonucunda tehdit altındadır. Endonezya’nın başlangıçta sahip olduğu ormanların dörtte üçü şimdiden gitmiştir. Birleşmiş Milletler Çevre Projesi’ne (UNEP) göre, şimdiki yıkım hızıyla gidilirse, 2022 yılı itibarıyla Endonezya’nın neredeyse bütün ormanları gitmiş olacaktır.

Ormansızlaştırma, Sumatra kaplanlarını neredeyse nesillerinin tükenmesi noktasına getirmiştir: vahşi yaşamda yalnızca 400 kadarı kalmıştır. Orangutanlar Borneo’da tehdit altında, Sumatra’da ise kritik tehdit altındadır. Orangutanların yaşadığı ormanlar silinmekte ve parçalanmakta, sıklıkla yerlerine tek mahsul veren çok geniş palmiye ağacı alanları geçirilmektedir. Orangutanlar orman kaybı sonucunda küçük gruplara bölünmüştür ki bu, popülasyonların melezlenmesini zorlaştırmaktadır. 1997-98 yıllarında Borneo’da meydana gelen dev orman yangınları milyonlarca dönümü yakmış, komşu ülkeleri

kirlilikten kaynaklı dumana boğmuştur. Palmiye yetiştiricileri, araziyi açmak için bu yangınların büyük çoğunluğunu kasten çıkarmaktadırlar. Süreç içinde Borneo'nun orangutan popülasyonunun üçte birini – on binlerce hayvanı – yok etmişlerdir. (“Maymuna karşı yağ skandalı”). Şu andaki ortadan kalkma hızıyla, orangutanların on yıl içinde nesillerinin tükeneyeceği tahmin edilmektedir. Bir kez gittikten sonra, asla geri gelmeyeceklerdir.

Orangutanlar, ağaçlarda yaşamayla bağlantılı olarak evrilmişlerdir. Yağmur ormanlarında daldan dala atlamada inanılmaz derecede çeviktirler, fakat yerde oldukça hareketsizdirler. Yaşam alanları yok edildikçe, tehlike altındaki bu maymunlar giderek artan oranda ormandan palmiye ekim alanlarına doğru sürüklenmekte, burada ise sıklıkla “zararlı” diye avlanıp öldürülmekte, yahut yakalanıp hayvan ticareti amaçlı satılmaktadırlar.

Eğer Asya'nın yağmur ormanları ekolojik felakete yalnızca biyolojik çeşitliliği ve harikulade türleri yok etmek yoluyla sebep olsaydı bile, bu yeterince kötü bir şey olurdu. Ancak ormanların kesilmesi ve yakılması da küresel ısınmaya katkı yapan büyük bir faktördür. Yağmur ormanlarının yok edilmesinin, dünyadaki sera gazı emisyonlarının yaklaşık %20'sine katkı yapabileceği tahmin edilmektedir. Ve Endonezya'da yağmur ormanlarının yok edilmesi şimdi havaya o kadar çok karbondioksit (CO₂) bırakmaktadır ki, bu ülke Çin ve ABD'nin ardından dünyanın üçüncü büyük CO₂ yayıcısı haline gelmiştir. Palmiye ağacı plantasyonları, doğa için yaratacağı sonuçlar gözetilmeden geliştirilmektedir. Şimdi bu plantasyonlar turbalık alanları – kökleri ve toprakla bağlantılı olarak karbon açısından aşırı derecede zengin alanları – bile hedef almaktadır. Bu alanların kurutulması, tahliye edilmesi ve yakılması, salınacak olan büyük karbon miktarı nedeniyle oldukça tehlikelidir.

Emperyalist dünyanın çoğundan – İsviçre'den, İngiltere'den, ABD'den, Çin'den ve başka ülkelerden – önde gelen çokuluslu

işletmeler ve bankalar, yağmur ormanlarının tahrip edilmesi temelinde üretilen ürünleri doğrudan finanse etmekte ve bu ürünlerin satışından kâr elde etmektedir. Daha da derinlerde, ABD ordusu ve hükümeti ile, onun kontrol ettiği önde gelen mali kuruluşların, Dünya Bankası (WB) ve Uluslararası Para Fonu'nun (IMF) rolü, harekete geçirilen ve halen yağmur ormanlarının tahrip edilmesine yön veren şeyin kalbinde yer almaktadır.

1965 yılında Endonezya ordusunun st kademelerini eğiten ve diktatör Suharto'ya milliyetçilerden iktidarı alması sürecinde destek veren, ABD hükümeti ve ABD ordusu idi. CIA, Suharto'nun ordusuna, yakalanmaları için Endonezya komünistlerinin listelerini verdi. Suharto gaddar bir diktatörlük kurma sürecinde 250 ila 750 bin solcuyu sistematik olarak öldürürken, ABD Suharto'yu destekledi ve vd. IMF, 51 milyon dolar kredi vererek Suharto yönetimine istikrar kazandırdı ve Endonezya'yı yabancı sermayeye açık hale getiren politikaları ve kalkınma modelini savundu. Suharto yönetimi altında kauçuk plantasyonları, madencilik, kerestecilik ve palmiye ekimi amacıyla yok edilmesi, başını alıp gitti. Bizzat Suharto'nun ailesi ve yandaşları da bu süreçten zenginleşerek ıktı. Bu süre zarfında Suharto'nun ordusu Doğu Timor'u kana boğdu. Bağımsızlık mücadelesini bastırmak için 200 binden fazla insanı öldürdü ve Doğu Timor'u, halkın deyiimiyle "dünyanın en büyük hapishane adasına" evirdi. Bütün bunlar, Endonezya'yı dünyanın stratejik bir kısmında kendi çıkarları için bir kale olarak gören ABD'nin desteği olmadan gerçekleşemezdi.

Endonezya, 1997 yılında Asya ekonomisi çökünceye kadar emperyalist güçler tarafından "Asya mucizesinin" kilit önemdeki bir unsuru olarak gösterildi. Dünya Bankası Endonezya'daki bu "mucizenin", "Endonezya'yı tropikal orman ürünlerinin ihracında bir dünya lideri haline getiren" bir stratejinin sonucu olduğunu ve ülkedeki ormanların "büyüme stratejisini desteklemek üzere likide edilecek bir varlık" olduğunu kabul etti. kşten sonra Suharto nihayet iktidardan

uzaklaştırıldı ve ABD ve IMF, Endonezya hükümetini sosyal programları kesmeye ve ülkeyi yabancı yatırımlara daha da fazla açmaya zorlayan yeni “kemer sıkma önlemlerini” dayattı. ABD, IMF ve Dünya Bankası kredileri ve mali yardımları, Endonezya’nın mali krizden “çıkış” yolu olarak daha fazla ihraç mahsulü – kereste, kağıt hamuru ve palmiye yağı – üretmesini dikte etti.

Bugün Malezya ve Endonezya, dünyadaki palmiye yağı üretiminin en az %75’ini gerçekleştiriyor ve diğerinden fazla üretim yapmak için birbirleriyle rekabet ediyor. Palmiye yağı dondurmada kozmetik ürünlerine ve margarine kadar her şeyde kullanılıyor. Ve palmiye ağacı ekimleri şimdi, yağmur ormanlarının yok edilmesinin önde gelen sebebi. Bu ekimlerin finansmanı, aralarında Asya Kalkınma Bankası, çok sayıda İngiliz ve İsviçre bankası da dahil olmak üzere pek çok kaynaktan geliyor. Ve Unilever, Nestlé, Proctor & Gamble gibi kapitalist çok uluslu şirketler, zengin Endonezyalı çıkar çevreleriyle birlikte palmiye yağı üretiminden büyük kârlar elde ediyor.

Şimdi, özellikle yağmur ormanlarının yok edilmesi ve iklim değişikliği açığa çıkarıldığında, bu şirketler ve emperyalist finans grupları yaygın bir şekilde “sorumlu” palmiye yetiştiriciliğinden söz ediyor ve “yağmur ormanlarını kurtaracağını” iddia ettikleri programları öne sürüyor. Fakat bu yutturmacanın altına bakıldığında, “yeşil” ve kapitalizmin bir arada olamayacağı ortaya çıkıyor. Bilakis, yağmur ormanlarının, Dünya Bankası’nın kabul ettiği gibi salt “likide edilecek varlıklar” olarak görülmeye devam ettiği anlaşılıyor. Örneğin dünya bankası, “stratejik çerçevesini” yağmur ormanlarının korunması ve iklim değişikliğiyle mücadele üzerinde kuruyor. Fakat Dünya Bankası’na yapılan bir iç denetim, kuruluşu bağlı Uluslararası Finans Şirketi’nin (IFC) yağmur ormanlarının yok edilmesini beslediğini – bunların çevre açısından büyük tehlike olduğunu bilmesine rağmen palmiye ağacı ekimlerine 200 milyon dolar finansman

sağladığını – ortaya çıkardı.

Palmiye yağı aynı zamanda, biyo-yakıtların “daha temiz” olacağı ve yakıldığı zaman büyük miktarda karbondioksit üretmeyeceği mantığı içinde, petrol ve doğalgazın yerini alacak bir biyo-yakıt olarak kullanılıyor. Avrupa Birliği, sera gazı emisyonlarını düşürme adına, Avrupa ülkelerini 2020 yılı itibarıyla nakliye yakıtları içinde biyo-yakıt oranını %10’a getirmeye yöneltti. Ancak bunun çoğu, halihazırda var olan ve görece pahalı olmayan palmiye yağından gelecektir. Ve gösterdiğimiz üzere palmiye yağı üretiminin kendisi, sonuçlarını hiç gözetmeksizin yağmur ormanlarını yok etmek ve devasa miktarda karbondioksit yayma yoluyla iklim değişikliğini beslemektedir.

Yağmur ormanlarının tahrip edilmesi, değerli orman yaşamının yok edilmesi ve bunun sonucunda meydana gelen devasa miktardaki karbondioksit salınımı, karşı karşıya olduğumuz çevre krizini daha da ağırlaştırıyor. ≈≈

Komünizm ve ekoloji: Devrim, insanlığın çevre kriziyle yüzleşmesine ve yeryüzünün koruyucuları olmasına giden yolu nasıl açar?

Çevre kriziyle baş etmenin tek uygulanabilir yolu devrimdir. Kısa süre önce ABD Devrimci Komünist Partisi tarafından yayınlanan İhtiyaç duyduğumuz devrim...Sahip olduğumuz liderlik başlıklı mesaj ve çağrıda, bu durum şu şekilde ortaya koyuluyor:

Bizi içinde bulunduğumuz duruma getiren ve orada tutan şey, bu sistemdir. Ve ancak bu sistemden kurtulmamızı sağlayacak bir devrim yoluyla çok daha iyi bir sistemi hayata geçirebiliriz. Bu devrimin nihai amacı komünizmdir: İnsanların ortak iyi için çalışıp mücadele edebileceği bir dünya... Herkesin topluma yapabildiği her türlü katkıyı yaptığı ve karşılığında insanlığın hak ettiği bir hayatı yaşamak için ihtiyaç duyduğu şeyleri aldığı bir dünya... İnsanların arasında, bazılarının

ötekileri yönetip ezdiği, onları sadece düzgün bir yaşamdan değil, aynı zamanda bilgiden ve dünyayı gerçekten anlayıp onu değiştirmek için eyleme geçme araçlarından da yoksun bıraktıkları ayrımların olmadığı bir dünya.

ABD gibi bir ülkede sosyalist devrim, komünist bir dünyaya ulaşmanın ve onun uğruna mücadele etmenin ilk adımıdır. Sosyalizmin yeni devlet iktidarı, kapitalizminkinden radikal derecede farklıdır. Önceliklerini, genel insanlığın ihtiyaçlarına göre oluşturur. Sosyalist toplum, insanların ortak iyi için işbirliği içinde çalışması ve mücadele etmesi ilkesi etrafında örgütlenir. Refah yaratmanın araçları, toplumun ve insanlığın hizmetine sunulur.

Sosyalizm koşullarında, neyi üretmenin mümkün ve istenilir olduğuna dair çerçeveyi belirleyen şey artık meta üretimi kuralları – önce kâr kuralı, genişle ya da öl kuralı – değildir. Bu, inanılmaz derecede özgürleştirici bir adım olacaktır. İlk defa, üretimi planlı ve rasyonel bir şekilde örgütlemek ve koordine etmek mümkün hale gelir. Çevreyle, sürdürülebilir bir tarzda etkileşim kurmak mümkün hale gelir. İlk defa, halk kitlelerinin yaratıcılığı tamamen açığa çıkarılabilir; bunun için bilimsel anlayış alanı toplumun bütününe açılırken, profesyonel bilimsel davranışa daha büyük ve daha anlamlı bir kapsam kazandırılır. Fakat bu özel sayının vurguladığı gibi insanlık, bir çevresel felaketin oluşumuyla karşı karşıyadır. Zaman tükenmektedir.

Yeni bir sosyalist toplum, hayati önemdeki bir öncelik olarak, geniş kapsamlı çevresel çöküşü engellemek ve gelecek nesiller için gezegenin iyi durumda olmasını sağlamak üzere çeşitli ekosistemleri korumak zorundadır. Sosyalist toplum, halkın doğa hakkındaki ve gezegen karşısındaki sorumlulukları hakkındaki anlayışını derinleştirecek ve geliştirecektir.

Sosyalist devrimin gerçek tarihi

Günümüz dünyasında, sosyalist bir ülke bulunmuyor. Sosyalizm,

1917-1956 yılları arasında Sovyetler Birliği'nde ve 1949-1976 arasında Çin'de mevcuttu. 1976 yılında Mao'nun ölümü ve ardından ona en yakın kişilerin bir askeri darbe sonucu tutuklanması sonrasında sosyalizm tersyüz edildi ve kapitalizm restore edildi – her ne kadar sosyalizmin bazı biçimsel görüntüleri korunmuş olsa da.

Fakat bu darbeden önce, özellikle de Kültür Devrimi esnasında sosyalist Çin, olağanüstü şeyler başarmıştı. 1949-1976 yılları arasında ortalama ömür iki katına – 32 yıldan 65 yıla – çıktı. Bu, cinsiyet eşitliği meselelerine çok yoğun bir şekilde odaklanan, “kadınlar göğün yarısını taşır” sloganını popülerleştiren bir toplumdur. Maoist Çin, gıda güvenliği sağlayan dengeli ve kendi kendisine dayanan bir büyüme modeline öncülük etti. Kültür Devrimi'nin gerçekleştiği on yıl boyunca endüstriyel çıktı, yılda yüzde 10 oranında büyüdü. Benzeri olmayan bir şekilde, sosyalist Çin'in sanayileşmesi aynı zamanda devasa ve kontrolsüz bir kentleşme süreci değildi.

Gerçek bir sosyalist toplum olduğu dönemdeki Çin'in (günümüzün Çin'i değil) çevre yönelimi açısından şunlar söylenebilir: Çin, toprak erozyonunu önlemek için kırsal alanlarda büyük çaplı orman genişletme faaliyetlerine girişti; kapsamlı su koruma projelerine yatırım yaptı; ve çiftçilikte yaygın bir şekilde yerli bakteriyel gübrelerin ve mikrop öldürücülerin kullanılmasını teşvik etti. Sanayi atıklarının geri dönüşümü, Çin'in sosyalist ekonomisinin temel özelliklerinden biriydi. Ekonomik çevre yönetimindeki en önemli atılımlardan biri ise, “alan planlamasının” geliştirilmesiydi: sanayi planlarına ilave olarak toplum aynı zamanda, yerel düzeyde ve bölge düzeyinde kapsamlı planlamalar gerçekleştiriyordu ve bunlar, toplumu ve ekonomik büyümenin sosyal etkilerini geliştirdi.

Buradan çıkarılacak olumlu dersler var. Çin de dahil olmak üzere bu ilk sosyalist toplumlar henüz, gezegenin ekosistemlerini korumanın önemini gereğince kavramamışlardı. Ve bu devrimlerden ve onların yenilgiye uğramasından bu yana

kritik ekosistemlerin bozulma derecesi, tehlikeli taşma noktalarına yaklaşıyor.

Gerçek anlamda radikal bir yaklaşıma ihtiyacımız var

Bu yüzden, ekolojik açıdan sürdürülebilir sosyalist bir toplumu, doğanın harikalarının ve çeşitliliğinin kıymetinin bilinmesini savunan bir toplumu, ve kritik olarak, bu gezegenin kurtarılmasına ve onu insanlar için yaşanılabilir kılmaya adanmış bir toplumu geliştirmek için, gerçek anlamda radikal bir yaklaşıma ihtiyacımız var. Böyle bir yaklaşım mümkündür.

Bir yandan, dünya çapındaki bilim insanları ve başka kişiler, çevresel meseleleri incelemede, 1960'lara kadar giden, on yılların deneyimlerine sahip. Bu yıkıcı eğilimleri tersine çevirmek ve bir bütün olarak bu gezegenin çevresine verilen kritik hasarı engellemek için ne yapılması gerektiği hakkına halihazırda pek çok bilgiye sahipler. Ve ekosistemleri korumak için bazı önemli girişimler gerçekleştiriliyor – mercan resifleri örneğinde olduğu gibi. Yenilenebilir enerji kaynakları giderek daha fazla kullanılıyor ve deneyimleniyor.

Ancak bunlar, uzun vadede anlamlı olacak kadar geniş bir kapsamda olmuyor. Bilim insanları ve başka kişiler, yapılması gereken şeyin yapılması için iğneyle kuyu kazmaya devam ediyor. Yani, gezegendeki ekonomik ve sosyal yaşantıya hakim olan ve insanlığı gezegenin korunması için gerekli olan şekilde hareket etmekten alıkoyan, her şeyin üstüne kârı yerleştiren ilişkilere karşı çırpınıp duruyorlar.

Fakat bir gerçek değişmiyor: her ne kadar çevre krizinin kapsamı ve çözümler konusunda her zaman yeni teoriler ve tartışmalar olsa da, çevreciler ve öteki bilim insanları uzun zamandır ne yapılması gerektiğini biliyorlar. Bu yüzden bu, yeni bir toplumda çevre kriziyle baş etmek açısından olumlu bir faktördür.

Diğer yandan, insanlığı günümüzün dünyasında ihtiyaç duyulan kurtuluşçu ve çok yönlü sosyalist devrimi yapabilir hale getiren anlayışta yeni bir atılım gerçekleşmiş bulunuyor. Bu, Bob Avakian'ın geliştirdiği, komünizmin yeni sentezidir. Avakian, bir yandan geçmiş devrimlerin başarılarına dayanırken diğer yandan bunları eleştirel bir şekilde elekten geçirdi ve önemli açılardan bunların ötesine geçti; bu temelde, gerçek anlamda canlı ve dönüştürücü bir toplum olarak sosyalizm hakkında bir vizyon sentezledi. Bu yeni sentez aynı zamanda, dünya devriminin yayılması ve savunulması için gerekli olan yönelimi de sunmaktadır.

Sosyalist devrim bir ütopya vaat etmez. Sosyalist bir toplum, devasa zorluklarla, basınçlarla ve çelişkilerle karşı karşıya olacaktır. Çevre krizinin ağırlığı olacaktır. Bir devrim, insanları kapitalist mülkiyet ve kâr sisteminden özgürleştirecek ve teknik ve bilimsel potansiyeli bu sistemin prangalarından kurtaracaktır. Fakat devrim aynı zamanda zorlayıcı da olacaktır. Emperyalistler kendi egemenliklerini korumak için hiçbir şeyden geri durmayacak, büyük yıkıma ve altüst oluşa yol açacaktır. Ve iktidara ulaşan her sosyalist devrim, bir süre boyunca, düşman emperyalist-kapitalist dünyanın hâlâ kayda değer düzeyde olan tırpanlarıyla karşı karşıya gelecektir.

Aynı zamanda yeni toplum, devrilmiş sömürücülerden ve iktidarda olup kapitalizmi geri getirmek isteyen bazı güçlerden gelecek karşı-devrimci girişimlerle karşı karşıya olacaktır. Ve sosyalist toplum, sömürücü sınıfların yönettiği toplumdan miras kalan geri fikirler ve toplumsal bölünmeler nedeniyle yarılma içinde olacaktır. Devrim yapmak ve onu ileri taşımak, bir öncünün, komünist partinin liderliğini gerektirir. Yeni liderlik, hem iktidara tutunmak, hem de iktidarı tutunmaya değer kılmak gibi son derece karmaşık bir görevle karşı karşıya olacaktır – giderek büyüyen halk kitlelerini toplumun yönetimine çeken, heyecan ve hareketlilikle dolu bir topluma yön veren, bütün sınıfsal

bölünmeleri ve sömürüye dayalı üretim ilişkilerini, bütün baskıcı sosyal ilişkileri ve kurumları ve bunları yansıtan bütün fikrileri ortadan kaldırmaya ve bu temelde devletin kendisini ve herhangi türden kurumsallaşmış bir liderliğe duyulan ihtiyacın kendisini ortadan kaldırmaya yönelik bir görevdir bu.

İşte bu, tarihsel zorlu görevdir: emperyalizmin kalbinde devrim yapmak, sarsıcı bir iktidar mücadelesinden siyasi ve moral iradeyle galip çıkmak ve bu iradeyi, yeni sosyalist devlet ve toplum için – insanlığın kurtuluşu ve gezegenin korunması için – gerçek bir yol gösterici olacak şekilde biçimlendirmeye devam etmek.

Sosyalist toplum ve sosyalist planlama

Kapitalizm koşullarında toplumsal üretimi ve ekonomik hesaplamayı yöneten şey kârdır. Sosyalizm koşullarında artık böyle olmayacaktır. Sosyalist bir toplum ve ekonomi, bilinçli olarak dünya devrimini komünist bir dünyaya doğru ilerletmek için çalışacaktır. Ekonomik karar alma ve hesap verme süreçlerini, planlı ve rasyonel üretim – ve toplumun becerilerinin, kaynaklarının ve kapasitelerinin ortaya konulması – yönetecek, amaç ise dünya insanlığının iyileşmesi için faydalı ve önemli olan şeye hizmet etmek olacaktır.

Bir yönelim noktası olarak sosyalist toplumun, ilk ve öncelikli olarak, insanlığın ve gezegenin uzun vadeli çıkarlarından hareket etmesi gerekir. Ekosistemlerin korunması ve muhafaza edilmesi, “geleceği göz önüne almayı” – on yıllar sonrasına ve nesiller sonrasına bakmayı – gerektirir. Bu, kapitalist toplumun “hızla zenginleşmeye” dayalı çalışma biçimi ve “genişle ya da öl” rekabetinin dayattığı zorunluluk nedeniyle yapamayacağı bir şeydir ve şimdi karşı karşıya olduğumuz duruma yol açmış olan da budur.

Sosyalizm ise tersine, bu şekilde “geleceği düşünmeyi” mümkün hale getirir. Yepyeni bir felsefeye ve işleri yürütme biçimine

olanak verir. Birkaç örnek vermek gerekirse:

Yeni sosyalist toplumda ekonomik hesaplamaya, geniş kriterler ve amaçlar yön verecektir: eski toplumdan devralınmış eşitsizliklerin sökülüp atılması; ekonomik sürdürülebilirlik; sanayi ve tarım arasında rasyonel dengelere ulaşılması; kafa ve kol emeği arasındaki bölünmenin üstesinden gelinmesi. Bu toplumda fonlar ve kaynaklar, bu tür sorunları ele almak için bir sektörden başka bir sektöre, yahut bir bölgeden başka bir bölgeye aktarılabilir. Sosyalizm koşullarında planlama, entegre ve çok boyutlu olacaktır. İnsanların iş nedeniyle deneyimleyebileceği yabancılaşıma ve sağlık meselelerini dikkate alacak, yeni topluluk ve işbirliği ilişkileri şekillendirecektir. Maliyet ve etkinlik meselelerine de dikkat edilecektir, ancak bu artık kâr peşinde koşma ve buradan çıkar elde etme doğrultusunda olmayacaktır.

Bu, birleşik bir sosyalist ekonomi olacaktır. Bunun için merkeziyetçiliğin – genel liderlik ve koordinasyonun ve işlerin nereye gitmesi gerektiği konusunda genel yön göstericilik hissinin – olması gerekir. Birleşik ve merkezileşmiş sosyalist planlama, ırkçılığın kalıntılarının üstesinden gelmek gibi temel öncelikler oluşturmak için, üretimde ve teknolojiye temel gereksinimleri ortaya koymak için ve bilgiyi ve pratik atılımları yaymak için hayati önemdedir. Fakat merkeziyetçiliğin kapsamlı ademi merkeziyetçilikle, yani yerel yönetimle, taban inisiyatifiyle, toplumun her alanındaki, her türden deneyimlerle ve keşiflerle birleştirilmesi gerekir. Bütün bunların toparlanması ve bunlardan öğrenilmesi gerekir. Her türlü bilgi ve deneyim akışının olması gerekir. Bu, sosyalist toplumun dinamizminin parçasıdır.

Bütün toplumun – ve bütün yaşamın – zihinde planlanması

Bu özel sayıda kapitalizm ve çevre hakkındaki tartışmada, “dış faktörler” kavramı ortaya konuldu. Bu kavram, verili bir

ekonomik teŖebbüsün veya üretim sektörünün, kendi faaliyetlerinin dışında, daha geniş anlamda ekonomi ve toplum üzerinde etkilerinin olduğunu ifade eder. Kapitalizm koşullarında bireysel kapitalistler, faaliyetlerinin sebep olduğu, kirlilik gibi geniş çevresel ve toplumsal maliyetleri dikkate almaz (bu yüzden de bu maliyetleri topluma ve gelecek nesillere ödetir).

Gerçek bir sosyalist ekonomide, ekonomik faaliyetin daha geniş maliyetleri ve kazançları, bir bütün olarak toplumun kaygısı haline gelmelidir. Bir yandan, en yüksek planlama düzeylerinde, ekonomik gelişmenin doğurduğu sorunlar ve çelişkiler derin ve devamlı bir surette analiz edilmelidir. Diğer yandan toplumun bütün birimleri ve düzeyleri, daha geniş bir toplumsal ve küresel sorumluluk hissiyle işlemelidir. Ve sosyalist devlet, halkın teknik bilgilerini ve azmini, toplum ve dünya insanlığı karşısında kendisini gösteren yeni sorunları ve zorlukları analiz etmek ve çözümlmek için bir araya getirmelidir.

Bu modelde, iç bağılılıkları olan bir ekonomi ve toplum nasıl işler ve genel gelişmeyi etkileyen hayati kararları nasıl alır?

Yerel düzeylerde halkın, üretim, nakliye ve benzeri süreçlerin örgütlenmesinin çeşitli boyutlarını yeniden düşünmesi ve yeniden şekillendirmesi oldukça önemli olacaktır. Alternatif enerji projeleri geliştirmek, gerçek anlamda “yeşil” endüstriyel biçimleri yenilemek için hem teknik kapasite, hem de bu yönde toplumsal ihtiyaç olacaktır. Koşullar hakkında bilgi ve büyük sorunları çözmek üzere halkı mobilize etme becerisi olacaktır. Örneğin yerel bir su koruma projesi, bölgesel su dengelerini etkileyecek ve suyun başka kullanıcıları üzerinde zorlama meydana getirebilecektir. Geri dönüşüm yerel düzeyde bazı sorunların üstesinden gelebilir, ancak küresel ısınmanın uzun vadeli sorunlarını çözemez.

Yerel birimlerin, mevcut (maddi ve toplumsal) kaynakları ve

kendi öncelikleri temelinde kalkınma meselelerine karar vermesi yönünde kendiliğinden bir eğilim olacaktır. Bazı birimler ötekilerden daha iyi ve daha güçlü durumda olabilir ve bu avantajları korumak isteyebilir. Genel toplumsal gelişmeye katkı yapacak ve tüm bunları bilinçli bir şekilde daha geniş hedef olan dünya insanlığının kurtuluşu hedefine bağlayacak şekilde toplumun farklı düzeylerini koordine etme ve birbirine bağlama vizyonu ile hareket edecek merkezileşmiş bir biçime, ulusal bir plana ihtiyaç olacaktır.

Adil ve rasyonel bir şekilde örgütlenmiş bir ekonomik sistemin çeşitli boyutlarına uyum ve yön kazandırmak için, geniş çaplı işleyiş ve merkezileşmiş bir koordinasyon gerekecektir – bahsettiğimiz şey ister bölgesel ve ulusal taşımacılık, ister temel enerji ve fosil yakıtlarından uzaklaşma, isterse sanayinin girdi-çıktı gereksinimleri olsun.

Dahası, gerçek bir sosyalist toplum, her alana azami katılım için çabalarken, ırkçılığın, erkek egemenliğinin üstesinden gelme ve uluslararası devrime yardım etme politikaları, herhangi bir verili zamanda, herhangi bir otonom birimindeki insanların ruh haline mi tabi olacaktır? Yahut çevrenin kendisi ne olacaktır? Dünyanın sürdürülebilir şekilde kalkındırılması ve geniş bölgelerinin şu ya da bu düzeyde el değmemiş halde korunması, yepyeni bir ölçekte koordinasyonu gerektirmez mi?

Sosyalist bir toplumun referans çerçevesi, kendinde bir amaç olarak kendi gelişimi değildir. Çıkış noktası şu olmalıdır: Bütün gezegen bundan faydalanacak şekilde ve yapılanlar dünya devrimini ilerletecek şekilde – ve bu esnada bu toplum, halkın acil ihtiyaçlarını karşılayacak ve onların genel gelişimine katkı yapacak şekilde – sosyalist ekonominin kalkınması nasıl şekillendirilebilir ve bu toplum tüm bunları yapacak şekilde nasıl işleyebilir? Merkezileşme, beraberinde, yönetilenlerle yönetenler arasındaki ayrımı ortadan kaldırma yönündeki uzun vadeli görevi sekteye uğratacak uzaktan karar alma tehlikesini de beraberinde getirir. Bu da sosyalist toplumun önündeki

sorunlardan biri olmalıdır. Ve yerelleşmiş karar alma ve sorumluluk mekanizmaları ile, her türden taban inisiyatifinin bu genel çerçeve içinde her aşamada mümkün olan en yüksek derecede geliştirilmesi de kritik önemde olacaktır.

Toplumun gitmesi gereken yönü yoğunlaştıran merkezileşme ve genel merkezi plan dahilinde yerel düzeylerde kolektif şekilde alınan kararların kapsamını azami düzeye çıkaran ademi merkezileşme ile birlikte sosyalist planlama, kalkınmayı bilinçli devrimci hedeflere uyumlu bir şekilde yönlendirmenin bir yoludur. En temel hedef ise sınıfların olmadığı bir topluma ulaşılmasıdır. Sosyalist planlama aynı zamanda, engin bir öğrenme sürecidir.

Bob Avakian'ın yeni sentezi yeni olanaklar açıyor!

Yeni bir sosyalist devlet, devrimin ve insanlığın kurtuluşunun en yüksek çıkarlarını yoğunlaştırmalıdır. Bu iktidar, toplumu radikal bir şekilde yeniden şekillendirmek için kullanılmalı, halk kitleleri de bu iktidarın fiili ifasına ve yeni hükümet kurumlarının yönetimine giderek artan oranda çekilmelidir.

Fakat bu, devrimci bir partinin liderliği olmadan gerçekleşemez. Bu liderlik, rasyonel, toplumsal adalete dayalı ve çevresel açıdan sürdürülebilir ve ekonominin yaratılmasındaki temel çelişkilerin tanımlanmasına ve çözülmesine öncülük etmelidir. Ve bu, bir yönetme ve öğrenme – bütün yönlerden ve köşelerden, bütün perspektiflerden, bütün eleştirilerden öğrenme – süreci olmalıdır.

Bu sentezin parçası olarak Bob Avakian, sosyalist toplumda bolca bulunacak “çözülmemiş çelişkilere” odaklandı. Nitekim bu toplumda halen, erkek egemenliğini ve azınlık milliyetlerin ezilmesi mirasını alt etmek üzere muazzam sosyal ve ideolojik mücadeleler yürütülecektir... Halen profesyoneller ve aydınlar ile, temel olarak kol gücüyle çalışan insanlar arasında toplumsal farklılıklar olacaktır... Halen para kullanma ihtiyacı olacaktır... Halen bölgeler arasında gelişim farklılıkları

olacaktır... Planlı bir sosyalist toplumda merkezîyetçilik ve ademi merkezîyetçilik arasında gerilimler olacaktır.

Bütün bunlar beraberinde sorgulamayı, yeni fikirleri, protestoları, memnuniyetsizliği, mücadeleleri, hatta isyanları getirecektir. Avakian bunu, devrimin sürdürülmesi için itici bir güç olarak görür. Yeni toplumun büyük çelişkileri ele alması gerekecektir. Örneğin:

Devrimin savunulması için bir askeri kapasiteye ihtiyaç olacaktır. Fakat bu, emperyalizmin canavar ve baskıcı ordusuyla aynı türden olamaz. Yeni toplum, yeniden inşa yönünde ve halkın büyük çoğunluğunun, özellikle de eski toplumda en altta yer alan ve muazzam acılar çeken kesimlerin maddi ve kültürel ihtiyaçlarını karşılama yönünde büyük ihtiyaçlarla karşı karşıya olacaktır. Elbette kısa vadede, barınma, gıda ve sağlık hizmetleri sağlama yönünde kısa vadeli keskin ihtiyaçlar olacaktır. Bu tür ihtiyaçlar, ekosistemler üzerindeki uzun vadeli etkiler görmezden gelinerek karşılanamaz. Ve “acil durum” adına işleri yürütmenin eski biçimine dönmek kolay olacaktır. Bu türden çelişkilerin, gerçek anlamda özgürleştirici ve ekolojik açıdan sürdürülebilir bir toplum ve dünya vizyonu temelinde analiz edilmesi ve bu temelde eyleme geçilmesi gerekir. Bu yüzden sosyalist toplumun en büyük zorluklarından biri, uzun ve kısa vadeli gereksinimleri dengelemek olacaktır.

Acil olan nedir? Toplumsal açıdan adaletli olan nedir? Özel teknolojileri, ürünleri, nakliye biçimlerini, vs. aşama aşama uygulamak gerekecektir. Çevresel açıdan hasar yaratan üretimden ve enerji sistemlerinden buna doğru geçiş ne kadar hızlı bir şekilde gerçekleştirilebilir?

Bütün bunlar daimi bir ilgi ve öğrenme meselesi olacaktır. Ve bütün bunlar aynı zamanda sosyalist toplumda sınıf mücadelesinin sorunları olacaktır – zira bütün bu çelişkilerden ve gereksinimlerden, kapitalizme geri dönecek şekilde istifade etmeye çalışacak siyasi ve toplumsal güçler

olacaktır.

Bu öğrenme ve dönüşüm nasıl ilerleyecektir? Nasıl yönetilecektir? Gerçekten de merkezi önemde olan bu sorundan bahsederken, Avakian'ın yeni sentezi çığır açıcı, aydınlatıcı ve kesinlikle gerekli bir olgudur.

Sosyalist devlet iktidarı ve bilimin zincirlerinden kurtarılması!

Komünizmin bu yeni sentezinde kritik bir unsur, sosyalist toplumdaki entelektüel, bilimsel ve kültürel hareketliliğe atfettiği önemdir. Bilim, kapitalizmin her türlü prangasından ve sınırlamasından – ticari şirketlerin hesapları ve küresel imparatorluğun çıkarlarına hizmet eden bir ordunun rolü nedeniyle bilimsel araştırmanın sınırlanmasından ve çarpıtılmasından – özgürleştirilmelidir.

Bir yandan sosyalist toplumun bilim insanlarını, mühendisleri ve öteki uzmanları, basınç yaratan çevre sorunları üzerinde çalışmak üzere mobilize etmesi gerekecektir. Karşı karşıya olduğumuz felaket niteliğindeki durumu ele almak üzere büyük çabaları ve çok iyi odaklanmış projeleri organize etmeye ihtiyaç duyulacaktır. Kârın ve özel kontrolün diktelerinden özgürleşmiş sosyalist bir toplum, seller, kasırgalar ve kuraklıklar gibi doğal afetlere hazırlık yapabilecek ve bunları karşılayabilecektir. Bu tür afetlerin tehlikeleri ve etkileri de, profesyoneller ve temel halk kitleleri arasında ortak ve toplum çapına yayılan çabaları gerektirecektir. Sosyalist toplum bu kapasiteyi, depremler gibi doğal afetlerle baş etmeleri için dünyanın öteki kısımlarındaki insanlara yardım etmek üzere kullanabilecektir.

Diğer yandan toplum ve insanlık aynı zamanda, doğrudan doğruya sosyalist toplum içindeki odaklanmış projelerle bağlantılı olmayan kapsamlı araştırmalara, yeni düşüncelere ve deneylere de ihtiyaç duyacaktır. Sosyalist toplumda bilim insanlarının doğrudan doğruya yakın sorunların çözülmesine uygulanabilir

olmayan soruların peşinden koşması için de alan olmalı, bu deneyimler de desteklenmeli ve finanse edilmelidir. Bir kez daha söylemek gerekirse, bilim zincirlerinden kurtarılmalıdır.

Ve bilim, tecrit olmaktan da çıkarılmalıdır. İş yerlerinde ve topluluklarda temel halktan gelen bilgi vardır. Dünya çapındaki temel halk kitlelerinden – çiftçilerden, balıkçılardan ve kirliliğin etkilediği topluluklardan – gelen bilgiler vardır. Sosyalist toplum, her türden anlayış ve deneyimin çaprazlanmasını savunmalıdır: meteorolojistler ve mühendisler bilime yönelen sıradan halkla bilim ve bilimsel yöntem konusunda bilgi alışverişine giderken, profesyoneller sıradan halkın bakış açılarından, deneyimlerinden ve beklentilerinden bir şeyler öğrenmelidir.

Bilim, toplum içinde popülerleştirilecektir. Örneğin iklim ve çevre alanında çalışan bilim adamları arasında yürütülen – küresel ısınma sorununun nasıl çözüleceği, kapsamı, nasıl geliştiği hakkındaki – tartışmalar popülerleştirilecek, topluma taşınacaktır. Sosyalist toplum, dünya çapında anlaşmayı ve tartışmayı savunmalıdır.

Sosyalist toplum, bir öncü partinin liderliğindeki sosyalist devlet aracılığıyla, kalkınma alanındaki – sanayinin yeniden yapılanmasında, fonların ve materyallerin dağıtımında ve doğal kaynakların korunmasında – önceliklerini ortaya koyacaktır.

Bahsedildiği üzere sosyalizmin halk kitlelerinin büyük ve yakın ihtiyaçlarını karşılaması gerekecek, eş zamanlı olarak da artık fosil yakıtlarına dayanmayan bir ekonomi geliştirmesi gerekecektir. Bu, olağanüstü bir yenilenmeyi ve olağanüstü bir çabayı gerektirecektir.

Sosyalist devlet iktidarı ve muhalefetin, tartışmanın ve “aşağıdan gelen” inisiyatifin rolü

Fakat bu politikaların ve toplumun yönünün kendisinin, sosyalist toplumda geniş bir şekilde tartışılması gerekir. Ve bir kez daha, sosyalist toplumun çözülmemiş ilişkileri,

ihtilafa ve mücadeleye yol açacaktır. Bu ise sosyalist toplumda bir dinamizm kaynağıdır.

Bob Avakian, özel olarak çevreyle ilgili olarak, Arundhati Roy örneğini vermişti. Roy, Hindistan'daki çevresel açıdan yıkıcı olan barajların inşasına karşı mücadelenin ön saflarında yer alan bir roman yazarı ve sosyal eylemcidir. Su gücü, yenilenebilir ve enerji kaynağıdır. Fakat her zaman ve her yerde iyi bir şey değildir. Arundhati Roy ve onun gibi insanlar, sosyalizm koşullarında da protesto edebilecekler midir?

Avakian, sosyalizmin muhalefete yalnızca izin veren değil, aynı zamanda onu teşvik eden ve değerli gören bir toplum olması gerektiğini vurgulamıştır. Ve bu toplumda sosyalizm, komünizm, insanlığın nereye gittiği ve nereye gitmesi gerektiği konularında ideolojik mücadeleler olsa da, bu çok derin ve ciddi çevre sorunlarına çözümlerin geliştirilmesi için Arundhati Roy gibi insanlar da aranmalıdır. Eski kapitalist sömürücülerin geri dönecek şekilde örgütlenmelerine izin verilmezken, en geniş kitleler arasında çeşitli politikalara, hatta sosyalizmin kendisine karşı yükselen muhalefet baskı altına alınmayacak, onunla tartışma ve mücadele etme yoluna girilecektir – bu muhalefet, sosyalist devleti yıkma yönünde örgütlü çabalar biçimini almadığı müddetçe.

Aynı zamanda “aşağıdan” inisiyatifler de olacaktır: toplumun farklı kesimlerinden gelen, doğrudan partinin yönetmediği veya esin vermediği, fakat partinin, çok geniş ve kapsayıcı bir süreç olan ileriye doğru gitme sürecinin parçası olarak bir şeyler öğrenmesi ve liderlik etmesi gereken inisiyatifler ve projeler olacaktır.

Tüm bunlar, toplumun ve dünyanın gerçekliğine ulaşma, sosyalist toplumda eleştirel düşünceyi yayma ve kitlelerin dünyayı daha derin bir şekilde anlayıp daha derin bir şekilde dönüştürmesini sağlama sürecinin parçasıdır. Ve bu kimi zaman

çok gergin ve sert olacak, toplumu istikrarsızlaştırabilecek protestoları ve isyanları da içerecektir. Ancak bütün bunlar, komünizme ulaşma sürecinin parçasıdır: azami esneklik ve deneyim – iktidarı kaybetmeden, devrimi ve bunun dünya insanlığı için ifade ettiği şeyleri kaybetmeden. Bu karmaşık süreci ileriye taşımak için vizyon sahibi bir komünist öncülüğe, Avakian'ın deyiimiyle sağlam bir çekirdeğe ihtiyaç olacaktır.

Sosyalizm hakkındaki bu anlayışa sahip olunduğu zaman, halk kitlelerinin neden en büyük kaynak olduğu daha açık hale gelir. Ve halk, bütün yaratıcı enerjisiyle, bilgisiyle ve ilgisiyle, insanlığı gerçekten kurtaracak ve gezegeni mevcut ve gelecekteki nesiller için acil bir şekilde kurtarmaya çalışacak bir toplumun nasıl inşa edileceği konusunda tartışmak, mücadele yürütmek ve birlikte çalışmak için seferber edilebilir. ≈≈

Sosyalist sürdürülebilir kalkınma hakkında bazı temel prensipler

Aşağıda, Revolution gazetesinin çevreyle ilgili özel sayısının (Sayı 199, 18 Nisan 2010, revcom.us/environment) parçası olarak yayınlanmış, sosyalist sürdürülebilir kalkınma hakkındaki bazı temel prensipler sunulmaktadır. Bu prensipler, eksiksiz olmamakla birlikte, sosyalist toplumun çevre krizini küresel ve enternasyonalist bir perspektifle ele almaya başlamasını sağlayacak bir yönelimi yoğunlaştırmaktadır. Bugün bu prensipleri halkın önüne sunmak yoluyla, karşı karşıya olduğumuz şey hakkında bir anlayış oluşturulmasına katkı yapacak bir tartışma açmayı ve komünist devrimin yaşayabilirliği ve arzulanabilirliği hakkında bakış açıları meydana getirmeyi umuyoruz.

A) Uluslararası boyut ve enternasyonalizm

Sosyalist devlet, sahip olduğu gücü ve kaynakları devrimi yaymak için kullanmalıdır. Sosyalist devlet, dünya devrimi

için bir “s alanı” olmalıdır. İnsanlığın kurtuluğu bunu gerektirir. Gezegenin korunması bunu gerektirir: insanlığın evre kriziyle zorunlu ölçekte bağ etmesi için gerekli olan budur ve zorunlu acil durum, tamamen farklı bir ekonomik ve sosyal sistemi ve değerler dizisini gerektirir. Bu ise sosyalist devrimi ve bu devrimin yayılmasını gerekli kılar.

Yeni sosyalist toplum, bütün gezegenin ekosistemlerinin korunmasının çıkarlarını, kendi ulusal kalkınmasının üstüne koyacaktır. Mercan resiflerinin, yağmur ormanlarının, kritik savan bölgelerinin vs. geniğ ekosistem çöküşlerini engellemeyi amaçlayan cesur uluslararası girişimleri teşvik edecek ve bunlara bilimsel, teknik ve örgütsel destek verecektir.

Yeni toplum, bilimsel bilgiyi ve teknolojiyi dünyanın geri kalanıyla paylaşacaktır. Dünyanın teki kısımlarının evre krizinin çeşitli boyutlarıyla mücadele etmesine yardım etmek için yürütülecek araştırmalara katkı yapacak, örneğin deniz seviyesi düşük olan yoksul ülkelerin iklim değişliğinden kaynaklı olarak yükselen deniz seviyeleriyle ve sel baskınlarıyla mücadele eden halklarına yardım edecektir.

Bu tür girişimler, bilim insanlarının ve öteki insanların benzeri görülmemiş düzeyde gezegen çapında işbirliği yapmasını, çeşitli nüfusların ve yönetim sistemlerinin bu süreçlere katılmasını ve yerel toplulukların dahil edilmesini gerektirecektir. Ve sosyalist devlet, dünya çapındaki halkların deneyimlerinden, bakış açılarından ve mücadelelerinden bir şeyler öğrenmeye çalışacaktır.

Fakat bu tür girişimlerin gerçek anlamda etkili olması ve uzun vadede yerleşiklik kazanması için, dünyanın başka kısımlarının da kapitalist boyunduruktan kurtulması gerekir. Kapitalist büyüme ve kalkınma, büyük çaplı çevresel bozulmaya yol açmıştır. Ekonomik altüst oluş ve toplumsal kş karşısında, dünyanın geniğ kısımlarında yer alan yoksullaşmış ve çaresiz kalmış halklar, hayatta kalmak için çevresel açıdan yıkıcı olan faaliyetlere başvuracaktır. Emperyalistlerin

alevlendirdiği iç savaşlar, toprağı ve su kaynaklarını harap etmektedir.

Tüm bunlar, bir kez daha, yeni toplumun neden sosyalist devrimi mümkün olduğuunca geniş bir alana – ve mümkün olduğuunca hızlı bir şekilde – yaymak zorunda olduğunun altını çizmektedir.

Yeni sosyalist toplum, uluslararası ilişkiler alanında sömürü ve yağmaya dayanamaz.

Eski Amerika Birleşik Devletleri'nde gerçekleşmiş bir devrim, üretimde yoğun kirlilik meydana getiren, ucuz emeğe dayanan küresel imalat sistemlerine son verecektir. Yeni bir sosyalist ekonominin üretim yapısı ve kaynak tabanı artık, öteki ülkelerden gelen emeğe ve malzemelere – örneğin Meksika'daki cehennemvari fabrikalardan gelen ucuz parçalara ve dışarıdan gelen petrol akışlarına – dayanmayacaktır. Yeni toplum, dünyanın farklı yerlerinde enerji ve madencilik faaliyetlerinin, tarım ve ormancılık çalışmalarının, sanayi faaliyetlerinin sebep olduğu çevresel hasarın giderilmesi ve eski ABD imparatorluğunun zehirli atıklarının ihraç edilmesinin ve yığılmasının yarattığı sonuçların ortadan kaldırılması için teknik ve mali destek sağlayacaktır.

Yeni sosyalist devlet, derhal bütün askeri üsleri dağıtacak ve işgalleri sonlandıracaktır. Askeri sanayiye büyük oranda küçültecek ve dev yerleşkeleri üretim ve sosyal amaçlı kullanım için dönüştürmeye başlayacaktır.

B) Büyümenin bilinçli olarak planlanması ve düzenlenmesi; çevresel çöküşü engellemek ve gelecek nesiller için gezegeni sağlıklı hale getirmek için çeşitli ekosistemlerin korunması ve muhafaza edilmesi

Kapitalizmin kör ve çevresel açıdan acımasız genişlemesinin aksine sosyalist bir sürdürülebilir ekonomi, planlı,

düzenlenmiş bir büyüme peşinde koşacak, bu büyüme ise şunlardan beslenecektir:

Nitelik kriteri. Üretim, toplumun büyük çoğunluğunun ihtiyaçlarını karşılayacak – yaşam kalitesini yükseltecek – ve dünya devriminin ilerlemesinin ihtiyaçlarını karşılayacak şekilde örgütlenmelidir. Doğal sınırlar ve kırılgan ekosistemlerin birbirinin içine geçmiş ağı hakkında farkındalık. Sosyalist toplum, el değmemiş bölgelerin ve kritik doğal alanların geniş çaplı muhafazası için gerekli adımları atmalı ve bu bölgeleri zorla girme eylemlerinden ve kalkınma faaliyetlerinden korumalıdır. Kaynakları, insanların yenilenebilir kaynakları yeniden üretmelerini ve yenilenemez kaynakları korumalarını sağlayacak şekilde kullanılmalıdır.

ABD emperyalizminin iklim değişikliğine katkıdaki tarihsel mirasının kabul edilmesi. Amerika Birleşik Devletleri ve Avrupa, şu anda atmosferdeki, fosil yakıtlarından kaynaklı karbondioksit emisyonlarının yaklaşık yüzde 60'ından sorumludur. Yeni toplum karbon emisyonlarını kesmek için radikal ve acil bir şekilde eyleme geçmeli ve bütün alanlarda enerji muhafazasını amaçlamalıdır. Bu genel yönelim, sadece yeni sosyalist toplumda neyin üretildiğinin ve nasıl üretildiğinin özgün karmasını etkilemeyecektir. Bu yönelim, iklim değişikliğine katkı yapan ve gezegenin ekosistemlerini zorlayan sektörlerdeki büyümenin bilinçli olarak sınırlanması veya kesilmesi ve azalan bazı kaynakların kullanımının frenlenmesi yönündeki kararlar da dahil olmak üzere, çıktı düzeylerini de etkileyecektir.

C) Sanayi üretiminin, tarımın ve taşımacılığın yapısının dönüştürülmesi

Yeni sosyalist toplum, bugünün emperyalist ekonomisinin çevresel açıdan yıkıcı yapısını ve işleyişini dönüştürmeye koyulacaktır:

Derhal, yenilenemez ve kirletici fosil yakıtlarından üretilen

enerjiye (petrol, kömür ve doğalgaz) kesin olarak uzaklaşmaya ve güneş, rüzgar enerjisi ve jeotermal enerji gibi ekolojik açıdan sağlıklı teknolojileri benimsemeye ve geliştirmeye başlamalıdır. Bu yönde ilerlemek için sosyalist ekonomi, çeşitlilik arz eden büyük ölçekli üretimle çeşitlilik arz eden küçük ölçekli üretimi birleştirmeli ve gelişmiş ve orta düzeyde teknolojilerden oluşan rasyonel bir karma geliştirmelidir.

Taşımacılığı özel otomobil sahipliğinden ve otoyollar ve fosil yakıtı merkezli taşımacılık sistemlerinden uzaklaştırmak için büyük adımlar atılmalıdır. Yeni kalkınmada, yeniden yapılandırmada ve tüm araştırmalarda öncelik, güvenli ve etkili toplu ulaşım verilecektir. Uzun vadeli arazi kullanımı planlaması, kapsamlı toprak ve su koruması ve tarımsal biyolojik çeşitlilik prensiplerine dayanan tarım sistemleri geliştirmek gerekecektir. Büyük, orta ve küçük ölçekteki bu tarım sistemleri, yerel düzeyde uyarlanabilecek, özel koşullara uygun hale getirilebilecek ve iklim değişikliğine ve yağbet gören değişimlere yanıt verebilecek teknolojilere ve pratiklere olanak vermelidir. Tarımı yeniden yönlendirirken amaç, kaynak kullanımını ve doğaya ve insanlara verilen zararı asgariye indirecek, yüksek ve sürdürülebilir tarımsal ürünlere ve sağlıklı gıda ürünlerine erişmek olmalıdır.

Sosyalist toplum, kaynakların korunmasını ekonomik ve sosyal hayatın bütün boyutlarında – teknoloji gelişiminde, üretimde, üretilen tüketici mallarında ve bunların üretilme yollarında – bir standart haline getirmek için çalışmalıdır. Geri dönüşümü ve malzemelerin ve ürünlerin çoklu kullanımını yaygınlaştırmalı, bu durum kapitalist toplumda olan haliyle, ürünlerin irrasyonel şekilde derecelerinin arttırılmasının (yıllık “yeni modeller”) ve materyallerin müsrifçe tüketilmesinin yerini almalıdır.

D) Yeni türde bir şehir ve toplumsal doku

Küresel işbölümündeki ayrıcalıklı konumları nedeniyle

emperyalist ülkeler, belli bir Şekilde geliŐmiŐlerdir. Onların ekonomileri ve insanların çalıŐtıkları ve yaşadıkları yerler, yüksek hareketlilik düzeylerine, otomobil kompleksine ve uzun mesafeli, yoğun enerji kullanan tedarik zincirlerine bağımlıdır.

Sürdürülebilir bir sosyalist ekonomide üretim sistemi, bu türden bir arz ve sevkiyat sistemine odaklanamaz. Birleşik bir sosyalist ekonominin parçası olarak işleyen yerel ve bölgesel ekonomiler içindeki karşılıklı değişime dayanan bir sisteme doğru yönelmelidir.

Şehirler daha sürdürülebilir hale – yerel kentsel gıda üretimini geliştirme çabaları da dahil olmak üzere temel ihtiyaçları ve gereksinimleri daha fazla üretebilir hale – gelmelidir. ÇaĖdaŐ Őehrin asalak a ticarete açılmasıyla içiçe geçmiş Şekilde gerçekleşen devasa ve müsrif enerji tüketimi – küresel finansal yatırımlara, reklamcılığa, sigortacılığa vs. hizmet eden ofis yapıları – dönüŐtürülmelidir. Şehirlerin dış bölgelerinde, banliyölerde ve Őehirden uzak zengin bölgelerde “yeşil alanlara” tecavüz eden yoğun ve spekülatif ticari ve iskan amaçlı gelişmeye bir son verilmelidir.

Ekonomik-sosyal planlama, anlamlı ve yaratıcı çalıŐmayı insanların topluluk hissiyle birbirine bağlamaya ve iŐle insanların yaşadığı yer arasında yeni ilişkiler Őekillendirmeye  alıŐacaktır. Planlama, Őehirlerde insanların etkileşimde bulunabileceği, siyasi olarak örgütlenebileceği, kültürel üretim yapabileceği ve bunlardan faydalanabileceği ve rahatlayabileceği yeni türden bir “sosyal alan” yaratmaya çalışacaktır. Planlama aynı zamanda Şehirler ve Őehrin dıŐındaki banliyöler ve kırsal alanlar arasındaki mesafeleri azaltmaya ve bu bitiŐik bölgelerin ekonomik ve sosyal faaliyetlerini entegre etme yolları bulmaya çalışmalıdır.

E) T ketimciliğe karşı mücadele

Eski Amerika Birleşik Devletleri’ndeki sürdürülebilir

sosyalist ekonomi, tüketici ürünlerinden oluşan rasyonel bir çeşitliliği meydana getirmeye çalışacaktır. Fakat bu, aynı “tüketici toplumu” olmayacaktır. (Dünyanın geri kalanının ABD’deki ortalama kişiyle aynı ekolojik kaplama alanına sahip olması için yaklaşık beş dünya gerekecektir).

Endonezyalı işçilerin atletik giyim ihtiyaçlarını karşılamasının, yahut Kenya ve Jamaika’daki köylülerin ve plantasyon işçilerinin bu toplumun büyük ölçekli kahve duyarlılıklarını karşılamasının “elverişliliği” artık var olmayacaktır. Yurtdışındaki aşırı sömürüye ve çevresel hasara dayanan “Wal-Mart fiyatının” “elverişliliği” artık var olmayacaktır (ve Wal-Mart da artık var olmayacaktır).

Tüketici ürünleri işlevsel ve kalıcı olmalıdır (bugün olduğu gibi “kullanılıp atılan” türden olmamalıdır). Toplum, değişen taleplere, zevklere ve estetiğe ilgi gösterecektir. Fakat insanların kendilerini bireylerin neye ne kadar sahip olduğu ve neyi ne kadar tükettiği temelinde tanımlama ihtiyacıyla iç içe geçmiş, aynı türden özel tüketim saplantısı olmayacaktır. Bu, toplumda bir eğitim ve ideolojik mücadele meselesi olacaktır.

Toplumsal yaşamın dönüştürülmesiyle – insanlar arasında daha zengin ve daha anlamlı bağılılıklara olanak veren yeni “sosyal alanların” yaratılmasıyla – yeni değerler kök salabilir. Halkın insanlığın doğaya bağılılığı ve emperyalist “tüketimciliğin” yarattığı ekolojik maliyet hakkında daha fazla farkındalık edinmesiyle, tutumlar da değişebilir.

F) Gezegene değer verilmesi, gezegenin bekçileri haline gelinmesi

Gezegene özen göstermek ve değer vermek gibi bir ekolojik zorunluluğumuz bulunuyor. Hayatta kalmak için, oksijen üreten yeşil bitkilerden gıda ve ilaç sağlayan öteki canlı türlere kadar doğal dünyaya bağımlıyız. İçme suyu, zengin besleyiciler içeren toprak ve temiz hava olmadan yaşayamayız. Aynı zamanda

doğal dünyaya – karmaşık evrim zincirleri üzerinden ve hayatın devam etmesi için enerji akışı sağlayan ekosistemler ağı üzerinden – bağlıyız da.

Gezegene özen göstermek ve değer vermek gibi bir ahlaki zorunluluğumuz bulunuyor. Gezegenin hizmetkarları haline gelmek için, parçası olduğumuz, her zaman etkileşimde bulunduğumuz ve dönüştürdüğümüz doğal dünyanın koruyucuları ve geliştiricileri haline gelmek için çabalamamız gerekiyor. Doğal dünyayla olan bağlılıklarımız ve onun karşısındaki sorumluluklarımız hakkında daha fazlasını bilmek, insanlık olarak bizi de zenginleştirir. Eyleme geçmek için zaman bizi sıkıştırıyor: eğer dünya çapındaki hızla tükenen doğal ekosistemleri korumaz ve muhafaza etmezsek, eğer iklim değişikliğinin önüne set çekmek için harekete geçmezsek, bu gezegenin milyarlarca insan için, belki de bütün insanlık için yaşanamaz hale gelmesi pekâlâ mümkündür.

İşte bizim yönelimimiz budur. Devrim, insanlığa yakışır bir hayat yaşamayı ve çevreyi korumayı mümkün hale getirecektir. İşte bu yüzden sosyalist devrim ve bir ya da birden fazla ülkede yeni bir sosyalist devletin kurulması, dünya üzerinde inanılmaz bir etki yaratacaktır. Tek bir sosyalist devletin bile – özellikle de coğrafya ve nüfus açısından önemli bir ülkede – kurulması, dünyadaki siyasal hizalanmaları çarpıcı bir biçimde değiştirecektir. Dünya çapındaki insanlara umut ve esin verecektir. Bu, devimi yapma ve başka insanlara da bu en hayati girişime katılma ve katkı yapma yönünde çağrıda bulunma kararlılığımızı arttırıyor. ≈≈

Terimler sözlüğü [metnin içinde yer alma sırasına göre]

Aşağıda, Revolution gazetesinin bu sayısında kullanılan terimlerden bazılarına dair kısa açıklamalar sunulmaktadır:

Ekosistem: Bir ekosistem, bir bölgedeki tüm canlı organizmaları (bitkiler, hayvanlar, yanı sıra da bakteriler gibi mikro-organizmalar) ve fiziksel çevreyi

(iklim, toprak, sular, vs.) içeren sistemdir. Verili bir ekosistemdeki organizmalar birbirine bağımlıdır ve birbirleriyle etkileşimde bulunur.

Ekoloji: Biyolojinin, organizmaların birbirleriyle ve fiziksel çevreleriyle olan etkileşimlerini ve ekosistemlerin geniş şablonlarını ve dinamiklerini inceleyen dalı.

Yaşam alanı: Bir organizmanın içinde yaşadığı bölgenin yeri ve özellikleri. Örneğin pek çok çingiraklı yılan, çöl yaşam alanında yaşar.

Emperyalizm: Emperyalizm, kapitalist üretim ve sömürü sisteminin ve siyasi iktidar ilişkilerinin 19. Yüzyılın sonlarında ortaya çıkmış, küresel düzeyde entegre olmuş sistemidir. Emperyalizm, ekonomik yaşama dev sermaye bloklarının hakim olması, büyük tekellerin ve dev bankaların içiçe geçmesi, sermayenin bir avuç zengin ülkede (ABD, Avrupa güçleri, Japonya, vs.) yoğunlaşması ve bu sermayenin yoksul dünya halklarını (Asya, Afrika, Latin Amerika) aşırı derecede sömürmesi ve bu ülkeler üzerinde savaş, işgal, sömürgeci veya yeni sömürgeci siyasi kontrol yoluyla tahakküm kurması, aynı zamanda da emperyalist güçlerin kendi aralarında, çoğu zaman savaşa veya başka türden ölümcül rekabete yol açan yarışların olması demektir.

Kapitalizm: Toplumsal emekle kullanılan üretim araçlarının (toplumun, ihtiyaçlarını karşılayacak şeyleri var ettiği kaynaklar, fabrikalar, çiftlikler, laboratuvarlar, vs.) özel mülkiyetine ve denetimine dayanan ekonomik ilişkiler ve bu ilişkileri savunup genişleten siyasi iktidar sistemi. Bu sistem, bu tür üretim araçlarına sahip olmayanların sahip olanlar tarafından sömürülmesine ve bu şekilde üretilen servete el konulmasına dayanır. Bu üretim sistemine itki veren şey, rakip sermaye sahipleri arasındaki rekabettir ve bu da anarşik, planlanmamış yayılmaya yol açar.

Taşma noktası: Değişim ivmesinin durdurulamaz hale geldiği nokta. Yeryüzünün ısınmasındaki taşma noktaları, büyük buz tabakalarının çözülmesi, hayvan ve bitki türlerinin tükenmesi ve bölgesel iklim bozulmaları gibi, pratik bir zaman ölçeği dahilinde geri döndürülmesi mümkün olmayan, durdurulamaz iklimsel etkileri ifade eder.

Küresel iklim değişikliği: İklimde, on yıllar veya yüzyıllar içinde meydana gelebilen ve bir bütün olarak dünyayı etkileyen değişiklikler. İklim değişiklikleri bölgeden bölgeye farklılık gösterse de, küresel iklim değişikliği karada ve okyanusta ortalama küresel sıcaklıkta meydana gelen değişimleri, bölgesel ısı değişimlerini, küresel yağış biçimlerinde, fırtına yoğunluklarında veya

sıklıklarında değişimleri, okyanus akıntılarında, okyanus seviyelerinde, rüzgar ve hava biçimlerinde değişimleri, vs. içerir. İklim doğal olarak pek çok faktöre göre değişiklik gösterir, fakat bugün dünyada iklim değişikliği, doğal değişimlerin çoğundan veya dünya tarihinde geçmişte meydana gelen değişimlerden çok daha hızlı bir şekilde gerçekleşmekte olup, temel olarak insan faaliyetlerinin sonucudur. Başlıca sebebi, sera gazlarının (karbondioksit, metan, su buharı ve ötekiler) artışı nedeniyle gezegenin ısınmasıdır. Bu artış kapitalist üretimle beraber 200 yıldan daha uzun bir süre önce başlamış olup, günümüzde fosil yakıtlarının (kömür, petrol ve doğalgaz) yakılması, ormansızlaşma ve başka sebepler nedeniyle ivmelenmektedir.

Türler: Ortak özellikleri olan ve genel olarak melezlenebilen (birbiriyle çiftleşebilen) ve yaşayabilir yavru üretebilen bir grup organizmayı içeren, temel biyolojik sınıflandırma birimi. Tür tanımlamasının yapılabilmesi için bir grup organizmanın, tüm öteki türlerle üreme açısından uyumsuz olması gerekir.

Organizma: Bir uyarıcıya tepki verebilen, üreyebilen, büyüeyebilen ve istikrarlı bir iç çevreyi koruyabilen tekil bir canlı varlık. Bu bir virüs, bakteri, tek hücreli canlı, mantar, bitki veya hayvan olabilir.

Biyolojik çeşitlilik: Verili bir zamanda verili bir yerde, çok geniş ve büyük çeşitlilik arz eden farklı türde bitki ve hayvan türlerinin var olması.≈≈

Bu sayıda yer alan makalelerin kaynakları [makale ve kitapların orijinal isimleri değiştirilmemiştir]:

“The Elephant in the Room: Can Anything Short of Revolution Solve the Environmental Crisis?”– Raymond Lotta tarafından 15 Aralık 2009 tarihinde yapılan görüntülü konuşma: <http://www.justin.tv/cclarkk>

Heatstroke–Nature in an Age of Global Warming, Anthony D. Barnosky, Island Press 2009

Storms of My Grandchildren: The Truth About the Coming Climate Catastrophe and Our Last Chance to Save Humanity, James Hansen, Bloomsbury USA, 2009

The Science of Evolution and The Myth of Creationism: Knowing What’s Real–and Why it Matters, Ardea Skybreak, Insight Press, 2006

The Bridge at the Edge of the World: Capitalism, the Environment, and Crossing From Crisis to Sustainability, James Gustave Speth, Yale University Press, 2008

The End of the Wild, Stephen M. Meyer, the MIT Press, 2006

The Green Zone: The Environmental Costs of Militarism, Barry Sanders, AK Press, 2009

The Empty Ocean, Richard Ellis, Island Press, 2003

Blue Covenant, Maude Barlow, The New Press, 2007

Rewilding the World: Dispatches from the Conservation Revolution, Caroline Fraser, Metropolitan Books, 2009

Antarctic Krill Conservation Project, <http://www.krillcount.org/>

The Intergovernmental Panel on Climate Change (IPCC), <http://www.ipcc.ch/>

"Copenhagen Climate Summit Accord: A Crime Against the Planet," *Revolution* Sayı 188, 10 Ocak 2010

"Global Warming: Catastrophe from the Himalayas to the Bay of Bengal," *Revolution* Sayı 187, 27 Aralık 2009

"Global Warming—What it is and Why People Should Care," *Revolution* Sayı 186, 20 Aralık 2009

"How the Palm Oil Industry is Cooking the Climate," Greenpeace, <http://www.greenpeace.org/usa/news/palm-oil-cooking-the-climate>, Kası 2007

"U.S./IMF Godfather and the Crisis in Indonesia," *Revolutionary Worker* Sayı 957, 17 Mayıs 1998

"Suharto: An American Nightmare for Indonesia," *Revolutionary Worker* Sayı 960, 7 Haziran 1998

"The Oil for Ape Scandal: How palm oil is threatening the orangutan," *Friends of the Earth*, http://www.foe.co.uk/resource/reports/oil_for_ape_full.pdf

"Antarctica is warming faster, according to scientists," 21 Ocak 2009, telegraph.co.uk/earth/environment/climatechange/4307829/Antarctica-is-warming-faster-according-toscientists.html

"Ghana: Digital Dumping Ground," *Frontline*, 23 Haziran 2009, <http://www.pbs.org/frontlineworld/stories/ghana804/index.html>

"Ghana: Country a Dumping Site for E-Waste," Stephen Odoi Larbi, allafrica.com/stories/200808140327.html

Millenium Ecosystem Assessment 2005, Ecosystems and Human Well-Being: General Synthesis, <http://www.millenniumassessment.org/documents/document.356.aspx.pdf>

"Death of coral reefs could devastate nations," Brian Skoloff, AP, 25 Mart 2010

"Presence of Wolves Allows Aspen Recovery in Yellowstone," Science Daily 31 Temmuz 2007, <http://www.sciencedaily.com/releases/2007/07/070726150904.htm>

"Who Will Build the Ark?" Mike Davis, 29 Ocak 2010, <http://www.countercurrents.org>

"Chevron in Ecuador", Amazon Watch, Chevron Alternatif 2008 Yıllık Raporu,

"Can the U.S. Military Move to Renewable Fuels?" Sohbet Karbuz, Bulletin of the Atomic Scientists, 31 Ekim 2008

"U.S. Military's War on the Earth," Project Censored, 2004 ≈≈